

Abya melóméló ayi Jisᵛs Kras ndere **LUKASE** ásamé

Ulaulo

¹ Atá Tyófilos, gejamégé bᵛᵛ ámuá mé mansá abyá unó bí úpyé né metᵛᵛ metᵛᵛ esé.

² Ebwᵛᵛ ásá wyé ndere ebwᵛᵛ ábᵛᵛ áwuú mbaá bᵛᵛ bí ákpané ame ebwᵛᵛ ágené ndere unó biná ulᵛᵛ mampye ne ukwyá, ne eké éwyage álᵛᵛ mangare abyá yi.

³ Ndere me ntó mbᵛᵛ nkwᵛᵛlege unó bina uko cháñéné te gachií, mbᵛᵛ ngé nnó élú galógálᵛᵛ nnó nsá wᵛᵛ unó bi ndere nsámé nkwye ubi nkane úpyé géma géma.

⁴ Mpyé na nnó wᵛᵛ ᵛkaá nnó, unó bí ábᵛᵛ ágií wᵛᵛ úlú wáwálé.

Na ne nebyéné Jᵛn Menwyaá bᵛᵛ manaá Esᵛwᵛᵛ nékené

⁵ Gébége Herᵛᵛᵛ abᵛᵛ alú mfwa né gebagé mewaa Judiya, Mempyé ure Esᵛwᵛᵛᵛ fᵛᵛ abᵛᵛ alu wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampyé ure abifᵛᵛ ápye utᵛᵛᵛ né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Erᵛᵛn. Abi álú ntó ámpye ure Esᵛwᵛᵛᵛ.

⁶ Ebwᵛᵛᵛ apeá álú cho né mbe ushu Esᵛwᵛᵛᵛᵛ, áwuú mekomejᵛᵛᵛ wuú áma ábélege mabe jií, ákwéné ye ema

⁷ ebwᵛᵛᵛ ako ákwᵛᵛᵛ ukoó ne ápᵛᵛᵛ ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkwᵛᵛᵛᵛ.

⁸ Bií uma, élé gebé gé utóó Sakariya ne ekwá wuu, Mampye utóó bií nkane mempye upe Esówa.

⁹ Náná elú lé gepoge bwó ámpyé upe Esówa manyú nkwu nnó, Esówa ajoyá genó eyí gé yéndémuú abóó mampye. Apyé gé mbó ajya Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Esówa mansó genó eyí gé géwya gebé nkane elu.

¹⁰ Gébé gékwónégé eyí gé Sakariya ajoyé só geno gebé eyí gé mbó, gejamé gé bóó gé lú dafye génénemmye.

¹¹ Wyé gébé eyigembó, aké apele ekiénné Esówa ekwá ji ushu, étené égbé ebwonye wuu kwókwólé ne geluó eyí gé asó uno ubé bimbo.

¹² Agé gé mbó efó ékwó ji metóó, ala amé mekpo fan.

¹³ Yé mbó ekiénné Esówa éké ne ji, “Sakariya ófó gé, néndé Esówa awú mmyemenene jyé ne mendée wyé Elisabet akpane nyé une ne abyene nyé maá mende ne óó mankuú ji nnó Jón.

¹⁴ Óbe nye ne metóó megó megó, ne gejamé gé bóó ábéé nyé ne nechóchó gétú gé nebyé ní.

¹⁵ Ji maá yina abe nyé gekpékpé gé muú né mbe ushu Ata Esówa, ne ji anyú fó mmóó, ye amí bógebóge, ye ami matomato, ne éle te bií ebi ábyené ji Mendoó Ukpea egbé gé nye ji metóó,

¹⁶ ne ji abwólé gé nyé matóó bóó Isreli nnó ákwólé Ata Esówa bwó.

¹⁷ Maá yimbo abó nyé mbe ne Ata Esówa ndere muú dentóó. Esówa achyé gé nye ji uto mendoó wyé nkane abó achyé Elija, nnó apyé ánte ábó gejeé ne baá bwó ne apye nyé abi átoó makpo ásé gepó eyí gé abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó bóó ákpómé mmye mangílí Ata Esówa.”

18 Sakariya agií ekiénné Ἐσωω aké, “Μpye nnó ne nkaá nnó mechó εwéná ebée nyε wáwálé néndé εsé ne mendée wa dékwó mé ukoó?”

19 Ekiénné εwémbo éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Ἐσωω atómé me nnó nchwó ngaré wó abya melóméló yina.

20 Gé óβε nyé mbú, ojógése mejóó kpaá te depó etí dépye nyé gétúgé olá okamé uchwú mejóó bá ebi ubε nyé wáwálé né meso gébé wó.”

21 Ndere Sakariya alú wyáge mmu, boó bí ábó álú dafye ánénemmye akwé tametame, áló memferé genó eyi gepyε ji mmu εcha upε Ἐσωω.

22 Gébégé ji atané dafye, amua manjóó mejóó meti épó. Ala mée lé ne amu élé alaá mbú, εbwó ágégé mbo ákaá nnó agé lé amé géjyá né mmu εcha upε Ἐσωω.

23 Gébégé nénjáne utóó bíí né byége, akere melo wuú.

24 Éké éβεlege, mendée wuú Elisabet akpa unε, ala mmu bibíí né amfaá áta.

25 Ne aké, “Nána nkaá nnó Ἐσωω agé me meshwε, aferé me neshyε mmye nnó boó ájwyágé sé me dénkwó.”

Gegáré nebyéné Jisós

26 Gébégé Elisabet alú ne unε amfaá akéné, Ἐσωω ató Gabriya ekiénné wuú né meló Nasaret ewé elú né gebagé mewaá Galilíí.

27 Ató ewú nnó ejyé etá gébwéne mesó mendée ayi ákúu ji Méri, ayi εbwó ne Josef ányémeno mambá ate. Josef alu mpyáne mfwa *Devid.

28 Ekiénné Ἐσωω éfé eta Méri éké, “Mmá ojwóle, Ἐσωω alu ne wó amá agbo ne wó dóó.”

29 Μερι awúgέ mbó akwé tametame, aferege, agige né metóó wuú nnó ndé gefógé matame na?

30 Εκιένné ewémbó éké ne ji, “Μερι Ώfógé, Εσωω agboó ne wó ne achyé wó nebó.

31 Γέ, okpane nyé unε, obyé maá mende ne okuú nyé ji nnó Jisós.

32 Abε nyé gekpékpége muú ne ákuú nyε ji Maá Anyátá Εσωω. Ata Εσωω apyε nyé ji ajwolé né geluógé Mfwa Dεvid, gekwénegé ntε wuú.

33 Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakób uko te kwyakwyá. Ne gefwa jíi gébyé fó.”

34 Μερι awúgέ mbó, agíi ewú aké, “Ékéne mbó nnó ne nkπά unε nkane nlá nlú dankáa mende?”

35 Εκιένné Εσωω εshuú ji meko éké, “Mendoó Ukpea echwó nyé wó mmyε ne uto bí Anyátá Εσωω upyε nyé wó okπά unε. Né gétú yina maá yi obyéne nyé abε ne ukpeá ákúu nyé ji Maá Εσωω.

36 Γέ, menmó wyé Elisabet yε elé akwó ukoó ne bóó abó ákúu ji menkwó mendée, nana akwóré gefóó alé amfaá akéné ne abyεne nyé maá mende.

37 Ne kaá nnó genó gefó eyí gépwó Εσωω gepó.”

38 Εκιένné Εσωω ejógé mbó, Μερι aké ne ewú, “Nlu lé maá utóó Εσωω, ébé wyé nkane ojóó.” Μερι ajógé mbó, ekiένné ewémbó éseeé.

Μερι ajyε gέ Elisabet unkéé

39 Depó eti dépyégé, Μερι akpomé mmyε akwilé wá akwó afé né meló fó ewé, elú né gebagé mewaá Judiya.

40 Akwónégé, akpε mmu gepúgé Sakariya, atamé mendée wuú Elisabet.

41 Gébégé Elisabet awuú matame Meri, maá yi alú ji une akwilé melu ujwólé ne eshye, ne Mendoó Ukpea echwó gbée Elisabet metóó.

42 Ji ado elúlú ajóó ne meri aké, “Wó ɔwya éfwó ɔpwó andée ako, ne mejé Esɔwó ébé ne maá yi wó ɔbyéne nyé.

43 Nlu kré waá ayi Esɔwó anóge me ne mmá Ata wa achwó gé me unkéé?

44 Wye ɔké ɔtamege me mbó, nechóchó népye maá akwilé né melú ujwólé.

45 Méjé Esɔwó ébé ne ji yi akamé nnó mechó ewé Ata ajóó mbó, ebe nyé wáwálé.”

Meri aféé Esɔwó

46 Meri aké:

“Metóó wa egóó me ne Ata.

47 Ne metóó wa elú ne nechóchó gétúgé Esɔwó Mem-póó wa.

48 Ji ate me ye elé nlú lé menjkpané defwé wuú.

Ló nána ɔjyégé mbe, bóó ako akúu nyé me nnó muú yi abóó nebo,

49 nendé Esɔwó yi awya uto uko, apye me gekpékpé gé mechó.

Enóge ébé ne ji kpaá te kwyakwyá,

50 agéne meshwe mbaá bóó bí anóge ji,

eló né ante bwó ekwóné né upyáne.

51 Aléré eshye ne ebwó wuú

mantya bóó nepá ne ufóó unó bí ebwó áférege.

52 Aferé afwa né malú ujwólé bwó,

ne afyé ubyá bóó né malu bwó.

53 Achyé menyéé mbaá bóó bí alú mesa,

ne abú afwa áfé amu máwa.

54-55 Ate menomenye ewé ji abó anyeé ne ukwéne ante sé,
ne náná achwó mampoó baá Isreli, bós utós bií.
Apye wye ndere ji abó anyémeno nnó agene Abraham meshwe,
ne upyáne bií te kwyakwya!”

56 Méri ajógé mbó, abelé ne Elisabet genógé amfaá aléé, ne ákeré meso meló wuú.

Nebyéné Jón Menwya bós Manaá Esowó

57 Gébé gékwónégé eyígé Elisabet ábyéne, abyé maá mende.

58 Ate áhnmé ne bós ulagepú bií, aké áwuú nnó Ata Esowó agé ji meshwe achyé ji nebo, matós ágó bwó ako.

59 Ne ndó énee ékwónégé áchwó mansó ji nsó ne ábó álú mamfyé ji mabó nte wuú Sakariya.

60 Mma wuú aké ngba, “Akúu ji Jón.”

61 Yémbó aké ne ji, “Yé muú ula gepú wyé fó ayi awya mabó mímbó apó.”

62 Ne áméré ne amu ágíí nte wuú aké, ndé mabó mí ji akélege nnó áfyé maá yimbó.

63 Améré ne amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wyé. Achwó ne géjí asá, “Mabó maá yimbó nnó Jón.” Bós ágégé mbó ála mano mekpo, fuú.

64 Sakariya áságé mbó, ténéténé ama ló manjós mejós ne aló mamféé Esowó.

65 Gébégé bós meló wuú, áwuú nnó Sakariya ama ló manjós mejós, mechó ewéna epwó bwó amu. Gegaré mechó ewé, gékwó gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaá Judiya.

66 Bós ako abi áwuú mechó ewé, áfyé né matós bwó áferege nnó, “Maá yi abéré nyé ndé gefós?” Aferege mbó elé ágené nnó Esowó alu ne ji.

Sakariya aféé Esɔwɔ

⁶⁷ Né gébé *ε*γίγέμβɔ Mendoó Ukpea *ε*chwɔ gbée Sakariya mmu metɔ́ awú meko mejɔ́ *ε*ɔwɔ ne alo mangaré aké:

⁶⁸ “Gó *ε*bwɔ́ áféé Ata *ε*ɔwɔ, nte bɔ́ *ε*srɛli! Gétúgέ achwɔ́ mamferé bɔ́ bíí né defwé.

⁶⁹ Achyé *ε*sé gekpékpégé ménchyé genwá ayi átané ula gepú Mfwa Devid maá utɔ́ wuú,

⁷⁰ wýé ndere abó ányéméno mbaá bɔ́ *ε*kpávε *ε*ɔwɔ abi gekwéne nnó,

⁷¹ ji apoóge nyε *ε*sé, mbaá bɔ́ bi ákelege manwá *ε*sé,

ne aferege nyε *ε*sé né amú bɔ́ mawámé *ε*sé.

⁷² Abó anyéméno mangé meshwε mbaá ukwéne ante sé,

ne ate menomenyε ukpea *ε*wé jimɔ́ abó anyéé ne *ε*bwɔ́.

⁷³ Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

⁷⁴ aferege nyε *ε*sé né amú bɔ́ mawámé *ε*sé, nnó dépyé utɔ́ bíí débεgέ ne *ε*fɔ,

⁷⁵ mambé bɔ́ ukpea bíí wáwálé ne manténe cho né mbe ushu wuú,

ndɔ meko kpaá te dégboó.

⁷⁶ Wɔ, maá wa, ákúu nyé wɔ *Muú *ε*kpávε Anyátá *ε*ɔwɔ.

Ɔbɔ nyé mbe ne Ata *ε*ɔwɔ nnó,

ɔkwyé mati jíí.

⁷⁷ Ɔpyε nyé bɔ́ *ε*ɔwɔ ákaá nnó,

*ε*ɔwɔ ákelege manjínte gabo bwɔ́ ne áféré *ε*bwɔ́ né *ε*fwyale gabo.

⁷⁸ Gétúgέ ji ágέne meshwε dɔ́ mbaá bɔ́ yéndégébé,

ji atome nyé muú yi achyεge εsé geηwá,
 achwó ayi atánege né mfaánebuú ayi mfaá mfaá
 nkane mηmεé εwé έtyε dondo,
 79 εwú έchyέge nyέ geηgbó mbaá bós bí álú né
 gemua,
 ne έchyέge nyέ geηwá mbaá bós abi álú né manó
 negbo,
 ne manleré εsé meti εwé έchwó ne geηwágé nesó.”

80 Ne maá Sakariya yimbó alu ne εκwó wuú,
 awene ne menyammyε ne denγá, ne Mendoó
 Esowó elú ne ji. Awégé, ajye jwóle né *mashwone,
 ne gébé gekwónége, álere mmyε jíi gbógónó mbaá
 bós *Isrēli.

2

Nebyené Jisós Kras *(Mat 1:18-25)*

1 Né gébé εyigembó, Jgóstos abó alu *Mfwa kpaá
 né maló yi álú ntente *Rom. Afyé εbé nnó ápá bós
 ako abi álú né maló ayi ábó álú nte gefwa jíi. Gé ndó
 mbe ayi aló mampáné bós na,

2 né gébé εyigembó Kwirinós alu gomena né
 gebagé mewaá Siriya.

3 Ndere elúmbó, yéndémuú afé né gebagé meló
 wuú mansá mabó mií mmu bó ηwe abi ápáne bós.

4-5 Josef atané meló Nasaret né gebagé mewaá
 Galilí, ase Meri ayi εbwó ányémēno mambá ate,
 afé né Betelhem mmu Judiya mbaá ayi abó ábyené
 Devid mfwa nyá *Isrēli, mánsá mabó bwó. Josef
 afé έwu gétúgé alú mpyáné Devid. Gébé yimbó ntó
 Meri alu ne unε.

6 Ndere εbwó álú εwú, gébé gekwáné εyígé Meri
 abyéné maá yimbó.

7 Ne abyε maá mβε wuú mende. Afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyεé menyεé, néndé melu επό nyά εwé εbwό achwόgé ábélege mmu.

Ambamé magónhμε ne Makiénné Εσωω

8 Εκέ εpyεμβω, ande fό álú né mewaa kwόkwólé ne Βετελεhem, ábáme magónhμε bwό ne utuú.

9 Ne áké ápéle *Εκιénné Εσωω εκwό εbwό mβε ushu ne genhbgόgé Ata géγενé gegyά εbwό mme. Εfo εκwό εbwό metό dόó.

10 Υέμβω Εκιénné Εσωω εke, “Défωgé, nchwό enyú ne genchánchagé abya ayi álú ne gejamégé nechόchό mbaá bόó ako.

11 Fina né melω Mfwa Devid, ábyé Mempoό nyú, alu Ata, Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa.

12 Ne gepω eyi gelérege nyé enyú nnό gé maá yimbω na, gélú nnό degene nyε maá yi áfyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú, melu εwé utú unyεé menyεé.”

13 Wyé mbéléπό mbω, áké ápélé, εκwό makiénné Εσωω εtané mfaánebuú εchwω cho ne εwé εbόó mβε, álω mánkwané, áféεge Εσωω ake:

14 “Ngό ábé ne Ata Εσωω ayi álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá, achyé nesω ne bόó mme néndé agboό ne εbwό.”

15 Makiénné yimbω ályágé εbwό, ákééré meso né mfaanebuú. Ne ámbamé magónhμε áke ne ate, “Déjyé dégé geno eyi gépyé né Βετελεhem εyίgé Ata Εσωω agaré εsé.”

16 Mbontό ne εbwό ákwilé wáwá ákwónégé, ágé Josef ne Mεri chóncho ne maá yimbω ndere ábelé ji mmu gekú.

17 Ndere ágené ebwó, áḽo mangaré unó uko ebí ekíénné Èsòwò ejòó, gétúgè maá yina.

18 Bòó ako bí áwuú mechó ewé ámbamé magónḽme ájòó, áḽa mano mekpo fuú.

19 Yémbò Meri awuúgè depò eti deko, afyε mmu metòó wuú aférégè yéndégébé.

20 Bòó bi ábáme mágónḽme, ákérégè meso, áchyege ngó ne áféεge Èsòwò mbaá depò tiré bwó áwuú ne ágené. Unó bi upye janja ndere ekíénné Èsòwò egaré bwó.

Afyé maá yimbò mabò nnó Jisòs

21 Uwyá ukoó, ne gébé eyígè ebwó ásò maá *nsó gékwané, ne ebwó áfyé ji mabò nnó Jisòs, mabò mí Èkíénné Èsòwò ebó efyé ji ne mma wuú alé kpá unε bií.

Aleré maá ayi ákuú ji Jisòs mbaá Èsòwò

22 Ne gébégé gepúgè buú getyaágè, gébé gékwané eyígè Josef ne *Meri ájye pyé *Gepε ndere ásámé né mabε Mosis, ne ákpa maá bwó manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Èsòwò.

23 Ndere ásámé né ḽwe Èsòwò nnó, “Yende mambε maá ayi alú mende, ábò manchyé ji mbaá Èsòwò.”

24 Ne áfé ntó áchyéé *gepe eyigémbò eyigè gelú, “upwene mewaa upea, mbògé upó áchyege baá upwene melò ápeá nnó ápyé gepε wyé ndere asamé né ḽwe Èsòwò.”

25 Né gébé eyigémbò, mende fò alu nyá né Jerosale ákuú ji nnó Simyòḽ; alu cho né égbé Èsòwò ne anoge ji, ne ji ntó abò agile Èsòwò nnó áféré bòó Isrèli né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá ne ji.

26 Mendoó Ukpea εβό εpyε Simyον akaá nnó aságé gbó ayi alá gé fó *Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa, ayi Εσωω abó anyémeno nnó atóme.

27 Bií bi Meri ne Josef ábó áchwα né Jerosale, manleré Jisωs mbaá Εσωω ndere εβέ Mosis egaré, Mendoó Ukpea εpyé Simyον afé né εcha upε Εσωω. Ndere akpené agé maá yimbω,

28 ase ji né amu jii, alω manchyéggé matame ne mamfégé Εσωω ake:

29 “Ata menomenyéé wyé elú nana wáwálé, mbogé ejii wα okaáge lya maá utóó wyé agbó pere,

30 néndé nkpá ame ya ngé Menchye Genwá ayi obó onyémeno.

31 Ne wα otα ji nnó bωó ako ágé ji.

32 Aβε nye mewé mbaá bωó abi alá pó bωó Jus, nnó εbwó ákaá wα ntó. Apye nye meló Isreli ékwó ηgω.”

33 Mma ne nte áwuúgé mechω εwe Simyον ajóó gétúgé maá bwó, ála meno mekpo fuú.

34 Simyον anérége manjωó depω etire na, achyéé εbwó mejé Εσωω. Éké εwyágé ama kuú Meri mmá Jisωs aké, “Wuúgé! Εσωω ajoyá maá yiná nnó apyé gejamé bωó Isreli ákwé ne mambwεé abifω mfaá. Aβε nye ntó ndere gepω eyíge Εσωω jimboó, ne gejamégé bωó áshyá nye ji.

35 Apyégé mbω, elerege gbógónó depω etiré εbwó ábií mmu matóó bwó. Ne mesómé maá wyé yina εβέε nye wα metóó eké aparaja ne ájómé wα.”

36 Gébé eyigémbω ntó, mekoó mendée fω, alu né Jerósále akamege Ana. Alu muú ekpave Εσωω ayi mendée. Εσωω agárege ji depω mangárégé bωó bií.

Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ekwó Ashyε. Abá menɔ abelé aηmé akénéama ne menó wuú ágbó.

³⁷ Tέ gébé εyigémbɔ ala mekwí mendée. Yéndégébé alu mmu εcha upε Εσωω, afεge Εσωω ne anenemmyε, utuú ne ηωmésé, alyage menyεέ kpékpe. Né gébé εyigémbɔ, alu usaá aηme uni meso ení.

³⁸ Ama chwó né εcha upε Εσωω, wyé gébé yimbɔ ntó ne Mεri ne Josef achwó ne maá bwó. Ana agégé maá yina, alɔ mánfεégé Εσωω, agarege depɔ ετίré maá yi mbaá bɔɔ ako abi ágili nnó Εσωω áféré bɔɔ Jεrosale né εfwyale.

³⁹ Josef ne Mεri ánérégé yendé genó ndere εbe Εσωω εgaré, ákpá maá bwó ákéré meso né Nasaret *gebagé mewaá Galilí.

⁴⁰ Maá yimbɔ alu εfεé, awene wyé wéne ne gelu, ne εshyε chóncho ne denjá. Ne mejé Εσωω elú ne ji.

Maá yi ákúu ji Jisɔs alu né εcha upε Εσωω né Jεrosale

⁴¹ Yéndé nηme, mmá ne nte Jisɔs ájyε né Jεrosale manjyε nyé epáá *koó upú εwé Εσωω aferé nyá bɔɔ Isrεli né defwé.

⁴² Jisɔs akwónégé aηmé áfyanéápeá, áfé ndere εbwó ájyε mé, ndere εbwó ájyε áse ntó Jisɔs.

⁴³ Epáá ébyege, álɔ mankeré meso melɔ bwó. Ne Jisɔs alá meso né Jεrosale ayi mmá wúu ne nte wuú alá kaá wó.

⁴⁴ Abó áfere nnó akε geluá ne bɔɔ abifɔ. Akε kpaá bíi kpogele. Ne gébégé ákélé ji né geluágé aηmé ne ajeé bwó,

⁴⁵ áge ji wó. Alɔ mankere meso né Jεrosale mankélégé ji.

46 Né ndɔ́ éléé ekwɔnegé ágé ji mmu εcha υπε Εσωω. Abó alu geluá ne *Ánlere mabé Εσωω. Awuú genó eyige álerege ne amá agige ntó bwó bɔ́ nkwe.

47 Bɔ́ ako abi áwuú genó eyigé ji ajóoge alá mano mekpo fuú néndé awya uchánchá dɔ́ ne ashuúge εbwó meko ne dénɔga.

48 Ndere mmá wuú ne nte wuú ágené ji, matye mawá εbwó meno. Mmá aké, “Maá wa ɔpye mbɔ́ εsé nnó? Ésé ne nte wyé dekelé wó kaá depwáá, delɔ́ manfɔ́ nnó ndɔ́ fɔ́ genó ne gepyé wɔ́.”

49 Ashuú bwó meko aké, “Ulannó enyú dékélege me, dekágé fɔ́ nnó mbó mambé fa mmu εcha nte wáá wó?”

50 Yélé ashuú εbwó meko yimbɔ́, ákaá fɔ́ ula mechó ewé ji ajó wó.

51 Jisɔ́s akéré meso ne εbwó né melɔ́ bwó Nasaret, alu ne bwó, awuú majyé chánchá. Ndere depɔ́ ti depye mbó, Mmá wuú afyé deti deko né metɔ́ wuú ne atée yendégébé.

52 Efée, Jisɔ́s awene ne menyamyε ne denɔ́gá ne gelú, awya mejé né égbé Εσωω ne bɔ́ agbóo ne ji.

3

Mekomejɔ́ ayi Jɔ́n menwyaá bɔ́ maná Εσωω ágarége

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jɔ́n 1:19-28)

1-2 Gébé eyíge *Jɔ́n maá Sakariya alú né *mashwóné, Ata Εσωω achyéε mekomejɔ́ wuú. Wyé gébé eyígembɔ́ ntó ne Tibarɔ́s alú anmémé nekuú né gefwa jíí né *Rom. Pɔntyɔ́s *Palɛt alu nyá gɔmena né *gebagé mewaá Judiya, *Herɔ́d Antipa alu mémɔ́baré gebagé mewaá Galilíí, menmémé wuú

Filip alu nyá mémgbaré gebagé mewaá Itura ne Trakonitis. Lysanias alu mfwa melo Abilen gébé eyigémbò ntó, Anas ebwó ne Kaifas álú nyá *Matúkrɛ ampye ure Ɛsɔwɔ.

³ Wyé ndere Ɛsɔwɔ abó atómé Jɔn mbɔ, alɔ mankéne malɔ yi álú kwókwólé né ebeé Jodan, agarege yéndemuú nnó ákwɔré metó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Ɛsɔwɔ nnó Ɛsɔwɔ ajinte gabo wuú.

⁴ Ndere abó agárege mbɔ, elú wyé nkane Asaya muú ekpávé Ɛsɔwɔ asámé mmu ηwe wuú nnó, “Muú fɔ abene mbɔ né mashwɔne aké: Kwyege meti Ata dakené, nyaáge éwú ébé cho!

⁵ Sórege yéndé mékwé ewé kpaá ne ewé kɔ́, nnó degbéé yénde genkɔ.

Nyaáge mati ufwé ábé cho, pyégé malu yi álú gbérégbéré ábé dɔgédɔgé.

⁶ Ne bɔ́ ako ágéne nye nkane Ɛsɔwɔ áférege ebwó né efwyale gabo.”

⁷ Nkane Jɔn agárege mbɔ, gejamégé bɔ́ áchwó eta wuú nnó ji áwyaá bwó manaá Ɛsɔwɔ, aké ne bwó, “Enyú mmyɔ! Ndémuú agaré enyú nnó dekage bó efwyale ewé Ɛsɔwɔ achwó tó?

⁸ Pyége unó bí úlérege nnó dekwóre matɔ́ nyú wáwálé. Déferégé fɔ́ nnó dekage déjwóle déli mmye nnó, esé délú upyáne *Abraham. Ɛwémbɔ efú yé genó né eta Ɛsɔwɔ wó. Kaáge wáwálé nnó, Ɛsɔwɔ akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham.

⁹ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etɔ́ mfaá mango yéndé genɔ́ ne makaka eyi gélagé wɔmé umpomé ulóúló ásré áfɔme mmu mewɛ.”

10 Ne gejamégé bɔ́ ́áwúge mbɔ, ágií Jɔn áké, “Nana esé dépyé nnó?”

11 Jɔn ashuú ebwó meko aké, “Muú abegé ne bɔ nk wú ápeá, akaré achyé nte menmé ayi ala pó ne nk wu, ne ayi abegé ne menyéé, akaré achyé ayi ala pó ye ne genó.”

12 Yé anselé nkámakpo ntó áchwɔ nnó Jɔn áwyaá ebwó manaá Esɔwɔ ágií ji áke, “Ménleré, ese ntó depyé nnó?”

13 Ashuú ebwó meko aké, “Déségé fɔ nká épwó ndere ebé éké.”

14 Bɔ́ bee áchwɔ gíi ntó áke, “Ne esé dépyé nnó?” Agaré bwó aké, “Dényégé manwaá, ye maáma muú mechó detú, sége wyé nká utɔ́ nyú ne metɔ́ megomegɔ.”

15 Jɔn agárege mbɔ, bɔ́ ábɔ́ ágíle me *Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, eféé ebwó álu ne dembyó né matɔ́ bwó, ábélege uméé nnó ndɔ́fɔ ji ne alú Muú ayi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.

16 Jɔn ashuú ebwó ako meko aké, “Me nwyage enyú ne manaá Esɔwɔ mamímamí yémbɔ, muú ayi áneá geme apwó me achwó mbɔ me meso. Ne nkwané yé muú ayi ntóme manó mme nkaá manyií unó uká bíí wó. Achwɔgé, awyage enyú ne *Mendoó Ukpea ne mewε.

17 Achwɔ́ nyé ne ékóriyá né ebwɔ wuú mánychá esa. Anerégé ashwané nye matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwɔ́ ébi ulaá akpane agbe né mewε ewé elá nómégé.”

18 Na ne Jɔn agaré *abya Esɔwɔ melóméló mbaá bɔ́, ne aji bwó matu né gejamégé majyé amí ama chyéé bwó.

19 Jɔn ashulé ntó ndo mbaá Herɔd ayi alú gómèna, gétúgè abané Herɔdyas, mendée menjmé wuú jimbɔ, ne géjámégé ubée bí ama pye.

20 Herɔd aké awúu mbɔ, ama jyε mbé mampye gabo, apye Jɔn afyé denɔ.

Awyáá Jisɔs manaá Esɔwɔ
(*Mat 3:13-17; Mak 1:9-11*)

21 Nsá nnó Jɔn akpé denɔ, abó awyage mé bɔɔ manaá Esɔwɔ. Bii fɔ anérége Jisɔs achwɔ ntó nnó Jɔn awyaá ji manaá Esɔwɔ. Aké atanege mmu nnyi, anenemmye mfaánebuú anené.

22 Anénéégé mbɔ, *Mendoó Ukpea éshulé echwɔ ji mmye élú wyé eké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Jlu maá metɔɔ wa, metɔɔ egɔɔ me ne wɔ dɔɔ.”

Ukwéne ante Jisɔs Kras
(*Mat 1:1-17*)

23 Gébége Jisɔs aléré mmye manlɔ utɔɔ bii alu aɲme esaá meso efyá. Bɔɔ ábó áfere nnó alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli.

24 Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef.

25 Josef alu maá Matatyas, Matatyas alú maá Emɔs, Emɔs maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alú maá Nagay,

26 Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semèn, Semèn, maá Josech, Josech maá Joda,

27 Joda maá Joanan, Joanan maá Resa, Resa maá Serubabel, Serubabel maá Sheltyel, Sheltyel alu maá Neri.

28 Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kōsam, Kōsam maá Elmada, Elmada alu maá Ere.

29 Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alú maá Matat, Matat maá Levi.

30 Levi maá Simyōn, Simyōn maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam yi alú maá Eliakim,

31 Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá Devid.

32 Devid maá Jesse, Jesse maá Obed, Obed maá Boas, Boas maá Salmōn, Salmōn alu maá Nashyōn.

33 Nashyōn maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hēsōn, Hēsōn maá Pēres, Pēres alu maá Juda.

34 Juda maá Jakōb, Jakōb maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tera, Tera maá Náhō.

35 Náhō alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Pēleg, Pēleg maá Ebe, Ebe maá Shela.

36 Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shēm, Shēm maá Nowa, Nowa alu maá Lamek,

37 Lamek maá Metusela, Metusela maá Enōk, Enōk maá Jare, Jare maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan.

38 Kenan alu maá Enōs, Enōs maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Esōwō.

4

Danchōmeló ammua Jisōs (Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

1 Ndere Jōn ábó áwyaá Jisōs manaá Esōwō né ebeé Jodan, Mendoó Ukpea egbéé Jisōs metóó ne épye ji afé né mashwōne.

² Eba ji ne usaá ndo upeá, nnó danchomeló ammua ji. Jisás abelé né mashwone wýémbó ye menyéé anyéé wó. Gébégé ndo yimbó ekwyágé mesa aló mammye ji.

³ *Danchomeló áchwó eta wuú ajó aké, “Mbógé wó òlu *Maá Èsòwò, garé mataá áyina ábwólé ntoó bréd.”

⁴ Jisás ashuú ji meko aké, “Asá mmu ñwe Èsòwò nnó, ‘Menyéé jiji fó wó awyaá eshye mángbaré geñwágé mekwaá wó.’ ”

⁵ Danchomeló akpá ji ákwó te mfaá melu fó ewé éngé ne aléré ji maló mme mako ne gefwa. Jisás age ájí gébé dáma.

⁶ Ne ajó ne Jisás aké, “Achye me mme yiná meko ne nkage chyé yé waá ayi ajigé me metó. Menchyege nyé wó uto ne gefwa yí gélú fá né mme yina.

⁷ Mbógé otógé mánó mbe ushu wa ne onogé me nkane Èsòwò, mme yiná meko abéé nyé awyé.”

⁸ Jisás ashuú ji meko aké, “Asa né mmu ñwe Èsòwò nnó, ‘Òbó manógé elé Nte wye Èsòwò jimbií ne akpáné wye lé ji defwe’.”

⁹ Dánchomeló ama ase Jisás afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaá echa ure Èsòwò né Jerosale ne aké ne ji, “Mbógé wó òlu Maá Èsòwò nyó chò mme.

¹⁰ Néndé ásá né mmu ñwe Èsòwò nnó: ‘Èsòwò atome nyé makiénné jíí nnó áchwó ábámé wó.’

¹¹ Ama sá nnó: ‘Agbárege nyé wó né amu bwó chánchá nnó ókagé ótó enóó geká né ntaá.’ ”

12 Jisṓs ashuú ji meko aké, “Ajṓó nnó: ‘Mekwaá ákpelégé fṓ Nte wuú Eṣṓwṓ mankpea ji nnó ápyé genó.’ ”

13 Danchṓmeló ánerégé mámua Jisṓs alyá ji, afé kpé.

Jisṓs abṓ utṓó bií né Galilíi
(*Mat 4:12-17; Mak 1:14-15*)

14 Jisṓs ályágé melu ewémbṓ akeré meso né Gálilí, ne uto Mendoó Ukpea úlú ne ji. Ngó wuú akwṓ né maló Galilíi yimbṓ mako,

15 gétúgé abó álérege bṓó né mmu macha mmyemenene ne bṓó ako bi awuú, áfége ji.

Bṓó Násaret abya Jisṓs
(*Mat 13:53-58; Mak 6:1-6*)

16 Né gébé gefṓ Jisṓs afé ntó né Nasaret mbaá yi áwéé ji. Bií uwyaá bwṓ úkwónégé afé mmu echa mmyemenene ndere gepṓ jíí gélu mé. Eké éwyáge akwilé ka mankwuú ḡwe Eṣṓwṓ.

17 Achyé ji ḡwe yi Asaya *Muú Ekpávé Eṣṓwṓ ásamé. Anené ji, apε melu fṓ né mmu, akú melu ewémbṓ éké:

18 “Mendoó Ata Eṣṓwṓ elú ne me, gétúgé abó aiyá me nnó ngaré abya Eṣṓwṓ melómélṓ mbaá bṓó gekpo.

Ama tṓ me nnó ngare mekomejṓó Eṣṓwṓ mbaá bṓó bí ákpené denṓré bee nnó ebwṓ átánege nyε ne mangaré mbaá bṓó amε nónómé nnó ebwṓ ámage lṓ nyé mangé,

átṓ me ntó nnó mféré ntó abi álú né εfwyale,

19 ne mangaré nnó gébé gékwṓné εyígé Átá ápóoge nyé bṓó bií.”

20 Jis̄os aj̄ogé ηwe yimb̄o, akweré, ashuú etá mémbelé, ajwólé ka. B̄ó ako né mmu echa mmyemenene átó ji ame mmye.

21 Al̄o mangaré ebw̄ó aké, “Mekomej̄ó yi déwuú fina né mmu ηwe Es̄ow̄o alu wáwálé.”

22 B̄ó áwúgé den̄gare mej̄ó melóméló ewé aj̄ó, mat̄ó áḡo bw̄ó d̄ó. Akamé nnó alu cho ne ákwéne dembȳó aké, “P̄ó maá Josef na?”

23 Jis̄os aké ne ebw̄ó, “Ela gachyé enyú déto me maka mmye nnó, ‘Mémpyé mamée, poó gеме jyé, ufélékpá ebí ólerege né Kapan̄m, léré úbí ntó fá né melo wyé.’ ”

24 Jis̄os ama j̄ó ne ebw̄ó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó b̄ó ekpávé Es̄ow̄o apó ne énogé né melo bw̄ó”.

25 Ama ηmére aké, “Wuúge gébége Elija álú Muú Ekpávé Es̄ow̄o, Es̄ow̄o apye mekwýé abelé né áηmé áléé ne geba ne mesa akwé mal̄o mako. Dekaa ntó nnó gejamége akwí andée álú nyá né gébé eyigémb̄o fá meló Isr̄eli,

26 Es̄ow̄o át̄o f̄ó *Elija nnó aj̄yé apó af̄o w̄ó. At̄o lé ji mbaá mekwí mendée yi ajwólége né Sarifat né gebage mewaá Sid̄on ne apó ji.

27 Gébége *Elishya alú *Muú Ekpávé Es̄ow̄o gef̄ó genó eyigémb̄o gépye ntó. Né mme Isr̄eli, gejamége b̄ó ab̄ó ámeé ubá ne Elishya apó yé muú bw̄ó ama w̄ó. Apó élé *Naman ayi alú lé muú Siriya.”

28 B̄ó bí alú né mmu Echa Mmyemenene awuúgé dep̄o eti, nchye anwyoné ebw̄ó,

29 ákwilé ka, ágbaré Jis̄os, ája ji áfé nnó ámmú ji akwé né nteé géηk̄o. Ab̄ó átene melo bw̄ó né mfaa mekwe, egbe ema eb̄o élú nteé géηk̄o.

³⁰ Ndere ájye ne ji abwólé mmye akóó kóoge metóó metóó bwó afé egbé wuú.

Jisós apye mende ayi awya meló nchye atóó
(Mak 1:21-28)

³¹ Jisós ashulé afé né Kapanóm, melo kpaa ewú né gebagé mewaá Galilíí, ne yéndé bíí uwyaá bós Jus ukwónégé, alerege ebwó mekomejóó Esòwò.

³² Ebwó ála mano mekpo fuú, né gefós eyígé ji álérege gétúgé ajóge ne uto.

³³ Mende fò abó alu éféé né Echa Mmyemenene ayi meló achyége efwyale. Ewyaá wó, ala mánkalé ne eshye aké,

³⁴ “É é Jisós ayi Nasaret, òkelege mampye esé ndé? Òchwó maníí esé mbwe? Nkage wò, òlu Muú Ukpea ayi atané mbaá Esòwò.”

³⁵ Jisós anyá meló nchye yimbò aké, “Kwéné mejóó, táné ji mmye.” Meló nchye apye mende yimbò akwé né mbe ushu bós, ne atané ji mmye. Yémbò achwu ji wó.

³⁶ Bós ako ágégé gefós yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate áké, “Mekomejóó Jisós alu mbò nnó? Awya uto mányá áló nchye átáné bós mmye.”

³⁷ Ngó Jisós akwó malò mako né gebagé mewaá eyigémbò.

Jisós apye gejamégé bós mamée atóó
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisós ályágé echa mmyemenene, afé gepúgé Símun. Éféé mmá mendée Simun amée njaja gefwine. Bós bí álú mmu gepu áke né Jisós: Ata pye ji atóó.

³⁹ Ajógé mbò, Jisós akwilé ajye tene ji né nékuú né mmye né mbaá yi abelé. Anyá dámáa gefwine

gebyé ji mmye ne mendée yimbɔ akwilé ka achyé ebwó menyéé.

⁴⁰ Nkwale aké akwɔnege bɔ́ b́ áwya bɔ́ bi ámeé ufɔ́ mameé né upú bwó áchwó ne ebwó mbaá Jisɔs. Ji ata bwó amu mmye, ebwó ako átoó.

⁴¹ Yémbɔ gejamégé bɔ́ abó álú áb́ áló nchye áchyége bwó efwyale. Gébégé áló nchye bimɔ átanégé ebwɔ né mmye, ábó ákálege áke, “Jisɔs, ɔlu Maá Esɔwɔ.” Jisɔs anyá áb́ nnó ákwéné mejɔ́, akámé f́ áb́ ájɔ́ mejɔ́ wó néndé ákaá nnó alu *Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.

Jisɔs agarege meko mejɔ́ Esɔwɔ né mmu macha mmyemenene

(Mak 1:35-39)

⁴² Bii uyyágé alyá afé né melu éwé bɔ́ álá ṕ wyyé. Aké ajye mbɔ, bɔ́ ála meso mákélégé ji ne áge ji wó. Gébégé ágené ji alu mé téné manjye. Eféé ne ánené ji mmye nnó ajwólé éféé ne ebwó

⁴³ Ashya aké ne ebwó, “Mbó ntó manjye né malɔ ayichá mangaré abya melóméló ayi agarege ndere gefwage Esɔwɔ gélú. Esɔwɔ ató me fá mme yina gétú eyígembɔ.”

⁴⁴ Ajógé mbɔ ne ji alyá ájyé melɔ Nasaret meko, mángárége abya yimbɔ né mmu macha mmyemenene Judiya.

5

Jisɔs akú baá utɔ́ bii ani abi mbe

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Bii f́ Jisɔs abó atené né mapeá géntoógé mewaá Genesaret. Bɔ́ áchwó nɔ́ ji mme, ánmérege ji ákélege manwú meko mejɔ́ Esɔwɔ.

² Agé mákpée ápeá né mapea géntoógé mewaá ne ambóó mákpée átané ájye shwóne utófu bwó.

³ Ajye kpe né ekpée éma éwé Simun, ne ajóó ne ji aké, “Até ekpée éjyé dachyé ne nnyi. Até Jisós ajwólé mmu ekpée, bóó ála mbale nnyi, Jisós aló yé manleregé bwó.”

⁴ Anérégέ mánleré, aké ne Simun, “Té ekpée éjyé mbaá yi nnyi négomé ne wó ne bóó byé ημέγε utófú nyú manwá meshuú.”

⁵ Simun ashúú ji meko aké, “Ata dépye utóó ne utuú kpaá ye genó déwa wó. Yémbó, ndere wó ne ojóó mmage njyé mua.”

⁶ Ebwó áfé, áηme utófú bwó, meshuú ése gejámé te utófú úke úgyálé.

⁷ Epwógé ebwó, áfu amu nnó ate ajeé abi alú mmu ékpe ewé fí áchwó poó bwó. Achwógé áferé gejámégé meshuú, áfyé makpée bwó apea ágbeé te ákélege mánke.

⁸ Simun ayi akúu ji ntó nnó Pita agégé genó eyi gepye mbó, ajye tó manó mme mbe ushu Jisós aké, “Atá kwilé lyá me, néndé nlu mémpyεé ubeé.”

⁹ Abó ajoge mbó gétúgέ ji ne bóó bíí ágεné gejámégé meshuú eyí ebwó áwané, efó ékwó bwó mataó.

¹⁰ Ajeé bíí Jεmsi ne Jón abi álú baá Sebεdee ála ntó mano makpo fuú. Ne Jisós ajóó ne Simun aké, “Jfógé, nana óló nyé manywérégé lé bóó.”

¹¹ Ebwó áwúgέ mbó ája mákpée bwó ákwó mewaá, ályá yendégenó ne ákwólé ji.

*Jisós apye muú ubá atoó
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)*

12 Né gébé gefó Jisṓs abó álu né meló kpaá fṓ ne muú fṓ álu wyé ayi amée *ubá. Agégé Jisṓs ajye tó mánó mme, akpá ji geká aké, “Ata mbṓgé ṓkelege, pye me nkpea.”

13 Jisṓs anyaá ebwṓ wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wyé ndere ájṓṓ mbṓ ubá bimbṓ úbyé

14 Jisṓs aké né ji ekagé ṓgáre muú fṓ, “Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyé ure Esṓwṓ, chyé ntó genó eyige ápye gepé ndere Mosis abó ájṓṓ nnó muú amegé ubá atoógé áchyége, mampye bṓṓ ákaá nnó ṓtoó.”

15 Yé elé Jisṓs afye ji ebé, mende yina agaré abya wuú mme meko kpaá gejamégé bṓṓ gechwṓ chóme mbaá Jisṓs, manwú nkane alérege ne nnó apye ntó abi ámeé átoó.

16 Yémbṓ Jisṓs ályá ebwṓ né mboó gébé manjye némmye né melu ewé bṓṓ alá pó wyé.

Jisṓs apye muú úchánchi átoó
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 Né bíí fṓ Jisṓs abó alerege bṓṓ, Atá Esṓwṓ áchyégé ji uto ne ji apye bṓṓ mamée átoógé. Bṓṓ bí ákúu bwṓ Farasi ne Anleré mabe Esṓwṓ álú wyé, ne abó átané né maló Galilí mako ne Judiya chóncho ne Jerosale.

18 Bṓṓ fṓ akpá muú úchánchi né uló. Abó áchwṓ nnó ákpe mmu gepú ne ábélé ji mbe ushu Jisṓs.

19 Yémbṓ áge meti mankpe ne ji wṓ, gétúgé bṓṓ ájamé dṓṓ, kpaá áñmérege ate. Eféé ne ákwomé mfaá nchwu, * ábeá mekpo ṓkó, áshulé mende

* **5:19** Elú wáwálé nnó: Gepú eyigémbṓ gepṓfṓ gepúgé nchwu. Upú bi bṓṓ Isrelí aténégé mfaá alu dede, muú akaáge jwale wye nkane agbá. Mbaá yifo ákwérege ne mataá, ne ákáge fere ala fuú.

yimbɔ né uló né mbe ushu Jisɔs.

²⁰ Jisɔs agégé nnó bɔ́ bimbɔ áfyéé matɔ́ ne ji áké ne mende úchánchi yimbɔ, “Mejeé wa ájiínte gabo wyéé.”

²¹ Anleré mabé Eɔwɔ fɔ, ne abi akuú bwó Farasi ánménege ne matɔ́ usɔ́ áke, “Mende yina áferé nnó álu waá. Akélege maméé mmye ne Eɔwɔ? Elé Eɔwɔ mbií ne akage jinte gabo muú.”

²² Jisɔs akaá ula bí ebwó ánménege ne ágií ebwó áké, “Ulannó enyú déwya gefɔ́gé uféré bímbɔ né matɔ́ nyú?”

²³ Ndé gelu pere manjɔ́, ‘Nnó ájiínte gabo wyé’, waá manjɔ́ nnó, ‘Kwile téné ké’?

²⁴ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó *Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Ajógé mbɔ, akuú mende úchánchi yimbɔ áké, “Kwile téné. Kpá uló byéé, chó mmu.”

²⁵ Akwilé téné mbe ushu bɔ́, akpá uló bií awulé né gepú jíí aféége Eɔwɔ.

²⁶ Bɔ́ ako ágége ewe epye na, efó ékwó bwó matɔ́ dɔ́. Ala mano mekpo fuú ne áféége Eɔwɔ áké, “Dégé ufɔ́ unó fina.”

*Jisɔs akú Lévi ndere maá utɔ́ wuú
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Jisɔs ályá éféé manjye dafye, gébégé ajye agé mende fɔ ayi ákúu jí Lévi; ménselé ñkámakpo, ajwólé melú utɔ́ wuú. Jisɔs akuú jí áké, “Kwólé me.”

²⁸ Ajógé mbɔ Lévi alyá yéndégenó, akwilé ka alɔ mankwólé jí.

²⁹ Eké éwyage Lévi akuú gekpékpé gé epaá né gepú jíí nnó ebwó ne Jisɔs ábé mmu nechóchó.

Gejame ánselé ñkámakpo ne bɔ́ bífɔ́ abi bɔ́ Jus áselé ndere bɔ́ ápó mpa, ebwó ako abó ányéé menyéé ne Jisɔs.

³⁰ Bɔ́ Farasi ne Anleré mabé Eɔwɔ abifɔ́ ágége mbɔ, álo máñmené áké ne baá utɔ́ Jisɔs, “Ulannó enyú dényé menyéé ne ánselé ñkámakpo ne bɔ́ ubeé.”

³¹ Jisɔs ató ebwó neka áké, “Bɔ́ abi alá meé, ákélégé fɔ́ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.”

³² Ne me nchwó fɔ́ fa mme mánkú bɔ́ abi álu cho ne Eɔwɔ wó, nchwó lé máнку bɔ́ abi ápyéé ubeé nnó ákwɔre matɔ́ bwó.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé
(*Mat 9:14-17; Mak 2:18-22*)

³³ Ama gíi Jisɔs nkwé yina nnó, “Baá utɔ́ Jɔn ályage *menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé depɔré Eɔwɔ. Baá utɔ́ bɔ́ Farasi ápye ntó wyémbɔ ne abyéé ápyé fɔ́ mbɔ. Ebwó ákéne ányé, ányúu.”

³⁴ Jisɔs ashúu ebwó meko aké, “Nnó bɔ́ ájyegé epaá neba muú akage pyéé ajeé menɔ neba ályage menyéé kpékpé ayi menɔ neba alú ne ebwó?”

³⁵ Yémbɔ gébé gebéé nyé eyígé menɔ neba alá bée nyé sé ne ebwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé depɔré Eɔwɔ.”

³⁶ Ama tó neka eníne fɔ́ aké, “Élómé fɔ́ nnó muú ágyá ndeé meke ákwámé ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbɔ achɔ́ ndeé yi meke, ne nkwámé yimbɔ ábálé ne gekwénegé ndeé.”

³⁷ Élómé fɔ́ ntó nnó muú ákpa mmɔ́ make, áfáné mmu ukwéne unó mmɔ́ ebi akwyéé ne mekɔ menya. † Mbɔgé apyegé mbɔ gébégé mmɔ́ mí

† 5:37 Elú wáwálé nnó: Epófó ushwɔ, élé uba mekɔmenya.

make maké mabéne unó mmṓṓ bimbṓ úfúle nyé, mmṓṓ magbélégé nyé mme ne unó mmṓṓ uchógé nyε ntó.

³⁸ Muú abó mamfyé mmṓṓ make yéndégébé mmu unó mmṓṓ εbí ukε.

³⁹ Ερό kṓkṓge nnó muú yi abeá mé mányú akí mmṓṓ áamá ákwóre ányúgé mpwa mmṓṓ. Akélege wyé akí mmṓṓ.”

6

Nkwé ayi bíi uwyáá bṓṓ Jus (Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Né bíi uwyáá bṓṓ Jus fṓ, Jisṓs ne baá utṓṓ bíi ákoóge né mekṓṓ gefṓgé nchi fṓ eyi ákuú nnó wid. Baá utṓṓ bíi álo mánkógé ulṓnchi fṓ álálege ányεé.

² Bṓṓ Farasi ágégé mbṓ agíi áké, “Ulannó enyú dépyεé genó eyígé εbé εla ékamé nnó muú apye bíi uwyáá wṓ?”

³ Jisṓs agíi εbwṓ awuú nkwé aké, “Enyú délú danjṓṓ né mmu ηwe Εsṓwṓ ndere mfwa Dεvid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bṓṓ bíi wṓ?”

⁴ Akpe mmu εcha upe Εsṓwṓ ábṓ menyεé yi ábṓ áchyé mbaá Εsṓwṓ, ányé ne áchyé ntó bṓṓ bíi wṓ? Εbé εjṓṓ nyá nnó muú ányεgé fṓ menyεé yimbṓ, ékosé mémpyεé upe Εsṓwṓ.”

⁵ Jisṓs ama jṓṓ ne bwṓ aké, “Ele *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yí muú ábṓṓ mampyε né bíi uwyáá.”

Jisṓs apye mende yi εbwṓ εgboṓ ji atóṓ (Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Bií uwyaá ebifó úkwónégé, Jisós ajye kpé mmu Echa mmyemenene, aló mánlérégé b́óó. Mende f́ abó alú efeé, ayi ebwonye wuú egboó.

⁷ *Anleré mabé Eṣṳwṳ ne b́óó Farasi ábó ábáme Jisós nnó ámá ji mechó mmye. Apéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbṳ atoó né bií uwyaá bwó ne áj́óó nnó ákwé ebé.

⁸ Yémbṳ Jisós akaá genó eyígé ebwó áférege aké ne mende yimbṳ, “Kwilé chwó téné mbe ushu bwó.” Ne akwilé achwṳ téné efeé.

⁹ Mende yimbṳ áténégé efeé, Jisós agiú ebwó aké, “Ebé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke dépye galógáló wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyáá ji agb́ó?”

¹⁰ Ape ebwó b́óó ne álé j́óó ne mende yimbṳ aké, “Nyaá ebwṳ wyé.” T́eneténe mende yimbṳ anyágé, ebwṳ wuú etoó.

¹¹ Ewéna epwṳ ebwó amu, matṳ́ó ásó ebwó ájye chó mánsó mala nnó áwá Jisós.

*Jisós ajya ángb́a bií áfyáneápeá
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)*

¹² Né gébé eyígémbṳ, Jisós alyá melṳ akwó mékwé f́ó mánemmye mbaá Eṣṳwṳ ne ala ewú anenemmye utuú uko.

¹³ Gébégé bií úkaá, akú baá utṳ́ó bií; áchwógé ajya áfyáneápeá abi akúu ebwó nnó ángb́a.

¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi ákuú ntó nnó Pita ne Andru menj́mó Simun. Abif́ó álú Jemsi ne Jṳn, Filip ne Batolomyo.

¹⁵ Matyo ne Tṳmasi, Jemsi maá Alfṳs, Simun ayi ákuú ji muú ukógé.

¹⁶ Judas ayi maá Jemsi, ne Judas Iscarot ayi né meso gébé áchyé Jisós mankwaá.

*Jis̄as alerege, agarege mekomej̄ó̄ Ɛs̄ow̄o ne apye
b̄ó̄ mamée átóoge*
(Mat 4:23-25)

17 Anérégé manjya ɛbwó alɔ mánshulé mekwɛ. Ashúlé akwya né mbaá ayi alú dɛdɛ, ne gejamégé b̄ó̄ gébó géchomé éfɛé. Abó átané malɔ mako ayi Judiya ne Jerosalɛ ne malɔ Tiya ne Sidon ayi álú mbále ɛbɛé mega.

18 Abó áchwó mánwú nkane Jis̄as álerege ne nnó ápye mamée bwó ábyé. B̄ó̄ bí áló nchye áchyége ɛbwó ɛfwyale áchwó ntó, ne Jis̄as apye ɛbwó átoó.

19 Wyémbɔ ne gejamégé b̄ó̄ genmérégɛ atɛ manjye tá Jis̄as gétúgɛ uto bí útánege ji menyamyɛ úpyé b̄ó̄ mamée ako átóoge.

Jis̄as alerege mejé ɛwé wáwále
(Mat 5:2-12)

20 Né gébé gefó Jis̄as apɛ baá utóó bíí dómeé aké:
“Méjé élú ne ɛnyú bí délú gekpo,
néndé *Gefwa ɛyigé Ɛs̄ow̄o ágbárege gelú ɛyigé
nyú.

21 Méjé élú ne ɛnyú bí mesa ámyé nyú nana,
denye nyé menyéé degbeé.

Méjé élú ne ɛnyú bí delíle mbɔ náná,
ɛnyú dejwane nye.

22 “Méjé elu ne ɛnyú mbɔgɛ dekwɔlege Maá Nte
Mekwaá, ne b̄ó̄ aké ápáa ɛnyú, áfwéne ɛnyú,
áshye nyú ne ákúu nyú mabɔ mabomabo.

23 Bége ne nechóhó gébégɛ gefó̄ genó ɛyigé ná
gépyegé, gétúgɛ Ɛs̄ow̄o akwyé mé gekpékpégɛ nsá
nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbɔ ne
ukwéne antɛ b̄ó̄ bína áfwyalé nyá ukwéne b̄ó̄
ekpávé Ɛs̄ow̄o.

24 “Yémbɔ utónkwa úlú ne enyú bi delú mbɔ né gefwa nana, néndé débó mé nsá nyú.

25 Utónkwa úlú ne enyú bí dényεέ dégbéεge náná, néndé debéé nyé mesa.

Utónkwa úlú ne enyú bí déjwáne náná, néndé delile nyé né masómé.

26 “Utónkwa úlú ne enyú gébégé bɔ́ɔ ako áké áféεge enyú, wyémbɔ ntó ne antε bwó abi mbe ábó ápyε ne bɔ́ɔ ekpávε Εσωω abi gebyó.

Bó gejeé ne bɔ́ɔ mawámé

(Mat 5:38-48; 7:12a)

27 “Yémbɔ enyú bí déwúu mekomejɔ́ wa ngarege enyú nnó, bógé gejeé ne bɔ́ɔ mawámé nyú, pyéεe galógáló ne bɔ́ɔ bí ápáa enyú.

28 Yendégébé bɔ́ɔ álweréεé enyú, négemmyε nnó Εσωω agé εbwó meshwε ájé bwó, máεe dénénemmyε mbaá Εσωω gétúgέ bɔ́ɔ bí áshyé enyú.

Jisɔs alerege nnó ékagέ muú ashuí gabo mfaá gabo

(Mat 5:38-42)

29 Mbɔ́εé muú adogé wɔ neka né etá éma, bwólé εwé fɔ ntó ádo. Mbɔ́εé ɔfyεgέ bɔ nkú apeá né mmyε ne muú afɔ́gέ ayi mfaá, kpe chyé ji ayi nteé.

30 Muú akɔ́gέ wɔ genó, chyéé ji. Afɔ́gέ genó jyε, ɔsεgέ sé géjí.

31 Pyéεé etá bɔ́ɔ wyé genó εyígέ dekéleεe nnó ápyε eta nyú.

32 “Mbɔ́εé enyú degboó lé ne bɔ́ɔ abi ágboó ne enyú ndé nsá ayi enyú debɔ́ɔ? Ye bɔ́ɔ abi ápyεé gabo, ágboó ne bɔ́ɔ bi ágboó ne εbwó.

33 Ne mbɔgé enyú depye élé galógáló ne bɔ́ bí apyé galógáló ne enyú nsá nyú alu éfó? Yé bɔ́ abi ápyéé gabo, mbɔntó ne apyéé.

34 Mbɔgé depwɔle unó mbaá bɔ́ bí dékaá nnó áshúuge nyé eta enyú galógáló yi enyú dépye alé? Abi deké álú bɔ́ ubeé ápye ntó gefɔ́ gémá. Yéndémuú apwɔle genó etá mejíi wuú, akaáge nnó ashuge nyé geko.

35 Genó eyigé débɔ́ mampye gélú nnó gbógé ne bɔ́ mawámé enyú ne pyége galógáló ne ebwó, depwóge ebwó epwɔ, dégigé nnó áshuú. Debɔ́ nyé gekpékpége nsá ne debéé nye baá Anyátá Eṣwɔ. Néndé alɔme ne bɔ́ ubée ne abi alá támégé ji.

36 Gége bɔ́ meshwe wyé ndere Nte nyú Eṣwɔ agéne nyú meshwe.

*Dépagé mpa bɔ́ ne metɔ́ usɔ́
(Mat 7:1-5)*

37 “Dépagé mpa muú ne ufyá ékagé Eṣwɔ ápá ntó awu nyú mbɔ. Déchɔge muú mabɔ nnó apye ubée ékagé Eṣwɔ áchó ntó ami nyú. Jíige nte gabo ayi bɔ́ ápyé eta nyú nnó Eṣwɔ ajíi ntó nte gabo awu nyú.

38 Chyége bɔ́ genó eyigé ebwó akélege, Eṣwɔ achyége nye ntó enyú. Yéndégébé aké achyége, amege chánchá, akwyége aṣmeregé nnó gégbéé gégbélégé mme. Gefɔ́ eyígé démége genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nye áchyéé enyú.”

39 Jisɔs ama tó ebwó neka nnó, “Eṣwɔ kɔkɔge nnó muú amé nónómé ájáa nte ayifɔ́ meti. Mbɔgé apyége mbɔ, ebwó ako ákwéne mmu gepyéé.

40 Kaáge nnó maá ηwe akaágé f́ ηwe ápẃ menleré wuú. Yémbə, gébége aneregé mángií ηwe, abéé nyé ntó ndere ménleré wuú.

41 Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambónni nte menmé wyé ɔla ɔfyé mekpo né gabo ayi alu eke mekwəkwə né dambónni awye wə mbó?

42 Ɔpyembə nnó ne ɔjɔ́ ne menmé wyé nnó, ‘Té mmye we mfére wə gejwaá né dambónni ayi ɔla kaágé nnó mekwəkwə elú né dambónni wyé.’ Wə muú dembwólé b́ mbe féré ntó mekwəkwə ewé elú wə né dambónni, ne ɔkaá nkane ɔférége ekéké gejwaá eyigé lú menmé wyé né dambónni.”

Genó ne umpomé bi

(Mat 7:15-20; 12:33-35)

43 Jisəs ama jə aké, “Genó yí gelógeló géwomé f́ umpomé uboubo ne eyí gebogebo ntó géwomé f́ umpomé ulúúl.

44 Yéndemuú akaágé genó né umpóme bí géjí géwóme, muú ayye f́ ákyé genchógélé eyigé mbó mfaá genchógélé denywəné. Muú ayye f́ né nepe ákyé éké.

45 Muú melóméló ájogé depə delódéló eti délu jí né metó, muú mebomebo ájogé depə debodebo eti délu jí metó. Ná ne elú gétúgé genó eyi gélu muú né metó géjí ne gétánege jí meno.”

Ufó anténé upú ápeá

(Mat 7:24-27)

46 Jisəs ama gí aké, “Ulannó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela dépyé genó eyigé me njóge.

47 Muú yi achwó awú mekomejə wa ne ayyege ápyé ndere ájə,

48 muú yimbɔ alu eké mende yi álóó mantené gepú jíí, ne abɔ mbe achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneágé nnyi géchwɔgé mammu géjí yémbɔ genyígé fɔ gétúgé áténé géjí chánchá.

49 Yémbɔ muú yi awuú mekomejɔ́ wa ne álá pyéé ndere ákélege alu eké muú ayi atené gepú jíí né nébóme eniné álá cho áfyé mataá wó. Meso gébé nnyi negbeégé né mmu gepú eyigémbɔ gékwé mme gbang.”

7

Jisɔs apyé maá defwé muú kpaá bɔ́ bee Rom atóó (Mat 8:5-13)

1 Jisɔs anéré manlérégé bɔ́ unó bimbɔ ne atané afé né meló Kapanɔm.

2 Muú kpaá bɔ́ bee *Rom fɔ abó alu né melo wémbɔ ne abó awya maá defwé ayi agbo ne ji dɔ́. Maá defwé yimbɔ akwé nemé ala mangbómangbó

3 Mende yimbɔ awúgé abya Jisɔs, ató ákpakpa bɔ́ Jus nnó ájyé ákuú ji áchwó ápyéé maá defwé wuú átoó.

4 Ajyé gé, ágé Jisɔs ákwé ji uká áké, “Atá chó poó muú kpaá yimbɔ. Alu muú yi ókage *pó ji.

5 Agboó ne esé bɔ́ Jus dɔ́ te atené esé echa mmyemenene.”

6 Ebwó ájógé mbɔ Jisɔs afé ne ebwó. Ndere álé kwókwólé ne dachi muú kpaá yimbɔ, ató ajeé bíí bichá ájyé gé átuú ne Jisɔs áké, “Muú kpaá aké dégaré wó nnó, ‘Ata, ówagé mmye jyé detú mánkwóné gepú ya, nfu yéé muú fɔ ayi ókpéne gepú eyá wó.’

⁷ Gέ ula úbí jimbᵔᵔ alá chwᵔᵔ báne wᵔᵔ wᵔᵔ. ‘Wᵔᵔ jᵔᵔ lé genᵔᵔ, ne maá defwé wuú átoᵔᵔ.’

⁸ Elé mentᵔᵔ nwyá bᵔᵔ kpakpa né mbε, abi me nwuú ne εbwᵔᵔ. Ajᵔᵔgé ne me nnᵔᵔ, ‘Mpyε genᵔᵔ εyi’, mpyε. Ne nwyá ntᵔᵔ bᵔᵔ bee abi áwuú ne me. Yé ayi ndé ne njᵔᵔge ne ji nnᵔᵔ, ‘Chó fa ajye, njᵔᵔgé ne ayimbᵔᵔ nnᵔᵔ chwᵔᵔ we, achwᵔᵔ.’ Ne njᵔᵔgé ntᵔᵔ ne maá defwé wa nnᵔᵔ pyε εyi, apyεé géji.”

⁹ Jisᵔᵔ awúgé mbᵔᵔ, akwé dembyᵔᵔ, abwᵔᵔlé ushu mbaá ekwᵔᵔ bᵔᵔ bi ákwᵔᵔlege ji aké, “Ngarege nyú nnᵔᵔ me nlú danᵔᵔgé muú yi áfyεé metᵔᵔ ne me na, yeé ébélé né Isrelí.”

¹⁰ Ajeé muú kpaá yimbᵔᵔ abi ji atᵔᵔmé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnᵔᵔ maá defwé mende yimbᵔᵔ atoᵔᵔ.

Jisᵔᵔ ape maá mekwi mendée né negbo

¹¹ Mechᵔᵔ ewémbᵔᵔ ékᵔᵔgé, Jisᵔᵔ ne baá utᵔᵔ bií álᵔᵔ mánjye né melᵔᵔ ewé ákúu Nεn. Ne gejamége bᵔᵔ ntᵔᵔ abᵔᵔ akwᵔᵔlege ji.

¹² Afé, aké ákwᵔᵔnege mekpᵔᵔ meti, ágé ndere bᵔᵔ fᵔᵔ ákpané mewu muú ájye níi. Mende yi agboᵔᵔ mbᵔᵔ, mmá wuú abᵔᵔ abyε lé ji mbií. Ne mmá yimbᵔᵔ alu mekwi mendée. Ndere εbwᵔᵔ ajye mbᵔᵔ, gejamégé bᵔᵔ né melᵔᵔ ewémbᵔᵔ ákwᵔᵔlege mekwí mendée yimbᵔᵔ.

¹³ Atá Jisᵔᵔ agégé mendée yimbᵔᵔ meshwε akwᵔᵔ ji metᵔᵔ te ajᵔᵔ ne ji ake, mma “ᵔligé se.”

¹⁴ Ajᵔᵔgé mbᵔᵔ, aᵔᵔme uká afé mbε, atágé ulᵔᵔ, bᵔᵔ abi ákpané genkwᵔᵔgé muú εyigémbᵔᵔ átene. Jisᵔᵔ aké, “Gesagé muú ngaré wᵔᵔ nnᵔᵔ kwilé ka.”

¹⁵ Mende yi agboᵔᵔ mbᵔᵔ, akwilé ka alᵔᵔ manjᵔᵔ mejᵔᵔ. Jisᵔᵔ agbaré ji achyé mbaá mma wuú.

16 Bɔ́o ako ágégé na, efó ékwó bwó matáó. Alɔ manfeé Esɔwɔ áké, “Gekpékpéégé *Muú Ekpávé Esɔwɔ achwó mámbé ne esé. Esɔwɔ achwó pɔ́o bɔ́o bií.”

17 Abya mechó ewé Jisɔs apyé na afé né maló bɔ́o Jus mako ne máta maló ayifó.

*Bɔ́o dentáó Jɔn menwyad bɔ́o manad Esɔwɔ
(Mat 11:2-19)*

18 Baá utáó Jɔn ntó áwuú depɔ́ etiré na deko ne ále garé ji.

19 Agárégé mbɔ́, Jɔn aferé ebwó makpó apeá ató mbaá Atá Jisɔs nnó ájyé gií ji nnó, “Ŋlu *Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?”

20 Ajyéégé ágé Jisɔs áké, “*Jɔn menwyaá bɔ́o manaá Esɔwɔ ató esé né eta wyé nnó déchwó dégií wɔ́ nnó, ‘Ŋlu Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?’ ”

21 Wyé né gébé eyigémbɔ́, Jisɔs abó apóge bɔ́o mamée mámpyé mamée bwó ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bɔ́o efwyale ne apye bɔ́o ame nónómé ágéne.

22 Eféé ne ashuú baá dentáó bimɔ́ meko áké, “Choge dégere Jɔn unó bi enyú déwuú bɔ́o ájoge ne ebi enyú ambɔ́o dékpané ame dégene. Bɔ́o ame nónómé ágéne, ubwéré ukwilé úkéne, bɔ́o abi ámeé ubá átoó, bɔ́o matu gbé gbé álɔ manwúgé, abi ágboó ápeeé, ne ubyá bɔ́o úwú abya melóméló.

23 Metáó megɔ́megɔ́ ébé ne muú yi alá pó ne dembyó né metáó gétú yá.”

24 Baá dentáó Jɔn ákérégé meso, Jisɔs alɔ mángare bɔ́o depɔ́ tiré Jɔn, áke, “Tége gébége enyú déjye nya né mashwɔ́ne, defe mange ndé

gefɔ́gɛ muú? Déjyε gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne áténe εgbε εwe ne εwe?

²⁵ Mbóge mbɔ fɔ́ wó, deféré nnó deyjé gé ndé gefɔ́gɛ muú? Défɛ manjyε γε muú ayi afyε mandeé malómáló yendégébé ápyé gesa? Bɔ́ bi áfyé mandeé malómáló ne ányεé gerwá, ájwólege né dachi afwa.

²⁶ Gárege me, enyú défɛ yé éwú mánjyε gé waá? Elé muú ekpávε Εσωω? Eh, gé muú yi enyú dégené mbɔ. Ngare enyú wáwálé nnó ajeá gεμε apwɔ yéndémuú ekpávε Εσωω.

²⁷ Elé Jɔn yina ne abó ásamé gétú jíí nnó Εσωω aké, ‘Wuúgɛ, ntɔme nyé muú dentsɔ́ wa ayi abó nyé mbε ne wɔ manchwɔ kwyé meti wyε ne ɔchwógé.’

²⁸ Jisɔs ama jɔ́ aké, Jɔn ajeá gεμε apwɔ yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbɔ Jɔn agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Εσωω ébɔ́ ne ji, ye alu kɔ́ apwɔ ji Jɔn.”

²⁹ Bɔ́ áwúgɛ mechó εwéná ákamé nnó, depɔ́ tiré Εσωω abó akwyé na delú cho, gejamégɛ bɔ́ bina abifɔ́ alu anselé ηkámakpo. Akamé wyémbɔ, gétúgɛ abó ákamé depɔ́ tiré Jɔn ajɔ́, ne alé wyaá εbwɔ́ manaá Εσωω.

³⁰ Yémbɔ bɔ́ Farasi ne Anleré mabé Εσωω né mataɔ́ bwɔ́ áma áshyá wyé shyá depɔ́ tiré Εσωω akwyε. Εbwɔ́ áshya mbɔ, élé abó áshyá ntó nnó Jɔn awyágɛ fɔ́ εbwɔ́ manaá Εσωω.

³¹ Jisɔs awyágɛ agíí gεμε jíí aké, “Mmεge na bɔ́ njyε ενina ne ndé? Alú mbɔ nnó?

³² Agígɛ mbɔ aké, alú eké ambáné bi alú né metɔ́ melɔ́ ápyε metu, ákuú áte, áké:
‘Ésé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,

Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³ Wyémbò ne enyú depye ntó. Jòn menwyaá bós manaá Esòwò, abó achwó ajwólé mesa, anyuú mmós wó, ne deshye ji deké, ‘Awyaa meló nchye.’

³⁴ Me *Maá Nte Mekwaá nchwó nnye menyéé, nnyu mmós deshye me ntó deké, ‘Nlú muú genò ne menyuú mmós, ne dékíí me deké me nlu mejeé ánselé ñkámakpo ne “Bós ubeé”.’

³⁵ Yémbò ákaágé nnó denḡaré Esòwò etiré muú áwyaá delu cho né unó ulóúló ebi ji ápyéé.”

Jisòs alu mmu gepúgé Simun muú Farasi ne mendée yi achwó nnó apóó jí élé apyé gabo

³⁶ Né gébé gefó muú Farasi akuú Jisòs nnó ajye ányé menyéé né gepú jíí. Jisòs akamé ajye nyé menyéé ne ji.

³⁷ Mendée fò abó alu né melò wémbò, bós akií ji gétúgé ányéé eno. Awúgé nnó Jisòs anyéé menyéé né gepúgé mende Farasi, abó maá ekpómé laménda afé ne ji eféé.

³⁸ Akpégé mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisòs, mmyé égbó ji, alò manli, mánsé áshúlege áchyége né uká Jisòs. Eféé ne amóó mekpo mme atile uká Jisòs ne méjwé wuú, anywalé ubí ne alé awaa laménda yimbò wyé.

³⁹ Mende Farasi ayi akuú Jisòs né gepú jíí, agégé mbò, ajóó né metóó wuú aké, “Mbògé Jisòs ábó ábé *Muú Ekpávè Esòwò wáwálé mbó abó akaá gefògé mendée yi atáa mbò ji nnó alu mendée eno.”

⁴⁰ Ténéténé Jisòs akuú mende Farasi yimbò aké, “Simun nwya mechó mangaré wò.” Aké “E é” “Ménleré” “garé me.”

41 Ἐφέε Jisṓs alṓ mangaré abya nnó, “Gébé gefó nyá mende fṓ apwṓ bṓṓ ápeá ḡka. Apwṓ ama uba ḡka útá, ayifṓ mboó géba.

42 Aka mánse ḡka jíí meti épṓ, agegé nnó ujwṓṓ bi na úpwṓ ebwṓ mankwṓ, ajinte ebwṓ ako. Jisṓs agárégé mbṓ agií, Simun ake, né umεé byé ebwṓ bina makpó apeá, ayindé agbóo nyé ne mbṓṓ ujwṓṓ dṓṓ?”

43 Ashuú ji meko aké, “Ἐlé muú yi abṓ ajinte ujwṓṓ bií dṓṓ.” Jisṓs aké, “Ṗṓṓ cho.”

44 Jisṓs abwṓlé ushu ape mendée yimbṓ ne ama kuú Simun aké, “Pε mendée yiná gé! Tε mekoó nkpené fá gepú jyε, ṓchyé me manaá nnó nshwṓne uká bá wṓ. Yémbṓ, mendée yina ashwṓné uká ba ne mánse jíí, ne ati úbí ne méjwé wuú.

45 Ṗtamé fṓ me ṓkpá ṓtya wṓ. Yémbṓ tε mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlya mánywálé me uká.

46 Ṗwaá me ye maweé amma né mekpo wṓ. Yémbṓ mendée yina awaá me laménda né uká ba.

47 Kaá nnó mendée yina aleré mbṓ gekpékpégé gejee eyigé na, Ἐṓwṓ ajiínte gejamége gabo ayi abṓ apyé. Yémbṓ, muú yi aferé nnó Ἐṓwṓ abṓ manjinte gabo ayi ji apye dachye, mbṓntó ne alerégé gejeé ne Ἐṓwṓ dachye.”

48 Wyé éφέε Jisṓs ajṓṓ ne mendée yimbṓ aké, “Ajiínte *gabo wyé.”

49 Bṓṓ bi abṓ ányéε menyεé ne ji éφέε álṓ mánmené nnó, “Mende yina aferé nnó alu ndé gefṓgé muú, ayi akáge jṓṓ nnó ji ajiínte gabo muú?”

50 Ἐφέε Jisṓs ama ḡméré aké ne mendée yimbṓ, “Chó chánchá, Ἐṓwṓ apoó wṓ gétúgé ṓfyéé metṓṓ wyé ne me.”

8

Andée fɔ ákéné ne Jisɔs ne ápooge ji

¹ Ebelé ye wɔ, Jisɔs ne baá utɔɔ bií makpó áfyanéápeá álɔ mánkéné né malɔ ayi kɔkɔɔ ne ayi kpakpa. Agárege abya Ɛsɔwɔ melómélɔ nkane gefwage Ɛsɔwɔ gélú.

² Andée fɔ ntó áfé ne ɛbwɔ, ɛbwɔ abó álú andée bi Jisɔs apye mamée bwɔ ábyé. Abifɔ abú aló nchye abi áchyege ɛbwɔ ɛfwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisɔs ábuú aló nchye ákénéneama.

³ Ayifɔ akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentɔɔ mfwa Herɔd. Ayifɔ Susana, ne gejamégé andée bifɔ ntó. Andée bina ako ápooge Jisɔs ne baá utɔɔ bií ne mánka bwɔ.

*Nekanémejɔ mentya mbwe
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Nɔdere Jisɔs ákéné mbɔ, bɔɔ átánege malómálɔ áchwɔ gé ji. Gejamégé bɔɔ géchómégé, alɔ man-garé ɛbwɔ nekanémejɔ eni.

⁵ Nébɔ nélú nnó, “Bií uma mempye makɔɔ fɔ afé manjye tya mbwé né mekɔɔ wuú, ndere átyaá, ámé ayifɔ ákwé né maá meti. Ɛwyágé bɔɔ ákógé ájyále, ne denywɔné ntó déchwɔ dechwére denyéé.

⁶ Amé ayifɔ ákwé né mfaá mme etárávé áchií ne ɛwyá wɔ áwan-gésé getúgé mbaá yimbɔ alú kpógólɔ.

⁷ Amé ayifɔ ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wyɛ, áchígé, genkpé ɛyigémbɔ géwé gekweré mbwé yimbɔ meshíí ɛjo ji.

⁸ Amé ayifɔ ákwé né mme melómélɔ, áchiígé, áwé, áfyé úsáá amɛ uta ápwɔ nkane ábɔ ápéné.”

Jisṓs ánerégé ake, “Fwṓregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú.”

Ula bi Jisṓs atóme makámejṓ
(*Mat 13:10-17; Mak 4:10-12*)

⁹ Ewyágé baá utṓ Jisṓs ágií ji ula nekanémejṓ éniné abó atómé mbṓ.

¹⁰ Ake ne ebwṓ, “Élé enyú ne Eṣṓwṓ apyé nnó dékaá unó bi. Yémbṓ bṓṓ bifṓ áwúu gefwa jíí eyi gébṓ gélú nyá bibí né mákámejṓ jíí. Eṣṓwṓ apye wyembṓ nnó ébé nkane abó ásámé nyá mmu bṓ ḡwe nnó: ‘Apéle ágéné fṓ, áwúu ákaágé fṓ ula’.”

Jisṓs agare baá utṓ bií ula nekanémejṓ mentya mbwḗ
(*Mat 13:18-23; Mak 4:13-20*)

¹¹ Ake, “ula nekanémejṓ éniné na nelú nnó, mbwḗ yimbṓ élé mekomejṓ Eṣṓwṓ.

¹² Amé mbwḗ ayi ákwéne meti álú bṓṓ bi áwúu mekomejṓ Eṣṓwṓ, ewyágé danchṓmeló achwṓ féré mekomejṓ yimbṓ né matṓṓ bwṓ nnó ekáge ebwṓ ákámé ne Eṣṓwṓ aferé ebwṓ né efwyale gabo.

¹³ Amé mbwḗ ayi ákwené né mfaá mme etáráné álú bṓṓ bi áwúgé mekomejṓ Eṣṓwṓ, ténéténé áse ji ne nechóchó. Yémbṓ álya fṓ nnó mekomejṓ Eṣṓwṓ akpé mmu matṓṓ bwṓ wṓ. Mekomejṓ Eṣṓwṓ yimbṓ alu eta bwṓ eké genṓṓ eyi gélá gepṓ ne maka. Gébége mmuameno achwṓgé gétúgé mekomejṓ Eṣṓwṓ, ájá mmye meso.

¹⁴ Ne mbwḗ ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé, álu nkane bṓṓ abi áwuúgé mekomejṓ Eṣṓwṓ, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwṓṓ ne gefwa ujo mekomejṓ yimbṓ. Mbṓntó ne mekomejṓ Eṣṓwṓ anómé mmu matṓṓ bwṓ detú.

15 Amé mbwé ayi ákwené mme melóméló álú ntó éké bɔ́ bi áwúú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, ágbáré ji metɔ́ émá ne ápyé genó eyigé mekomejɔ́ ágaré, ne ájyé wyé mbεmbε.

Muú abi fɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ mbaá bɔ́
(Mak 4:21-25)

16 “Muú álwégé fɔ́ étúléká ne abó genó akwéré éwú. Akágé bɔ́ ntó εwú afyé nteé ukwó. Yendegébé muú alwégé étúléká, aɲma εwú mfaá, nnó, bɔ́ ákpεgé mmu gepú ágéné mbaá.

17 Kaáge nnó depɔ́ deko εtiré débó délú bibí, dégenege nyé ne εtiré délú né gemmua déchwó nyé né geɲgbó.

18 Yendé gébé ayi εnyú dewuúgé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, fwórege chánchá nnó dekaá depɔ́ εtiré delú mmu. Kaáge nnó muú yi awya genó, ámage gbée nyé ji eyigéfɔ́. Muú yi alá pɔ́ ne geji, áséle nyé ye ékéké εwé ji awya nnó akpé alá amuamu.”

Mmá Jisɔs ne aɲmo bií
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

19 Ndere Jisɔs abó álú alerege mbɔ, mmá wuú ne aɲmó bií áchwó mangé ji. Yémbɔ áka mankpε meti epɔ́ gétúgé bɔ́ ájamé dɔ́ né menómbí.

20 Muú fɔ́ agare ji nnó, “Mmá wyé ne aɲmó byéé álú dafye ákélege mangé wó.”

21 Jisɔs agaré εbwó aké, “Mmá wa ne aɲmó ba élé bɔ́ abi áwúú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ne ápyε genó eyigé mekomejɔ́ yimbɔ ákélege.”

Jisɔs anyá mbyonnyi atεné
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Bii bifó Jisᵉs ákpε mmu ékpε ne baá utᵉs bii, ne ájᵉs ne εbwᵉ aké, “Déchyaá gentógé mewaaá deyjé εgbé né.” Εφέε εbwᵉ álb manjyεge.

²³ Nδere εbwᵉ áchyaáge, Jisᵉs akwé gejyá. Mbyonnyi átáné wyε mbélépó né mfaá achwᵉ ne εshyε né gentógé mewaaá, apyε mbyo nnyi ado ékpε, manaá malᵉ mánpkε mmu. Manε magyálege εbwᵉ nnó áchwᵉ kée.

²⁴ Ne εbwᵉ ájyε peé ji aké, “Atá, Atá déchwᵉ nó nnyi.” Jisᵉs akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbᵉ akwené, mbaá akwené tᵉmeé.

²⁵ Εwyágé Jisᵉs agii bwᵉ aké, “Matᵉs nyú ayi défyéé ne me álé?” Yémbᵉ εfᵉ éwú éwú ne elaaá εbwᵉ matᵉs ne ála mano mekpᵉ fuú, ágige atε aké, “Ndé gefᵉgᵉ muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwuú ji?”

*Jisᵉs abú alᵉ nchyε atané mende fᵉ mmyε
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Aké ánerege manchyá gentógé mewaaá, ákwᵉné gebagé mewaaá Garεsεne εyí gélú toitoi né *gebagé mewaaá Galilii.

²⁷ Jisᵉs aké atanεge né ékpε, akwᵉne kwᵉkwᵉlé né melᵉ fᵉ, mende fᵉ yi átáné melᵉ εwémᵉs, ayi alᵉ nchyε áchyége ji εfwyale áchwᵉ báne ji. Tε mekoó mende yina abᵉ alú wyé gejᵉgéné, alyá upú ne abεlege lé mmu manome ayi áchomé né etárávé.

²⁸ Aké agεne Jisᵉs ajyε kwé ji uká, alile akalege kénkᵉ aké, “Jisᵉs Maá Εsᵉwᵉ Anyata! Ὁbᵉ ndé mechᵉ ne me? Nkpá wᵉ geká, ᵉchyεgé fᵉ me εfwyale.”

²⁹ Ajᵉs mbᵉ gétúgé Jisᵉs abᵉ anyane ji nnó, tané mende yina mmyε. Mende yina yéndégébé melᵉ

nchye yimbɔ akwilégé ji mmyé, bɔ́ áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne bɔ́ ηkpɔkɔ́vé, ábelé ji nkane muú denɔ́, asɔ́régé abi, meló yimbɔ́ ápyé ji abó akpe mewaá.

³⁰ Efée ne Jisɔ́s agíi mende yimbɔ́ aké, “Mabɔ́ mye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajó mbɔ́ gétúgέ gejamé aló nchye ábɔ́ álú ji mmye.

³¹ Aló nchye bímbɔ́ ákwɔ́ Jisɔ́s mata nnó ékagέ ábú abi akeré mmu gepyé éyi geláge pɔ́ ne kwyakwya nnó ágéné efwyale.

³² Efée kwókwólé, nfɔ́né mekwende fɔ́ nébɔ́ nényeé né mbyɔ́ mékwε. Aló nchye bímbɔ́ ágégé nfɔ́né mekwende eniné mbɔ́ áne Jisɔ́s mmye nnó agó bwó ákpe mekwende yimbɔ́ mmye, Jisɔ́s akamé.

³³ Aló nchye bímbɔ́ átané ájye kpé nfɔ́né mekwende eniné mbɔ́ né mmye. Nfɔ́né mekwende eniné mbɔ́ nésɔ́ ne gatélé, né shulé mékwε nékwé mmu géntógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ambamé mekwende yimbɔ́ ágégé ndere epyeé, ábɔ́ ákeré meso melɔ́ bwó, mangaré abya yimbɔ́. Ndere ájyé, ágaré ntó abya yina né baá malɔ́ ne bɔ́ dachi né gebagé mewaá eyígémbɔ́.

³⁵ Bɔ́ áwúgέ abya yi, áchwɔ́ mangé genó eyigé gébɔ́ gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jisɔ́s alu, ágé mende yimbɔ́, ayi aló nchye átane ji mmye ne nana ajwólé né εgbe mmye Jisɔ́s, ne mandeé jíi mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mbɔ́ efɔ́ ekwó ebwó matɔ́.

³⁶ Bɔ́ bí abɔ́ ágené genó eyígé pyé álɔ́ mangaré abi áchwɔ́ ndere épyégé ne mende yimbɔ́ alé tóo.

37 Bɔ́o ako né geba eyígembɔ́ gétúgɛ ábɔ́o efɔ́ ané Jisɔ́s mmye nnó ályaá melo bwó. Ajógé mbɔ́, Jisɔ́s akpe mmu ekpé manjye.

38 Jisɔ́s ákwilégé manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji efwyale, ane Jisɔ́s mmye nnó ago ji akwólé ji. Jisɔ́s ashya aké,

39 “Kéré meso. Nɔ́ere ójye mbɔ́, gáre bɔ́o gekpékpé gé genó eyígé Ɛsɔ́wɔ́ ápyéé eta wyé.” Jisɔ́s ajógé mbɔ́ mende yimbɔ́ afé, ake meló kpaa ewémbɔ́ meko agarege yéndémuú galógáló ayi Jisɔ́s ápyéé eta wuú.

Maá Jarɔ́s ne mendée ayi ataá nku Jisɔ́s

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Jisɔ́s achyá akeré égbé géntoógé mewaá. Ɛféé ekwó bɔ́o ábó ágile ji ne áchwógé áse ji ne metáó megɔ́megɔ́.

41 Mende fɔ́ achwó, ayi ákúu ji Jarɔ́s, alu muú kpaa né ɛcha mmyemenene. Ajye kpá Jisɔ́s geká nnó ajyé né gepú jíí,

42 gétúgɛ maá wuú áchwó gbó. Awya lé maá yiná ama mendée, ne alu aɲmé afyáneapeá.

Ne Jisɔ́s aló manjye, ndere ajyé bɔ́o ákwɔ́lege ji égbé ewé ne ewé.

43 Né geluage bɔ́o bimbɔ́ mendée fɔ́ abó alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé aɲmé áfyáneapeá; bɔ́o maka apye kpá meti epó mantoó.

44 Né geluage bɔ́o bimbɔ́ mendée yimbɔ́ ake né mpu bɔ́o achwó ji né meso anyaá ebwɔ́ ata manó nku wuú. Wyé ndere ataá mbɔ́ manoó mimbɔ́ masó.

45 Jisɔ́s agíí aké, “Waá taá me?” Yéndémuú ashya, Pita aké, “Ata ógéné fɔ́ ndere bɔ́o ánó wó mme áɲmérege wɔ́?”

46 Yémbò Jisàs ató wyé εshyε ajóó aké, “Muú fò ata me néndé nwú ndere uto útané me mmyε.”

47 Mendée yi agégé nnó ula úgyá ji achwó mbe ushu Jisàs awere, akwé ji uká. Èféé alò mangaré mbe ushu bóó ako genó eyígé pyé ne ji atáá Jisàs. Ne ama gáre ntó ndere ji atágé Jisàs nemée nií nébyé ténéténé.

48 Jisàs aké ne ji, “Maá wa otóó gétúgé ofyεé metóó wye ne me, ke pere.”

49 Ndere Jisàs abò alú jóóge ne mendée yimbò, muú fò átané né gepúgé Jaròs áchwó gáre Jaròs aké, “Maá wye agbó mé, ochyεgé sé ménleré efwyale detú.”

50 Ndere ajóge mbò, Jisàs awú ne aké ne Jaròs, “Ofógé, fyé lé metóó ne me, maá wye apome nyé.”

51 Jisàs ne Jaròs átané áfé. Akwónégé né gepúge Jaròs, Jisàs akamé fò nnó muú yicha akpe mmu wó, ékosé Pita ne Jεmsi ne Jòn ne mma ne nte maá yimbò.

52 Bóó ako bí ábó álú éféé, álili, ádórege mmyé mme. Jisàs aké ne εbwó, “Deligé sé, mesó mendée yina agbo wó, abεlege lé géjyá.”

53 Εbwó álò manjwáné Jisàs jwané gétúgé ákaá nnó maá awú agbó mé.

54 Jisàs afé né melu εwé ábelé maá yimbò, agbaré ji εbwò, akú ji aké, “Mensò mendée kwilé ka.”

55 Maá yimbò mendoó wuú ekeré, apeé akwilé ajwólé ka. Jisàs aké ne bwó kélege menyéé chyége ji anyé.

56 Mmá maá yimbò ne nte wuú áké ágéne mbò, matyε mawá εbwó meno. Jisàs afyε εbwó εbé nnó ékagé ápyé muú akaá genó eyí gépyé.

9

*Jisṓs atṓ aṅgbá áfyáneapeá nnó ápye utṓó bíi
(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)*

¹ Né gébé géfṓ Jisṓs akuú aṅgbá bíi áfyáneapeá. Achwṓgé, achyεé εbwṓ uto mámbú aló nchye ako abi áchyége bṓṓ εfwyale ne mampye bṓṓ mamée átoóge.

² Ne atṓ εbwṓ nnó ájyε ágáre abya gefwage Εσωω ne mampye bṓṓ mamée átoó.

³ Ama jóṓ ne εbwṓ nnó, “Deké deyye dékpagé ye genó. Dégbarége meto ye menyεé ye gebá ye ηka. Έkagé muú abó ndeé eyichá.

⁴ Dekwṓnége yendé melṓ yéndé gepú eyigé dékpegé, bεge wye kpaá te délyáge géjí.

⁵ Mbṓgé melṓ éshagé mánsε enyú, lyáge éwú. Deke delyage, nóge uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambε nkane gepṓ eyi gelérege gabo yi bṓṓ biná ápyé.”

⁶ Wyémbṓ ne ályá, álṓ mankéné malómálṓ ágárege Abya Εσωω melómélṓ ne ápyé bṓṓ mamée átoóge mbaá meko.

*Mfwa Herṓd akwé tametame
(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)*

⁷ Né gébé eyigémbṓ, Herṓd muú alu muú kpaá né gebagé mewaa Galilíi, ji awú ηgṓ ukpékpé unó bí baá utṓó Jisṓs ápye. Akwé tametame, gétúge bṓṓ fṓ ájṓge áké Jisṓs yina alu lé mewené Jṓn menwyaá bṓṓ manaá Εσωω ne akwilé né negbo.

⁸ Abifṓ áké: Elija *Muú Ekpávε Εσωω ne ámá chwṓ lére mmye mbaá bṓṓ, abifṓ áké: Elé gekwénége muú ekpávε Εσωω ne ámá kwilé né negbo.

⁹ Herɔd awúgɛ mbɔ aké, “Jɔn nsɔɔ ji mekpɔ ne waá chá me mmage wúmbɔ ufélékpa ebí apyɛ.” Ne akelé meti mangé Jisɔs yimbɔ.

*Jisɔs achyé menyéé mbaá bɔ *delé bɔɔ átáa
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jɔn 6:1-14)*

¹⁰ *Anɔgbá Jisɔs bimɔ áfɛ neke ákérégɛ meso, ádo ji abya ufɔɔ unó bí ebwɔ ápyé. Aferé ebwɔ né gelúagɛ bɔɔ ase ebwɔ áfɛ ebwɔ ebwɔ né melɔ kpaa ewé ákúu Betsada.

¹¹ Yémbɔ gejamé gɛ bɔɔ áwúgɛ nnó áfɛ, álo mankwɔlé ji. Agégɛ ebwɔ, ase wyé ebwɔ ako ne alo mangárégɛ ebwɔ ndere gefwage Esɔwɔ gélú ne mampyɛ bɔɔ mamée átóoge.

¹² Nkwale aké akwɔnege baá utɔɔ bií áfyáneápeá ágaré ji aké, “Ese delu fá né mashwɔne. Gáré bɔɔ bina ájyɛ akélé né malɔ nnó ágéne genó eyigɛ ányéɛ ne malú ubélé.”

¹³ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Enyú ambɔɔ chyége ebwɔ menyéé ányé.” Ashúú ji meko aké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshúú épea, wá ókelege nnó esé déjyɛ déná menyéé yi ákwánege gejamé gɛ bɔɔ bi?”

¹⁴ Abɔ ájɔɔge mbɔ gétúgɛ bɔɔ álú eké ushyɛ. Ande ebwɔ ebwɔ álú *delé bɔɔ átáa. Jisɔs ake ne baá utɔɔ bií, “Gáré ebwɔ ájwɔlé mató mató, yendé ntoó usa bɔɔ úpéa mesó éfyá.”

¹⁵ Ajógɛ mbɔ, bɔɔ bimɔ ájwɔlé mme.

¹⁶ Jisɔs abɔ ntóo bred eyimbɔ étáa ne meshúú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Esɔwɔ, agyá éjí ubauba achyé baá utɔɔ bií nnó ákáré mbaá bɔɔ bimɔ ányé.

17 Εβώ ako άnyεέ άgbeé. Ne άnéρέgέ, άnyweré ayi álaá άgbeé usά úfyáneupeá.

Pita aké Jisás alu muú ayi Εσωω akwere ji ela gefwa

(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

18 Bií úmá εbí Jisás anénemmye jimbí, baá utóó bií ábó álú kwókwólé ne ji. Aké anerege agií εβώ ake, “Ndé gefógé muú njune bóó ájógé nnó me nlu?”

19 Εβω akéré meko áké, “Bóó bi fó áké οlu mewené Jón menwyaá bóó manaá Εσωω, abi fó áke οlu Elija abifó ntó áke οlu muú ekpávέ Εσωω ayi ábó agboó ne ama péé.”

20 Jisás ama gíi εβώ aké, “Yέ ενyú deké nlu waá?” Pita ashúú ji meko áké, “Wó οlu *Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa.”

Jisás agaré εfwyale wuú ne negbo nií

(Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)

21 Jisás afye εβώ εbé nnó ékágé agaré muú fó nnó ji alu Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa.

22 Ama jóó ne εβώ aké, “*Maá Nte Mekwaá abó mangé εfwyale dóó. *Akpakpa melo chóncho ne ámpyé upε Εσωω ne *Anleré mabé Εσωω áshyá nyé ji ne áwáne ji. Yémbó ndó éléé ékwónégé akwilege nyé né negbo.”

23 Ne ama jóó ne bóó áko aké, “Yέ mbógé muú nyú akélege mambε menkwóle wa, abó manjinte gemε jíi akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me.

24 Mbógé muú akélege mampoó geηwá jíi εbyénnó anlige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyέé geηwá jíi getú ya, εbyénnó apomé nye.

25 Ama gií aké: Ndé nsá ayi muú ábóó, mbəgé abege ne unó mme uko ne aníige geŋwá jíí?

26 Kaáge nnó mbəgé mmyé égbóo muú gétuú ya ne mekomejóó wa, wyémbə ne *Maá Nte Mekwaá mmyé egbóo nyé ji manse muú yimbə ndere muú wuú né gébége aké achwó ne geŋgbó gefwa jíí ne eyi gélu ntó eyige Esəwə ne makiénné ukpea jíí.

27 Kaáge wáwálé nnó gentəgé bəó álú mbə fáná, abi alá gbóo fə kpaá te ágene nyé gefwage Esəwə.”

*Jisəs akwərə gefóó agenege manémané
(Mat 17:1-9; Mak 9:2-8)*

28 Genóge ndə énee ékóge eyi *Jisəs abó ajóó unó bi, ase Pita, ne Jən ne Jemsi akwó ne ebwó mfaá mekwe fə nno ajye anémmye éwu.

29 Afé, ne ndere abə ánénemmye ushu bíí ulə mákwərə ne úla gefóó géchá. Mandeé jíí ntó ákwərə ála pópó ashwánege.

30 Wyé mbélépó bəó ápéa ákwó fweé, efeé ájóge mejóó ne Jisəs. Bəó bímbə élé Mosis ne *Elija,

31 ne geŋgbóge Esəwə gebə gegénege mbaá yi ebwó abə álú. Ebwó ájóge ndere Jisəs ajye gbó nyé né Jerosale ndere Esəwə aké ébé.

32 Ndere ebwó ábó jóge ne Jisəs, Pita ne Jemsi ne Jən ábó ákwé géjya. Aké ápéle áge ndere Geŋgbóge Esəwə géshwánege né menyamyé Jisəs ne ande bimbə ápéa abi átené ne ji.

33 Wyé ndere ande bimbə ályá Jisəs ajye, Pita aké ne Jisəs, “Ata, eló ndere esé délú fa. Esé détenege nyé óto úlé, géma eta wyé, géma eta Mosis ne géma eta Elija.” Pita ajóge mbə, akaá wó.

34 Wyé ndere Pita ajóge mbə, gekó géchwə kwereé bwó ne éfó ékwó bwó matóó

³⁵ Meko muú fə atané mmu gekó aké, “Gége maá wa ayi me njyá na, wuúge ne ji.”

³⁶ Meko yimbə aké akwyage ágé nnó Jisəs ala jimbií. Ebwó ákérégé meso ála bəmbə né gébé eyígembə, ágaré ye muú fə unó bí úpyé né mfaá mékwé wó.

*Jisəs apye maá ayi améé gesasa atoo
(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)*

³⁷ Bií újyáge ndere Jisəs ne ángbá bií áshúlege mekwe ewémbə áchwə, gejaméé bəó áchwə báne ebwó.

³⁸ Muú ama akalé né mmu gejaméé bəó bimbo aké, “Ménleré, nkpa wə geká pe maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende.

³⁹ *Meló nchye achyége ji efwyale. Yéndégébé akwiléé ji akalé, akwé mme achuú, akpane upa, ne genfwéné getánege ji meno, meló nchye yimbə alyáge ji kəkəge.

⁴⁰ Nne baá utó bye mmye nnó áféré meló nchye yina ne ápulé épwə.”

⁴¹ Jisəs awúgé mbə aké, “E é enyú njye enina delu untantamé bəó abi dela fyéé mató ne Esəwə cháchá wó. Nkoge mbə metó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndə eníí ne défyéé mató ne Esəwə? Ajógembə, aké ne mende yimbə, chwó ne maá wyé fa.”

⁴² Ndere ákéne achwó ne maá yimbə meló nchye yimbə, apye ji akwé mme achwu gbokgbok. Jisəs anyá meló nchye yimbə atané maá yimbə mmye atoo. Jisəs ashuú ji mbaá nte wuú.

⁴³ Bəó áko ágéége uto bí Esəwə awya matye mawá ebwó meno.

*Jisṣas ama gare baá utṣó bií ndere ji ágboó nye
(Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32)*

Yéndémuú ala meno mekpo fuú né ukpékpé unó bí Jisṣas apye, abwólé ajṣó ne baá utṣó bií ake,

⁴⁴ “Nénege matu déwú mechṣ́ ewé nchwṣ́o gare enyú. Achyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bṣ́o nchye nnó ápyé ne jí ndere éjíí bwṣ́.”

⁴⁵ Yé ndere Jisṣas ajṣó mbṣ́, baá utṣó bií ákaá ula mechṣ́ ewéna wṣ́. Genó gefṣ́ géwá ebwṣ́ matṣ́o nnó ye áwú ákaágé ula. Ne ebwṣ́ ábṣ́ ntṣ́ efṣ́ má mangíí jí.

*Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)*

⁴⁶ Éké éwyage mbeé akwé baá utṣó Jisṣas ebwṣ́ ebwṣ́ nnó waá alú muú kpaá?

⁴⁷ Jisṣas akaá uféré bwṣ́ éféé ne aselé maá fṣ́ kṣ́o aténé ne jí né nénkwú né mmye,

⁴⁸ ne aké ne ebwṣ́, “Yéndémuú ayi akamege mampye galṣ́galṣ́ ne mamane kṣ́o nkane ayina né mabṣ́ ma ebyennó ase mbṣ́ lé me, ne muú yi asegé me ebyennó ase mbṣ́ lé muú yi atṣ́mé me. Kaáge nnó muu yi aséle menyamye wuú nnó jí apṣ́ ye muú fṣ́ né geluáge nyú elé jí ne alú muú kpaá.”

*Muú yi álá paá wṣ́ alu lé awyé
(Mak 9:38-40)*

⁴⁹ Jṣ́n akwilé ne ewú aké, “Ata debṣ́ degé mende fṣ́ aferege aló nchye né mabṣ́ myeé ne dégbé jí gétúgé álá pṣ́ fṣ́ né geluá gesé.”

⁵⁰ Jisṣas ajṣó ne ebwṣ́ aké, “Dégbegé gefṣ́gé muú yimbṣ́ gétúgé muú yi álá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bṣ́o Samarya áshya mánse Jisṣas

51 Gébé gélágé kwókwólé εγίγέ Εσωω aséle nyé Jisṱs mánjye mfaánebuú, Jisṱs awya metṱó nnó abó manjye né Jerosale.

52 Nḁere aló mánjye, ató bṱó fṱó né mbe. Akwónégé melṱó fṱó né gebage Samariya, álṱó mánkélé melu ewé Jisṱs achwṱgṱé ábélege.

53 Bṱó bimbṱó ágégé nnó Jisṱs akoge mánjye Jerosale, áshya mánse ji. *

54 Jεmsi ne Jṱn, áwúgṱé mbṱó ágíí Jisṱs áke, “Ata, nnó déjṱ mewé étáné mfaánebuú éshulé échwṱ éṱsṱ bṱó bi ágṱó?”

55 Jisṱs abwṱlé ushu ashulé ebwṱ ndo.

56 Ne alyágé éféé afé melṱó ewéchéá ne baá utṱó bíí.

Gerwágé áṱkwólé Jisṱs (Mat 8:19-22)

57 Wyé ndere ákéne ájye né meti, mende fṱó achwṱ jṱó ne Jisṱs aké, “Nkwólégé wṱ déjyégṱ yéndé mbaá ayi ṱjyṱ.”

58 Jisṱs ashúú ji meko né nekanémejṱó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyṱné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpṱó ye ne melu ewé nshwṱrege mekpṱo ngbeé mmye.”

59 Éké éwyágṱe Jisṱs aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbṱó aké, “Ata gṱó njyṱé nníí kpṱé nte wa ne nchwṱ.”

60 Jisṱs ashúú ji meko aké, “Lyá abi álú éké áwuú bṱó áníí mewu bwṱ; ne wṱ chṱó ṱjyṱé ṱgáre ndere gefwage Εσωω gélú.”

* **9:53** Elú wáwálé nnó: Ásé ji wṱ, getugṱé bṱó Jus ne bṱó Samarya ápáa ate.

⁶¹ Muú yifɔ ama jóɔ ne ji aké, “Ata nkwolege nyé wɔ, yémbɔ gó kpé nnyé ngaré ulagepú ba nnó esé détámé atɛ ne nchwó.”

⁶² Jisɔs ashúú ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká mankyá mekɔɔ ne amagé ja mmyɛ meso akwané fɔ mambé muú utɔɔ gébégé Esɔwɔ agbarégé gefwa ji wó?”

10

Jisɔs atɔ áŋkwólé usaá úlée mesó efyanepéa

¹ Depɔ etíré na dékógé, Ata Jisɔs ajya usaá bɔɔ úlée mesó efyanepéa, atɔ ebwɔ ápéa ápéa nnó ábɔ mbɛ né malɔ ayi jimbɔɔ akoge nyé wyéé.

² Nɔɔɔ atómé ebwɔ aké, “Mbwé manferé ajá ɔɔɔ ne bɔɔ utɔɔ abi áférege ája wó. Nége mmyɛ mbaá Esɔwɔ mbɔɔ mekɔɔ nnó atɔ bɔɔ utɔɔ abifɔ nnó áchwɔ áferé mbwé wúú.

³ Chóge, nɔɔɔ déjyé mbɔ kaáge nnó mentɔme enyú mbaá bɔɔ mme nkane mágóŋme né mpú ukwaála.

⁴ Deké deyyɛ debɔgé ŋka, yɛ géba yɛ unó uká ebífɔ. Deké deyyɛ né menɔ meti détenégé fɔ détámé muú

⁵ Yéndé melɔ ewé dekwɔnégé, gepú eyigé dékpéne, bóge mbɛ détámé bɔɔ abi álú né mmu nnó, ‘Nesɔ nébé né gepú yina’

⁶ Mbɔgé muú alú né gepú eyigémbɔ ayi apyé fɔ nesɔ, nesɔ neláa nyé ne ji, mbɔge apyé nesɔ, nesɔ nékérege nyé eta nyú.

⁷ Dekpɛgé né gepú eyigémbɔ bége wyé éféé, dékpɛgé fɔ upú upú. Yéndégenó eyigé áchyɛgé nyú nyége lé nyéé ne eyigé manyú nyúge, getúgé muú utɔɔ abɔ mambé ne nsá.

⁸ Yéndé melo ewé dekwónégé ásegé nyú ábelégé mmu gepú déshagé fí menyéé yi áchyége enyú.

⁹ Pyége bɔ́ mamée átóo né melo ewémbɔ, ne gárege ntó ebwɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ nnó, ‘Gefwage Ɛsɔwɔ́ gechwɔ́ kwákwlé ne nyú.’

¹⁰ Yéndé melo ewé dekwónégé ne áshagé mansɛ enyú, chóge né metɔ́ melo déjɔ́ nnó,

¹¹ ‘Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjíná ndere dékwele uká nnó étáné. Yémbɔ kaáge nnó Gefwage Ɛsɔwɔ́ gechwɔ́ kwákwlé.’

¹² Ngarege enyú nnó bií únɔ́ mpa, Ɛsɔwɔ́ agene nyé melo Sodom meshwe apwɔ́ melo ewémbɔ.”

*Malɔ ayi alá áfyé matɔ́ ne Jisɔs wɔ́
(Mat 11:20-24)*

¹³ Ake, “Utónkwa ubé nyɛ ne enyú bɔ́ melɔ́ Korasin, utónkwa ubé ntó ne enyú bɔ́ Betsada néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpyɛ eta nyú, mbɔ mpyɛ nyá ubi mbaá bɔ́ Tiya ne Sidɔn mbɔ ályaá mé gabo bwɔ́ te gachií, áfyɛ uchálé mandeé, áwaá matwɔ́ né mekpɔ mánleré nnó ályaá gabo ebwɔ́.

¹⁴ Kaáge nnó bií unɔ́ mpa Ɛsɔwɔ́ agene nyɛ bɔ́ Tiya ne Sidɔn meshwe apwɔ́ enyú.

¹⁵ Chyá enyú bɔ́ Kapanɔm, déferé nno ngó nyú akwɔme nyé te mfaá mfaá? Ngba! Ashúlege nyé enyú mme kpáte dékwónége melo áwuú bɔ́.”

¹⁶ Jisɔs aké achwɔ́ nére, ajɔ́ ne abi ji atɔmé aké, “Muú yi awugé enyú ebyennó awú mbɔ élé me, ne muú yi ashyagé enyú ebyennó ashya mbɔ élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnó ashya mbɔ lé Ɛsɔwɔ́ muú átɔme me.”

Baá dentɔ́ Jisɔs ákeré meso ne nechóchó

17 Baá dentóó Jisós bimbó usaá uléé mesó efyanepéa ákeré meso ne nechóchó aké ne Jisós, “Atá ye aló nchye áwuú ésé gébégé dényané abi né mabó myé.”

18 Jisós akeré bwó meko aké, “Elú wáwálé, ngé *danchōmeló ndere atáné mfaánebuú eké dasama akwe né mme.

19 Wuúge! Nchyé enyú uto ebí dékáge jyá mmyó ne ngát ne mma nchyéé enyú uto bí upwó ye uto ebi Danchōmeló ne genó gefó eyí gépyé enyú gépó.

20 Yémbó débégé fō ne nechóchó gétúgé aló nchye áwuú enyú. Bége lé ne nechóchó nnó Esōwō asá mabó nyú né mmu ηwe ayi alú né mfaánebuú.”

Jisós alu ne nechóchó

(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

21 Né gebé eyigé Jisós ájóoge depó ti, Mendoó Ukpea épye ji agbeé ne nechóchó ne ajó aké, “Nte wa, Ata ayi abóó mfaá ne mme, mféé wó dóó, nkane ópyeé nnó depó etire detome ne me debe bibíí mbaá bóó denjá ne abi ákaá ηwe dóó. Jnené deti gbógónó mbaá bóó abi álá kaáge ye genó nnó ákaá. Elu wáwálé Nte wa, mbó ne wó mbóó ókelé nnó ébé.”

22 Jisós ama jóó aké, “Nte wa achye me unó uko. Muú ayi akaáge gefóge muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaágé gefóge muú ayi Nte alu ápó ekose Maá ne bóó abi ji ájyaá nnó ápye ebwó ákaá Nte wuú.”

23 Eké éwyage abwólé ushu ajóó ne baá utóó bíí aké, “Enyú dewya éfwó mangé unó bí dégéne mbó.

24 Ngarege enyú nnó gejamégé bóó ekpávé Esōwō ne afwa ntó abó ákelé mangé unó bi enyú dégéne mbó ne manwú unó bi enyú déwuú mbó yémbó áwuú wó.”

Nekanémejós mende Samarya ayi alomé metós

²⁵ Ἐκέ εὑγάγε *Μένλερέ mabé Ἐσωῶ fós achwós ne defyá né metós mámua Jisós aké, “Μένλερέ, mpye nnó ne mbós γενῶά εἰγι γέλάγέ byé?”

²⁶ Jisós agií ji aké, “Asá né mmu ηῶε Ἐσωῶ nnó? Ojós wyé ὡῦú nnó?”

²⁷ Ashuú Jisós meko ake, “Gbógé ne Ata Ἐσωῶ wyéé ne metós wyéé meko, ne mendoó wyéé meko ne uféré byéé uko, pyégé utós bií ne eshye wyéé meko, tégé wyéé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménmé wyéé ndere ὄgboó ne γεμε jyéé.”

²⁸ Jisós aké ne ji, “Olu cho Pyembó ne óbós γενῶά.”

²⁹ Mende yimbó, manleré nnó nkwé wuú alu cho, agií ji aké, “Mpye nnó ne nkaá nte menmé wa?”

³⁰ Jisós agaré lé ji nekanémejós aké, “Né bií fós mende fós atané Jerosale ashulege ajye né Jeriko, aké akwonege meti ánjó apye ji, átule ji, áfós unós bií uko, ályá ji ala mángbómangbó, ábó áfé.

³¹ Ἐκέ épyembó, *mémpye upε Ἐσωῶ ashulege ajye né meti ewémbó aké agene mende yimbó apyamé akoó.

³² Wyémbó ntó ne muú Levi áchwós, alu mempoó ámpyé upε Ἐσωῶ, akwónégé éféé, agé mende yimbó ji ntó akoó égbé ewé chá.

³³ Ἐκέ εὑγάγε mende *Samariya fós ayi ebwó alá tógé ne bós Jus akwóne éféé aké agene mende yimbó meshwe akwó ji metós.

³⁴ Ajye báne ji, ashwóné upa bímbó ne mmós *, ata mawéé wyé awé úbí ne ubaá mándée. Abwéé ji anéré mfaá *géjuná jií, afé ne ji né gepú eyíge ankéé ábélege áchyége manka, éféé ne apelé ji.

* **10:34** Εἰú wáwálé nnó: Bós Isreli áselé mmós bwó ne mawéé nkane uka.

35 Bií ujyágé aferé nka achyé mbóó gepú aké ne ji, ‘Péle me mende yiná. Mbógé ochógé ñka épwógé eyí, nkerégé meso nshuge nyé wó éjí’.”

36 Jisós agárégé ji mbó, agií ji aké, “Né ebwó bímbó áléé ayi ndé álére nnó ji alu nte menjmé mende yi ánjó átulé mbó ji? Garé me.”

37 *Ménleré mabe Esowó ashúú ji meko ake, “Élé ayi agené mbó ji meshwe.” Jisós agaré ji aké chó, “Pye wyémbó.”

Jisós ajye gé Mata ne Meri

38 Ewyágé Jisós ne baá utóó bií átane ájye kwóne né meló fó. Mendée fó ajwólege éféé ayi akamege Mata. Ané Jisós mmye nnó achwó né gepú jíí.

39 Mata abó awya meso wuú yi alú mendée ayi akámege Meri. Ndere Jisós abó akpené mmu, Meri ajwóle ji né nenkúné mmye, afwórege unó bí Jisós alérege,

40 yémbó Mata né égbé ewuú amyé le mankele genó eyígé Jisós anyeé. Eke ewyage Mata ajye jóó ne Jisós aké, “Atá Ógéné ndere Meri alyá me nnó mpye utóó me mbií? Gáré ji áchwó apóo me.”

41 Ata Jisós akuú ji aké, “Wó Mata ówane mmye jyé mampye gejamégé unó ne óma óchyege geme jyé efwyale;

42 Yémbó genó gelu géma élé Meri ne ajyá genó eyígémbó. Amage sé sé gejí eta wuú.”

11

Jisós aleré ndere muú abóó manemmye mbaá
Esowó
(Mat 6:5-13; 7:7-11)

¹ Né gébé gefó Jisós abó anenemmye né mbaá fə. Aké anerege maá utó wuú ama achwə jóó ne ji áke, “Ata lere ese ndere debó manemmye mbaá Esəwə wye ndere Jon abó alere baá utó bií.”

² Efeé Jisós alere baá utó bií ako aké, “Yendégébé deké denenemmye jóóge nnó:

Nte sé, pyé mabə mmyé mábé ne énogé
Pyé gefwa jyé géchwə.

³ Chyegé esé menyéé yi dékélege bií ne bií.

⁴ Jinte gabo yi ese depye eta wye,
ndere esé ntó déjigente gabo yi bóó ápyéé eta esé.
Okamége esé déké né mmuameno.”

⁵ Ne Jisós améé aké désé nnó, “Mbogé əlu ne mejeé ne əjyegé gare ji ne metó utuú əké, ‘Mejeé pwə me ntó bred éléé.

⁶ Menkéé wa achwə, mpə ne genó eyigé nchyege
ji, mejeé wye əjóóge nyé nnó?”

⁷ Ndofo ebéé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu
aké, ‘Ochyege me efwyale. Ngbé mé gepú ya mbélé
ne baá ba, nkwilé gé sé ka mankéle genó nchyé wə.’

⁸ Jisós aké, mende yiná ashyá mánkwilé ka achyé
ji menyéé, yé lé alú mejeé wuú yémbə ngarege wə
nnó ye épyé nnó, gétúgé adoó menómbí doó doó,
mejeé wuú akwilege nyé ka manchyé ji yendé genó
eyigé akélege əjyé.

*Jisós alerege nnó əké əkelege genó, gií Esəwə né
mmyemenene*

(Mat 7:7)

⁹ “Mbə ne ngarege enyú nnó, ‘Gige wye Esəwə
gige, achyege nyé enyú unó bi dekelege, kelege
wye kelege ápye nyé enyú degé ubi. Dóoge wye
menombi doó, anénege nye enyú ewú.’

¹⁰ Kaáge nnó muú yi agigé genó, asεle nyε, ne ayi akεlégé, agεne nyε, ne muú yi anogé menómbí, ánénege nyé ji éwú.

¹¹ Ndé muú nyú ayi abεgé ntε, ne maá wuú agigé ji meshuú, áchyége le ji mmyɔ?

¹² Wá mbɔgé akɔgé nekwanchíí, achyεge lé ji ngat?

¹³ Mbɔgé εnyú ákwaá abi délú bɔ́ nchye, dechyεge unó ulúúl mbaá baá nyú, ndé gepyε ne Nte nyú yi alú né mfaánebuú alá chyéagé Mendoó Ukpea mbaá bɔ́ abi ágíge ji?”

*Jisɔs apɔ́ ula uma ne Belsebɔb mfwa aló nchye
(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)*

¹⁴ Né gébé gefɔ́ Jisɔs aféré meló nchye ayi apyé mende fɔ́ álaá mbú. Meló yimbɔ aké atanege ji mmyε mende yimbɔ alɔ manjɔ́ mejɔ́. Gejaméagé bɔ́ b́ awuú ndere mende yimbɔ ajóge mejɔ́ matye mawá εbwɔ́ meno.

¹⁵ Yémbɔ abifɔ́ aké, “Abuú áló nchye né menyamyε bɔ́, élé Belsebɔb mfwa áló nchye ne achyége ji uto nkawu ne ábuú áló nchye.”

¹⁶ Abifɔ́ akéle meti mamua Jisɔs. Agíí ji aké, “Pyε ufélekpa εse dégé, manlere nnó εsɔwɔ́ ne atóme wɔ́.”

¹⁷ Jisɔs ákaá genó εyigé εbwɔ́ áférége, ajɔ́ ne εbwɔ́ aké, “Yéndé melo εwé bɔ́ alá pɔ́ meko ama, éténégé. Mbɔgé ula gepú ukaréagé, uké umyε ne ate utyage.

¹⁸ Mbɔntó ne élú ne danchɔmelo, mbɔgé bɔ́ bíí ákaréagé aké ámyé ne ate gefwa jíí géténégé. Njɔ́ mbɔ, gétúgé εnyú deke uto ba utanege mbaá danchɔmeló, ne nkáge mfére aló nchye.

19 Deké mférege aló nchye né uto bí dánchezomeló. Ndere enyú deké mbò, bòó nyú áferege né uto bí wá? Ébyennó ebwó ambòó álérege enyú nnó delu gyé.

20 Yémbò, mbògé élé utó bí Èsòwò ne mbuú aló nchye, kaáge nnó Gefwage Èsòwò gélo mé fá ne enyú.

21 “Enyú dekaá nnó, mbògé meto muú akpomégé mmye ne unó bee mámbá gepú jíí, unó bíí uko ubéé chánéné.

22 Yémbò mbògé muú yi atóo apwóó ji, achwògé kpá ji ne umye, afòge nyé unó umye bíí ebí ji abó anéré metóó wuú wyé, akaré ne ajeé bíí.

23 “Muú yi ashyagé mantané né depò ta, ébyennó atya lé déti. Mbògé muú ashyagé mampoó me nnó apyé bòó ákaá Èsòwò, ébyennó achò mbò élé utóó ba.

Meló nchye ayi akeré meso

(Mat 12:43-45)

24 “Gepògé meló nchye gélu nnó, gébégé atanégé muú né mmye akéne akélege melu mangbeé mmye né mmu mewaá. ‘Mbògé alá ge melu wó, ajòge aké nkerege meso né mbaá yi ntané.’

25 Mbògé akerege meso ne agégé nnó gepú yimbò gela gewa, ákwyé áshwa mé géjí,

26 akerege, afé ase aló nchye abifo akénéama abi abòó apwóó ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóó eyígé muú yimbò ábéé gebóó gépwo eyígé mbembe.”

Metóó megòmego ewé wáwáde

27 Jisòs ajòógé depò etí, mendée fò né mmu gelu- age bòó bimbò ado elúlú aké, “Metóó megòmego elú ne mendée yi ábyené wò ne awéé wò ne mámbé jíí.”

28 Jisəs akeré meko ake, “Géjamégé metóó megómegeó gélú lé ne bóó bí awúu mekomejóó Εσωω, ne apye nɛrɛ aké.”

Bóó akélege ufélékpá

(Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12)

29 Nɛrɛ Jisəs ajóge depó tí gejamégé bóó áchwó chóme áwúu. Ne Jisəs ajóó ne εbwó aké, “Enyú nɔje eniné na debó. Dekélege me nléré enyú ufélékpa, yémbó yé uma nlérége fó, wye lé ufélékpa εbi *Jona.

30 Wyé nɛrɛ Εσωω abó apyé ufélékpa né mmye Jona manléré utó bíi mbaá bóó Nινενε, mbóntó ne álérege nye né mmye Maá Nτε Mekwaá, ne nɔje eniné na négène nye.

31 Bíi unóó mpa Εσωω, mfwa mendée né melo Sheba ákwilege nye ashule bóó nɔje enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwó wú unó bi mfwa *Solomun álére nya bóó ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbó né metóó metóó enyú ayi álérege mekomejóó ne déngá apwóó mfwa Solomun yémbó défyéé fó matu manwúge wó.

32 Bíi mpa, bóó Nινενε ntó áshulege nyé ndo mbaá nɔje eniné fi gétúge εbwó abó awúu mekomejóó Εσωω ayi Jona abó agare ne ákwóré matóó bwó. Muú yichá alu fá nána ayi mekomejóó wúu apwóó ayi Jona, ne enyú dewuú fó ji.

Jisəs alerege bóó gengbóge menyammye

(Mat 5:15; 6:22, 23)

33 “Muú álwégé fó étuléká ábele bíbí. Yé gesá akpáné fó akwéré ewú. Anɔma ewú mfaá nnó bóó ákpege mmu gepú ágéné mbaá.

34 Amé mekwaá álu eke étulékánɔ né menyammye wúu meko. Mbóge amε jyé álu

chánjéné, kaá nnó menyammye wyé meko abéé ne genjgbó, ne mbəgé amε jii apó chánchá agene gemua mbaá meko.

³⁵ Muú abə mancheré chánchá agé nnó genjgbó eyigé ji aferé nnó agene gépó fó lé gemua.

³⁶ Mbəgé muú akwələgé genjgbó wáwálé, ayi depə tíí délá pó né gemua, genwá jii geko gebéε nyé pópó ndere mewé εgénege né gemua.”

Jisəs ashule ndo mbaá anleré mabε Esəwə ne ekwə bəó Farasi

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Ndere Jisəs alú ajóge mbə, muú Farasi fə akú ji nnó ajoyé anyé menyéé ne ji né gepú jii. Ajye kpé ajwələ, εbwó álə manyé menyéé.

³⁸ Muú Farasi yimbə agégé nnó Jisəs alə manyé menyéé ayi álá shwəné amu wó ala meno mekpo fuú.

³⁹ Jisəs aké ne ji, “Enyú bəó Farasi dewya matəó nchye ne usée. Néndé gepəge nyú gélu éké muú ayi ashwənege meso amo ne uchweri menyé, yémbə né mmu, abelege unó bi ji abəó né mati mabomabo.

⁴⁰ Ama jóó aké: Enyú delu ukenkené bəó. Enyú dekaá fó nnó Esəwə yi akwyé meso genó ji ne akwyé ntó mmu wó?

⁴¹ Genó eyigé enyú débəó mampye gélu nnó, bóge genó eyigé gelu mmu bə akpánkpa menyéé nyú déchyé mbaá bəó gekpo. Efée matəó nyú ntó ábé nyé pópó né depə deko.

⁴² “Utónkwa úlú ne enyú bəó Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makəó nyú dékaré malú afya, déchye Esəwə melú εma. Yémbə depyé unó ebí úlú cho mbaá bəó ne dejinte mangbógé ne

Ἐσωῶ. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbᵔ délyage fᵔ manchye echye ewé enyú debᵔ dechyege me.

43 “Utonkwa úlú ne enyú bᵔᵔ Farasi degboᵔ mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bᵔᵔ átámégé enyú ne énogé ne matoó gese.

44 “Utónkwa úlú ne enyú, délu eké manome ayi álu bibi. Bᵔᵔ ákéne mfaá ákaá fᵔ nnó ákpáne mbᵔ lé getoó wᵔ.”

45 Jisᵔs anérégé manjᵔᵔ depᵔ eti, Ménleré mabé Ἐσωῶ ama aké, “Ménleré ójᵔᵔge mbᵔ depᵔ etíre na, ᵔshye mbᵔntó esé.”

46 Jisᵔs ashuu ji meko ake, “Utónkwa úlú ntó ne enyú Anleré mabé Ἐσωῶ, enyú denerege bᵔᵔ matuú ayi ánoᵔ nnó ákpa, mánwᵔ ebwᵔ yé dachyé déwólé.

47 “Utónkwa úlú ne enyú; enyú dékwyege manómé bᵔᵔ ekpávé Ἐσωῶ abi ante nyú abᵔ áwané, yémbᵔ deshya meko mejᵔᵔ ebwᵔ.

48 Mámpye mbᵔ enyú degame mbᵔ lé ante nyú né unó bi ebwᵔ abᵔ ápyé. Awá bᵔᵔ ekpávé Ἐσωῶ, nána dékwyege manome bwᵔ.

49 Ἐσωῶ mfwa dénᵔgá né gétú eyíge mbᵔ aké, ‘Ntome nyé ebwᵔ bᵔᵔ ekpávé ne ángbá bá. Ebwᵔ áchyége nyé gentᵔgé bᵔᵔ ba bimᵔᵔ efwyale ne áwáne nyé abifo.’

50 Elé nje eníné na ne Ἐσωῶ agíge nyé ebwᵔ gewu eyíge bᵔᵔ ekpávé bií, abi bᵔᵔ álᵔᵔ manwáné te mme yina álᵔᵔ úla, kpaá te nána.

51 Alᵔ nyé mángii manoᵔ mewené Ebel ákwᵔné ami Sakariya ayi ebwᵔ áwáne ji né mmu echa upε Ἐσωῶ, metᵔᵔmetᵔᵔ gelúᵔ eyíge ápye upε ne melu ewé bᵔᵔ álá kpéné tametame. Ngarege enyú

wáwálé nnó Ɛsɔwɔ alɔ nyé mǎngígé nje eniné na gewugé bɔɔ abi áwané.

⁵² “Utónkwa úlú ne enyú Anleré mabé Ɛsɔwɔ. Debí egbógóló menóm̄bi ewé muú akoógé ne akaá Ɛsɔwɔ. Enyú ambɔɔ dékélégé fɔ mankoó wyé dekaá uchánchá bii, wyembɔ ntó ne dégbéé bɔɔ abi akelégé mankoó wyé.”

⁵³ Jisɔs anérégé uno ebi manjɔɔ, eké ewyage atané dafye, Anleré mabé Ɛsɔwɔ ne bɔɔ Farasi áshulé ji mmye, ágíí ji bɔ nkwe ne gejamégé depɔ nnó áwú ewé étánege nye ji meno.

⁵⁴ Agige ji mbɔ nnó akwegé nekwené menó ne ebwɔ amma ji mechɔ mmye.

12

*Muú akaágé bwóle fɔ Ɛsɔwɔ
(Mat 10:26, 27)*

¹ Nɔere Jisɔs alú jɔɔge depɔ eti, gejamégé bɔɔ áchwɔ nó ji mme, ájá eké ushye te áh̄mérege ate. Jisɔs abwólé kpé ushu ne baá utɔɔ bíí aké, “Sege gébé ne gepɔ eyigé bɔɔ Farasi * áwya, álú lé bɔɔ dembwólé.

² Kaáge nnó genó gefɔ gépɔ eyigé ákwérégé gejí, bɔɔ alá géné nye ne eyígé ábigé ntó géjí bɔɔ alá kágé nye gépɔ.

³ Ebyennó, depɔ deko etiré enyú dejɔɔge lé né metɔɔ utuú, áwúú nyé déttí bíí gbɔɔ. Ne depɔ etiré enyú degbe gepú dejɔɔge geju, bɔɔ ako áwúú nyé déttí.

* **12:1** Elú wáwálé nnó: Gepɔ eyigé bɔɔ Farasi ne bɔɔ Sadusi getené mbaá *Yis.

*Muú ayi débóó mamfɔ lé Ɛsɔwɔ épóǝ mekwaá
(Mat 10:28-31)*

⁴ “Ajeé ba, ngarege enyú nnó défóǝé fɔ bɔó. Akáǝé wá lé muú wáne ne ákáǝé pyé ɛsé genó ɛyigéchá.

⁵ Ngarege nyé enyú muú yi debóó mamfɔ. Fóǝé lé Ɛsɔwɔ ayi awagé muú, alú wyá uto mamfúmé muú yimbɔ né mewε ɛwé élá nóǝǝé. Ngarege enyú wáwáǝé nnó ji ne alú muú ayi debóó mamfɔ.

⁶ “Pɔ enyú dekaá nnó akpóo baá denywɔné áta ne ŋka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbɔ Ɛsɔwɔ abya ye maá enwyóné ama wó.

⁷ Ne enyú, Ɛsɔwɔ akaá mpa déŋkaáré mejwε eti déǝú yéndémuú nyú mekpɔ. Dechyéǝé gεε genyú ɛfwyale néndé deŋeá gεε né mβε ushuú Ɛsɔwɔ dépwɔ ɛkwó denwyóné.

*Muú ayi áfyéé metóó ne Kras ne ayi ashya ji
(Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)*

⁸ “Ngarege enyú nnó yéndémuú ayi ágárege gbóŋónó né mβε ushu bɔó nnó alu muú wa, Maá Nte Mekwaá ntó akamege nyé né mβε ushu makiénné Ɛsɔwɔ nnó muú yimbɔ alu awuú.

⁹ Yémbɔ, yéndémuú ayi áshyáǝé né mβε ushu bɔó nnó akáǝé me, nshyaá nyé ntó ji né mβε ushu makiénné Ɛsɔwɔ.

¹⁰ “Géno géma ɛyigé débóó mankaá géǝú nnó, Ɛsɔwɔ akage jínte gabo muú ayi áǝǝǝé mejóó mebomebo ne Maá Nte Mekwaá, yémbɔ muú ayi áǝǝǝé mejóó mebomebo ne Mendoó Ukpea, Ɛsɔwɔ áǝǝǝé fɔ nte gabo wuú.

¹¹ “Kaáǝé nnó gébé gékwónεge nyε ɛyíǝé ápyéne enyú muú ama ama mánjye téne unó mpa né

macha mmyemenene, ámáge sé enyú nnó déténe mbε ushu afwa melo ne bɔ gɔmena. Gébé εyígembɔ gekwɔnégé, désomégé fɔ nnó depye nyé nnó ne dépoó gεme genyú, ye nnó dejóge nyé nnó.

¹² Né gébé εyigembɔ, Mendoó Ukpea éǵárege nyé enyú genó εyígé débɔ́ manjɔ́.”

Nekanemejɔ́ gekenkénége mfwa

¹³ Ndere Jisɔs abó achyége baá utɔ́ bií majyeé na, muú fɔ né mmu ekwɔ́ bɔ́ ajɔ́ ake, “Ménleré, gáré menmé wa akaré geteégé nte sé achyé εya.”

¹⁴ Jisɔs akuú ji aké, “Mejeé, waá ake me mpáné bɔ́ mpa nyú ne nkáre geteé genyú?”

¹⁵ Abwɔlé, ajɔ́ ne bɔ́ ako aké, “Sége gébé, ekagé dénére matɔ́ né unó mme dɔ́, néndé, genwágé muú gepɔ́ fɔ́ lé né unó bi ji awya. Yé ábé lé ne gefwa nnó?”

¹⁶ Jisɔs ajóge mbɔ, ató ebwɔ́ nekanemejɔ́ ake, “Mfwa fɔ́ abó alu ayi awyá mekɔ́ wuú ewé élmé menyéé dɔ́.

¹⁷ Agíí gεme jíí ake, ‘Mpye nyé nnó? Mpó sé ne melú ewé mbélégé menyéé wa.

¹⁸ Ewyage ake, ‘Genó εyígé mpye nyé gélú nnó.’ Mmu nyε utó ba, ntené εbi uhea; mbélége nyé menyéé ne mbwé menyéé wa meko eféé.

¹⁹ Mpyégé mbɔ, njóge nyé ne gεme yá nnó nana nnyé gbée mmye. Nwya gejamé menyéé ayi nnyéé né gejamégé aηme. Njye nyégé, nnyúgé mmɔ́ ne nnyégé genwá.’

²⁰ Ndere áférége mbɔ, Eɔwɔ́ akuú mende yimbɔ ake, ‘Wɔ genkenegé muú áséle genwá jyé ne utuú bína ne unó byé εbí ɔbelé, ulá nyé εbi wa?’ ”

21 Jis̄os aké ne εbw̄o, “Wyé na ne εpyé nyé ne muú yi akélégέ unó uko nnó ubé εbií ayi álá akélégέ unó εbí mampye dep̄oré Εs̄ow̄o.”

Jis̄os alerege nkane deb̄oó mambé ne Εs̄ow̄o ne unó mme

(Mat 6:24-34)

22 Jis̄os anérégέ aké ne baá ut̄oó bií, “Ndere εlúmbó, ngarege εnyú nnó dechyégέ f̄o geme εnyú εfwyalé mankelé genó εyigé dényé ne mandeé ayi défyéé nyε.

23 Kaáge nnó geηwá εnyú geηeá gepw̄o menyεé ayi dényεé ne menyammyε εnyú aηeá apw̄o mandeé ayí défyéé.

24 Pége denyw̄oné, detí depené menyεé, déferεge ne débélégέ mbwé. Dépó ye ne malu ayí débelege menyεé, élé Εs̄ow̄o ne achyége déti menyεé. Ne εnyú denεá dó né ame Εs̄ow̄o depw̄o denyw̄oné.

25 Déchyεgέ geme nyú εfwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbée yeé bií uma né aηme ayi Εs̄ow̄o achyé jí nnó débélé fá mme?

26 Εpyé nnó ne ji amyε mambé ne unó uko εbi úchyége ji geηwá, ayi álá kaágé pyé ye εκέké genó εwéna?

27 Pége dégέ unó mewaá εbi úkome ukoó ul̄úúló ndere úwéné, úpyé f̄o ut̄oó, ukwyége ye mandeé. Yémb̄o ngarege εnyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomon ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alomé akw̄oné ukoó εbi unó bina.

28 Mb̄ogέ Εs̄ow̄o achyεge bya mewaá bina ukoó ul̄úúló. Bya εbí fina úlú ube geyá úgbó atuú áfyé mewε, defεré nnó ákágé chyéé f̄o εnyú mandeé apw̄o ndere ji apele bya mewaá? Met̄oó ewé εnyú defyεé ne Εs̄ow̄o éηenέ kpaa έpw̄o amu.

29 Εβεγέ mβῶ, dechyégé fῶ geme enyú efwyale mankélegé genó eyigé dényεέ ne eyigé dényúu nyé.

30 Ελέ βῶῶ bi alá kaágé Εσωῶ ne áchyége geme bwῶ efwyale yendegébé mankélegé unó bina. Kaágé nnó Nτε nyú Εσωῶ akaá με nnó debῶ mambε ne ubi uko.

31 Ne myége mangε meti εwé Εσωῶ abεέ mfwa nyú, dépyεgé mβῶ, achyεge nyε enyú unó bina uko.

*Εκάγε muú abyα Εσωῶ gétúgé unó mme
(Mat 6:19-21)*

32 “Baá ba, défῶgé, γε lé délá déja wῶ, Ata Εσωῶ ajya mé enyú nnó dényεέ genwá né mmu gefwa jíí.

33 Kpóge unó bi déwya uko, déchyε ηka yimbῶ mbaá ubyá βῶῶ. Kelege úba εbi ulá chῶgé, εwéna ελερέ nnó debéle gefwa genyú né mfaánebuú mbaá yi genó gélá kaáge ta. Ýé menjῶ alá kaágé jó, γε ukye úla kaágé nyé.

34 Kaáge nnó mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, εφεέ ntó ne metῶῶ wuú εβέε.

Βῶῶ Kras abῶ mangilé ji

35 “Kpómege mmyε lwεge mawε álúli,

36 dégíle ndεré βῶῶ ágíle nτε bwῶ nnó akéré meso né epaá neba εwé ji ajoyé. Akérégé meso adogé menómbí akáge néne ji éwu ténéténé.

37 Εfwῶ élú né baá defwé abi nτε bwῶ akérégé meso, ábánege εbwῶ peé! Ngarege enyú wáwálé nnó, akpomege nyé mmyε, agaré εbwῶ nno ájwólé ka ji akpá menyεέ achyé εbwῶ ányé.

38 Εfwῶ élú né baá defwé abi mbῶgé mbῶῶ gepú achwῶgé, γε ne metῶῶ utuú γε gejjéjyégé bí, ábánege εbwῶ peé.

39 “Kaáge nnó mbɔ́gé mbɔ́s gepú akaáge gébé eyigé menjó achwɔ́s gyá nyé geji akpé mmu, mbɔ́ ajwɔ́lé abame géjí nnó menjó akáge achwɔ́s agyá akpé mmu.

40 Enyú ntó kpómege mmye, gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyé meso né gébé eyigé délá dékágé.”

*Baá defwé abɔ́ mampye matɔ́s bwɔ́ chánchá
(Mat 24:45-51)*

41 Pita akuú Jisɔ́s aké: Atá, “Ɔ́tó mbɔ́ nekanémejó́s eni né eta esé waá mbaá bɔ́s ako?”

42 Ata ama ló mangaré ebwɔ́ ake, “Bege ndere maá utɔ́s ayi awyaá denḡa, apye utɔ́s bií chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifɔ́ nnó apélé ebwɔ́, achyege ebwɔ́ menyé chánchá né gébé gelógéló. Maá utɔ́s yiná alu ndé gefógé muú?”

43 Galógáló abeé nye ne maá defwé yimbɔ́, gébégé nte wuú akerégé meso agéne nye nnó ji apye utɔ́s bií chánchá.

44 Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé.

45 Ne mbɔ́gé maá utɔ́s yimbɔ́ abegé ayi áwyaá gepɔ́ gebogebo, ajóge nye ne gemé jii aké, ‘Nte wa abelege nye dɔ́s ne achwɔ́,’ ne alɔ́ nyé mantúlégé baá defwé abifɔ́, andée ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgé mmɔ́s te mapyéne ji.

46 Mbɔ́gé apyége mbɔ́, nte maá utɔ́s yimbɔ́ achwɔ́ kwɔ́ nye ji nenmé né gébé eyigé ji alá kaá nnó achwɔ́ wɔ́. Abanégé ji mbɔ́, achyege nye ji gekpékpé efwyale ewé ebɔ́s epwɔ́s amu nnó ájyé ábáné bɔ́s ubée

47 “Maá defwé ayi akaágé genó εyígé nte wuú akélege nnó ji apye ne alá pye géjí wó, nte wuú agarege nnó ábwólé ji ula ádó chánéné.

48 Mbɔgé maá utɔ́ alu ayi apyegé gyé né mechó ewé akpáne matúlé, yémbɔ élé alá kaá genó εyígé nte wuú akélege wó, ajií matúlé ájámé. Enyú debó mankaá nnó muú yi áchyege ji gekpékpége genó, ji ne ame mako apéle. Muú yi áchyege ji genó εyígé mbó, ji ne áchérege ji chánéné.”

*Mekomejɔ́ Jisɔs achwó ne mawámé épɔfɔ nesɔ
(Mat 10:34-36)*

49 Jisɔs ama jɔ́ nnó, “Nchwó né mme yiná manlwéé mewε, ne mbɔgé ébó élɔ mé manlúlé, mbó metɔ́ égɔ́ me.

50 Afyé nyé me né efwyale wyé ndere áfyé muú mmú nnyi nnó awó manaá Esɔwɔ. Wyé kpaá depɔ́ etí dékogé ne metɔ́ wa ékwené.

51 “Enyú deféré nnó nchwó fá mme mámpye nnó bɔ́ ábé nesɔ ne ate? Kaáge nnó nchwɔ́ lé mampye bɔ́ áfá mbwa ne ate.

52 Lɔ́ nána ɔjyégé mbe, bɔ́ ábege makpó áta né ulá gepú, ákárege nyé, álé ábéé nyé né égbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbɔgé ápea álú égbé wá, áléé áshyá nyé me.

53 Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuú ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuú. Mmá ashya nyé ewé maá wuú ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Nmogétá ashya nyé ewé mendée maá wuu, mendée maá wuú ntó ashya nyé ewé nmogétá wuú.”

*Muú abó mancheré akaá ndere ji atené ne Esɔwɔ
(Mat 16:2, 3)*

⁵⁴ Jisɔs ama jɔɔ ne ekwɔ bɔɔ aké, “Enyú degεgέ gekó yendégébé géké génywérege dejɔgέ deké, ‘Manaá achwɔ kwé. Ne akwene ntó.’

⁵⁵ Yéndégébé degεgέ nnó, ‘Gefwene nebá gélé chwɔ’ dekaá nnó genɔme gechwɔ jyá. Ne mbɔntó ne ébέε.

⁵⁶ Enyú bɔɔ dembwólé, ndere dépéle mfaá ne mme délóo ndere bíí ubé nyé. Epye nnó ne enyú delá géné unó bí Esɔwɔ apyé mbɔ né gébé eyí?

*Kwye depɔ ne muú mawámé wyé
(Mat 5:25, 26)*

⁵⁷ “Enyú ambɔɔ dekágé fére fɔ, dékáa genó eyí gélú cho eyígé débɔɔ mampye?

⁵⁸ Mbɔgέ muú nyú abɔgέ εfwyale ne muú mawámé wuú, ne muú yimbɔ ajyege kpó ji né eso, abɔ mankwɔ ji mata nnó ajá mechó εwémbo meso ndere ebwɔ alú jyέε jyέε. Ebege alá pyémbo wɔ mbɔɔ ujwɔɔ ajye nyé ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bɔɔ bɔ nku, ne bɔɔ nkú áfyéé nyé ji denɔ.

⁵⁹ Ngarege enyú nnó, átánégé nyé denɔ etirémbo kpaá te ákwóle ujwɔɔ bimbo uko.”

13

Kwóré metɔɔ wyé ne apó mbɔgέ mbɔ fɔ wɔ ɔgbɔ

¹ Né gébé eyigémbo, bɔɔ áchwɔ gáre Jisɔs mechó fɔ ewé ebɔ epyéé ne bɔɔ Galilíí fɔ. Ndere ebwɔ ápyé upe, Palet Góména né Rom, ató bɔɔ nnó áwá ebwɔ. Ajyege áwá bɔɔ bimbo ne manoó bwɔ macho ne amí menya eyí ápyé upe.

² Jis̄s awúgέ mb̄o agíí aké, “Déferé nnó b̄oó abi ágbó mb̄o, élé ápyéé ubeé ápw̄oó b̄oó Gálilí abif̄o?”

³ Ερ̄f̄o mb̄o. Ngarege enyú nnó: Mb̄ogé délá *kw̄oré mat̄oó nyú w̄ó, denííge nyé gεμε nyu geko nka ama.

⁴ Tége genó eyí gépyé né meló Sil̄m. Enȳoη ekwé éwá b̄oó nekwuneáléε. Déferé nnó b̄oó bí ágbó mb̄o, élé εbw̄o ápyéé ubeé d̄oó ápw̄o b̄oó Jerosale abif̄o?

⁵ Ερ̄f̄o mb̄o. Ngarege enyú nnó, Mb̄ogé delá kw̄oré mat̄oó nyú w̄ó, denííge nyé gεμε nyu geko nka ama.”

Nekanémej̄oó gen̄oó eyí gélá w̄ómé

⁶ Ne Jis̄s agaré εbw̄o nekanémej̄oó eni ake, “Mende f̄o ab̄o apε gen̄oó * gef̄o né mekw̄oó wuú, gébé gékw̄ónégé ajye pε nnó gen̄oó eyigémb̄o gew̄o ne ji akýé umpomé ne ye géma agé w̄ó.

⁷ Né gébé eyigéf̄o, aj̄oó ne muú ut̄oó aké, ‘Aηmé álé mb̄o aléé ayi nchw̄oó mankyé umpomé fá né gen̄oó eyi ne ye gef̄o ngéné. Ke géjí gékwé, géf̄oó mbaá detú.’

⁸ Muú ut̄oó aké, ‘Atá, nne w̄o mmye, ma lyaá géjí gébé né ημε néma. Nchome nyé ula bíí ngyá, ngbele ujwaá wyé.

⁹ Mb̄ogé ημε néchá gew̄ogé ελό, gélagé w̄o w̄ó okágé ké geji oηmé mme.’ ”

Jis̄s apye mbwéré mendée al̄o mankene né bíi uwyáá

¹⁰ Bíí uwyáá b̄oó Jus f̄o úkw̄ónégé Jis̄s ab̄o alerege b̄oó né mmu εcha mmyemenene.

* **13:6** Ελύ wáwálé nnó: Gen̄oó eyige mende yimb̄o apéne akuú geji *fig.

11 Mendée fɔ abó alu éfée, ayi meló nchye ájyálé ji gempyó, ála ke pyópyó. Ameé né aɲme nekuúneáléé ne akágé nyaá mmye aké cho.

12 Jisɔs age mendée yimbɔ, akuú ji ne aké ne ji, “Mmá lɔ nána ɔjyégé mbe nemée néé nébyé.”

13 Ajóge mbɔ anéré ji ebwɔ mmye, téné téné mendée yimbɔ ató, anyaá mmye atené cho, alo mamfégé Esɔwɔ.

14 Muú kraá né echa mmyemenene agégé nnó Jisɔs apye mendée yiná ató bií uwyaaá bwɔ, metɔ́ ésó ji. Alo manwégé bɔ́ aké, “Ndó élú ékéné eyí bɔ́ ápye utɔ́. Chwóge lé né ndɔ yimbɔ nnó ápye enyú detoó. Muú amagé chwó sé né bií uwyaa.”

15 Atá Jisɔs aké ne ji, “Enyú bɔ́ dembwólé! Yéndé bií uwyaa, yéndemuú nyú, akágé ná mpɔ wuú nnó ajoyé ányú manaá?

16 Mechó ewé mendée yina élú nnó alu mpyáne Abraham, ne danchɔmeló afye ji né efwyale né aɲme nekuúneáléé. Epó galógáló nno áféré ji né efwyale bií uwyaa?”

17 Jisɔs ajóge mbɔ, bɔ́ mawámé bií mmyé égbɔ ebwɔ yémbɔ gejamégé bó álú ne nechóchó né ufélekpá ebi Jisɔs apyéé.

*Nekanémejɔ́ mbwé ayi akuú ji Mɔsta
(Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)*

18 Ne Jisɔs agiú gеме jií aké, “Gefwage Esɔwɔ gélu mbɔ nnó? Mmεge ná geji ne ndé?

19 Gélu nkane mbeé mbwé ayí ákuú mɔsta, eníné muú abɔ́ apené né mekɔ́ wuú. Néchigé, néwé, nébwólé gekpékpégé genɔ́ ne denywɔné déténege anyua bwó wyé.”

Nekanémejǒ Yis
(Mat 13:33)

²⁰ Jisǒs ama gíi gemε jíi aké: “Mmage mée na gefwage Εσωω ne ndé?”

²¹ Gelú ntó nkane yis uka εbi upye brεd amualé εbi mendée abǒ achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

Menómbi mamkre né geηwá eyi géla gebyéé élú mámálé
(Mat 7:13, 14, 21-23)

²² Jisǒs alú kéne aje né Jerosale. Ndere aje, akoge malómáló, alerege bǒó mekomejǒó Εσωω.

²³ Muú fǒ agíi jíi aké, “Ata, bǒó bíi ányεé nyé geηwá eyi géla gébyéé ábεé nyé élé gachyé?”

Ne Jisǒs aké ne bǒó ako,

²⁴ “Enyú myége lé mamkre né menómbi ewé élú mámálé nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó gejamégé bǒó ámuáme nye mamkre, ne metí ébé nye.

²⁵ Gébé gékwónege nye, eyíge mbǒó gepú akwi-lege ka, agbé menómbi. Gébége agbege éwú, enyú bí délaá dafye denóme nye menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné εsé menombi.’ Ne ajoge nye ne enyú aké, ‘Nkágé fǒ mbaá yi enyú detané.’

²⁶ Enyú delǒ nye manené mmyε deké, ‘Pó εsé debó dejwǒlé mbaá ama ne wǒ, denyé menyéé, denyú mmǒó? Pó óbǒ óchwǒ né melǒ sé agarege bǒó mekomejǒó Εσωω?’

²⁷ Yémbǒ ashúge nye enyú meko nnó, ‘Ngarege enyú, nkágé fǒ mbaá yi détané. Kwílege me ushuú. Enyú dekene depye nchye!’

28 Ne degene nyε Abraham, Asek, ne Jakōb chónchó ne bṵ́ ekpávε Esṵ́wṵ́ ako ndere ájwólé mbaá ayi Esṵ́wṵ́ ágbárége gefwa jíí, enyú delile nyε, ne denyεé mánéné ne matṵ́ usṵ́.

29 Né gébé εyígembṵ́ bṵ́ átánege nyε né umε malṵ́ mme mako, manyε gefwa εyigé Esṵ́wṵ́ ágbárege.

30 Kaáge nnó bṵ́ fṵ́ abi anóge mbṵ́ εbwṵ́, álaá nyε bṵ́ apṵ́ mpa ne bṵ́ abi álu bṵ́ apṵ́ mpa álaá nyε afwa.”

31 Wyé né gébé εyígembṵ́, bṵ́ Farasi fṵ́ áchwṵ́ garé Jisṵ́s áké, “Kwélé fa chó geba εyigéchá néndé Mfwa *Hεrṵ́d akelege manwá wṵ́.”

32 Jisṵ́s áké ne εbwṵ́, “Chóge dégaré muú defyá yimbṵ́ nnó, ji akaá nnó mferege aló nchye fina mmage mpyε bṵ́ mamée átoó ne wyémbṵ́ ne mmage pyé geyá. Fí ndṵ́ élé ne nnérege utṵ́ ba.

33 Yémbṵ́ yelé mbṵ́ njṵ́, mbṵ́ manlyá fina njye Jerosale, nkene neke geyá ne ndṵ́ epéa. Elómé fṵ́ nnó áwá muú ekpávε Esṵ́wṵ́ né mbaá yichá ékosé né Jerósále wṵ́.”

Jisṵ́s asomége Jerosale (Mat 23:37-39)

34 Jisṵ́s alṵ́ mánsómégé ake, “E é Jerosale, E é Jerosale, dewane bṵ́ ekpávε Esṵ́wṵ́ ne detome abifṵ́ ne mataá, bṵ́ dentṵ́ abi Esṵ́wṵ́ atómé eta nyú! Mmua mé ndṵ́ ndṵ́ ne ndṵ́, manyweré enyú nkwere nkane mekwṵ́ akwérege baá bíí, yémbṵ́ enyú dékélége fṵ́.

35 Gége yé nnó, melṵ́ nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, elṵ́ fina ejyégé mbe, enyú

démagé gésé me kpaá te bií ebi enyú dejóge nyé nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwóó né mabó Atá!’ ”

14

Jisós ama pye mende fɔ atóó né bií uwyaá bɔ́ó Jus

¹ Né bií uwyaá ebífó, Jisós ajye nyé menyéé né gepúgé mende fɔ. Mende yimbó abó alu muú kpaá bɔ́ó Farasi. Ndere Jisós alú éféé, bɔ́ó ápéle ji chwéchwé, nnó ágé genó eyíge ji apye nyé bií bimbó.

² Éféé mende fɔ ayi uká ne amu úmualé, abó atené mbe ushu Jisós,

³ Jisós agií bɔ́ó Farasi ne Anleré mabé Esɔwɔ abi álú ntó eféé aké, “Ébé esé egaré nnó muú akage pye muú nemée atóó né bií uwyaá?”

⁴ Yémbó ebwó akeré ye ji meko wó. Ne Jisós agbaré mende yimbó apye ji atóó, agaré ji nnó ajyé.

⁵ Eké éwyage Jisós agií ebwó aké, “Mbɔ́gé muú nyú fɔ ne maá wuú akwegé né gepyégé manaá bií uwyaá, ye élé mpɔ wuú ne akwené, muú yimbó anyógé wáwá akpé mmu aféré ji?”

⁶ Nkwé yiná apwɔ ebwó amu, apye ebwó ála bɔ́ombó.

Esɔwɔ akélege lé muú yi alá bwé́gé mmye ne ayi anéne mane

⁷ Jisós agégé nnó bɔ́ó abi álóó bwó epaá, áchwóge ájyá lé malu ujwálé malómaló, agaré ebwó nekanémejóó eni aké:

⁸ “Yéndegébé ákugé muu né epaá neba ajwólé lé né melu ewé bɔ́ó ako ájwólege. Akélegé fɔ melú énogé. Mbɔ́gé ojwólégé wyé, ékáge bé nnó ákuú mbɔ́ntó muú yi apwóó wɔ.

⁹ Gébégé muú yimbɔ achwɔgé, mbɔɔ epaá agarege nyé wɔ nnó, ‘kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaa ajwólé.’ Mbɔgé épyégé mbɔ ɔjwɔlege nyé né melú ewé élá pɔ ne énogé, éféé mmyé égbɔo nyé wɔ.

¹⁰ Yéndégébé ɔjyégé epaá, jwólé né melu ewé élá pɔ ne énogé. Gébégé muú yi alɔ wɔ epaá achwɔgé gé wɔ éféé, ajɔge nyé ne wɔ nnó, ‘Mejeé wa, kwílé fá chɔ jwólé né melú énogé.’ Gébégé épyégémbɔ ɔbɛɛ nyɛ ne énogé né mbɛ ushu bɔɔ.

¹¹ Wyémbɔ ne Ɛsɔwɔ áwane nyé muú ayi ábwɛge mmyɛ gelu ne ábwɛge nyé lé ayi álá lérégé mmyɛ.”

¹² Jisɔs ama jɔɔ ne mbɔɔ epaá yi akuú ji aké, “Yéndégébé ɔké ɔpyɛ epaá, ɔkugé fɔ wyé lé ajeé byé, aɲmé byé ne bɔɔ ula gepú byé. Ɔkugé fɔ wyɛ lé afwa melɔ gétúgé ebwɔ ákágé kuú nyé wɔ ntó né ewu bwɔ epaá. Apyégémbɔ áshúge wɔ galógálɔ ayi ɔpyé eta bwɔ.

¹³ Ɔké ɔpyɛ epaá, kuú lé bɔɔ gekpo, ubwéré, ukókórɛ bɔɔ ne abi amɛ nónómé.

¹⁴ Mbɔgé ɔpyégé mbɔ, ɔbɛ nyé ne metɔɔ megɔmegɔ gétúgé bɔɔ bimɔ ákágé shúu fɔ galógálɔ ayi ɔpyé eta bwɔ. Galógálɔ wyé atanegɛ nyé mbaá Ɛsɔwɔ né gébé eyígé bɔɔ abi álu cho ákwilege nyɛ né negbo.”

Nekanémejɔɔ epaá neba
(Mat 22:1-10)

¹⁵ Ndere Jisɔs ajɔge mbɔ, muú fɔ ama ayi abɔ anyéé menyéé ne ji akame ake, “Wáwálé galógálɔ alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa jíí.”

16 Jisɔs awúgɛ mbɔ, alɔ mangare ji abya aké, “Né gébé gefɔ mende fɔ abɔ apyɛ gekpɛ́kpɛ́gɛ epaá, akuú gejamégɛ bɔ́.

17 Gébé gékwónégɛ, atɔ maá defwé wuú nnó ajyé agaré bɔ́ bi ji akuú bwɔ́ epaá nnó, ‘Achwɔ́ epaá échwɔ́ lɔ.’

18 Ajyé́gɛ, agé muú ama ama ne yéndémuú alɔ mandoré úbómeno agare wyé ewú. Muú ayi mbɛ aké, ‘Wyé náná ne nnamé mekɔ́ wa nkelege manjyɛ gé ewú. Chó gáré nte wyé nnó ekagé asó metɔ́ nnó nchwɔ́ epaá wuú wɔ́.’

19 Ama jyé gé ayifɔ, mende yimbɔ ntɔ aké, ‘Wyé náná ne nnamé mpɔ́ eyí ekyá makɔ́ efya, nlu mé téné manjyɛ muá éjí wá epyé utɔ́. Nkpa enyú geká, ekage désó metɔ́ nnó nchwɔ́ wɔ́.’

20 Ama jyé gé ayifɔ, mende yimbɔ ake, ‘Wyé náná ne mbané mendée wa gétú eyige na nchwɔ́ fɔ.’

21 “Maá defwé yimbɔ akérégɛ meso, agaré depɔ́ é́tírɛ na deko mbaá nte wuú; ayi akuú epaá, ne aké awuú mbɔ metɔ́ esó ji dɔ́. Ama tɔ́ maá defwé wuú aké, ‘Chó né metɔ́ melɔ ne anɔ́ mati ayí kókó ne ayí kpakpa, ɔ́kuú ubwéré, abi amɛ nónómé, ukókóré bɔ́ ne abi gekpo nnó achwɔ́ gepú ya.’

22 Maá defwé ajyé́gɛ, akeré meso aké, ‘Ata mpyɛ mé ndere ɔ́ɔ́ ne gepú gélú danbée.’

23 Nte wuú, ama gáre ji aké, ‘Chó náná né baá malɔ ne bɔ́ dachi ako ne mati ayi kókó, ɔ́garé bɔ́ áchwɔ́ ápyé gepú yá gégbée.’

24 Kaá nnó bɔ́ bi mbɔ́ nkuú mé ebwɔ́, áshyá manchwɔ́ yɛ muú ayi áfwórege menyéé wa ayí ntyéé apó.’ ”

Gefɔ́ eyige muú abɔ́ mamkpomé mmyɛ mambé

*ménkwólé Jis̄s**(Mat 10:37, 38)*

25 Ndere Jis̄s ama l̄o manjyégé neke níí, gejamége b̄oó ákwólége ji. Eké éwyage atené, abwólé ushu, aj̄oó ne ebwó aké,

26 “Muú akágé b́é f̄o ménkwólé wa mb̄ogé alá agboó ne me apwó mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógé ne me apwó mendée wuú, baá bíí ne aḡmé bíí. Ne amá agbógé ne me apwó gema jíí.

27 Muú akágé b́é f̄o ntó ménkwólé wa mb̄ogé alá kamé negbo akpá ej̄íí gekwa akwólé me ne gej̄í wó.

28 “Mb̄ogé muú nyú ama ashuú mantené enȳoḡ, abó kpé mbe ajwólé, aféré chánchá meno ḡka eyi gepú eyigémb̄o genyéne nȳe ne akaá wa abe nyé ne ḡka eyi ekwanega manéré géjí?

29 Mb̄ogé alá f̄ere mb̄o wó, éb́é nyé nnó anérégé f̄o gepú eyigémb̄o, atenege nyé lé nébómé, b̄oó bi ákooḡe ef̄éé ágégé nebómé eniné mb̄o, ál̄o manjwáné áke:

30 ‘Gé muú yi aké atenege enȳoḡ, épw̄o ji.’

31 “Ekáge b́é nnó mfwa ajȳe myé bee ne mfwa ayif̄o. Mb̄ogé akwilege manjȳe, gé nnó Mfwa ayif̄o achw̄o ne b̄oó gejamé abi apw̄oó abíí né malú ápéa, apȳe nnó? Nnó abó kpé mbe ajwólé ne b̄oó bíí aferé wa akáge myé nyé bee ne b̄oó bimb̄o?

32 Mb̄ogé agégé nnó úpw̄oó nȳe ebwó, aferege nyé b̄oó ató nnó ajyé ábáné mfwa yimb̄o ndere alú tete, akwó ji mata nnó ágáre élé genó eyigé ji akélege nnó ebwó áchyé ne álya ebwó áb́é né nes̄o.

33 Wyé na ntó ne enyú deb̄oó mankpomé mmȳe.”
“Muú akágé b́é f̄o ménkwólé wa mb̄ogé alá kámé mánlyá unó uko wó.

Mechó menkwálé Jisós ayi ató getó
(*Mat 5:13; Mak 9:50*)

³⁴ “Mega élu genó gelógéló ne mbogé mega élá pó sé ne ugo bíí, ápyéé mbó nnó ne ugo bíí ukéré?”

³⁵ Εfulé sé genó. Muú akágé gbéε fó éwú né mekóó, yé ama áchwáré ne ujwaá ne ágbε né mekóó élómé fó. Agbéle lé éwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú.”

15

Nekanémejóó egómηme ewé enomé
(*Mat 18:10-14*)

¹ Bíí uma ánselé ηka makpo ne abifó abi ápyéé ubeé, áchwó mánwú mekomejóó Jisós.

² Ne bóó bi akúu εbwó Farasi abi áferé nnó álú cho né εbé Εσωω ne *Anleré mabé Εσωω ágégé na matóó ásó εbwó áke, “Mende yina alu geluá ne bóó ubeé ne amá anyéε menyéε ne εbwó.”

³ Εφέé Jisós ató εbwó nekanémejóó eni aké,

⁴ “Mbogé muú nyú awyaá usaá magónηme úta ne éma enogé apyéé nnó? Nnó ályágé fó ayi usaá uni meso nekuúneeni ne ajoyé ákélégé ewé enomé kpaá té ágéne?”

⁵ Gébégé akelégé, agegé, akpane anéré mankóó abene.

⁶ Achwogé mmu akú ajeé ne ate áηmé aké, ‘chwogε débé mabeé. Egónηme wa ewé εbó enómé, ngé.’”

⁷ Ne Jisós aké: “Ngarege wó nnó wyémbó ntó ne matóó agóó bóó dóó né mfaánebuú gétúgé muú ubeé ama ayi ákwóré metóó wuú ne geηwá jíí epwó gejame bóó abi álú cho álá bó mankwóre matóó bwó wó.

Nekanemejɔ́ ɲka eyí ɛ́nómé

⁸ “Mbɔ́gé ntó mendée fɔ awya bɔ sére áfya ne ama anogé apyé nnó? Alwégé mewε áshwá gepú jíí, ápéa akélé kpaa te agéne?”

⁹ Ne akélégé agεgé akú ajeé bíí aké chwóge debé mabeé, sére wa ayi abó ánomé, ngé jíí.”

¹⁰ Ne Jisɔs aké: “Ngarégé wɔ nnó. Wyεmbɔ ntó ne makiénné εsɔwɔ ábεé ne nechóchó gétúgé muú ubeé ama ayi akwɔré metɔ́ wuú ne geɲwá jíí.”

Nekanémejɔ́ maá ayí ánomé

¹¹ Jisɔs ama jɔ́ aké, “Mende fɔ abó awya baá ande ápéa.

¹² Bíí uma ayi meso aké ne nte wuú, ‘Atá káré geteé chyé εya.’ Εφέε ne nte wuú akaré achyé εjíí.

¹³ Aségé gebagé geteé jíí ébelé ye mboó ndɔ́ wó, akpó ase ɲka, alyá melɔ́ wuú, afé neke tete né meló kpaá εwéchá, éféé ne akwené menya anyεé ɲka meko.

¹⁴ Anyégé ɲka jíí ébyegé eké getú ne mesa ayi ákwené né melɔ́ εwémbɔ́ alá ámu amu.

¹⁵ Εφέé ajye gé mende fɔ né melɔ́ wεmbɔ́, ákwe jí uká ne mende yimbɔ́ ase wyé jí sέle né utɔ́ mámbámé mekwende jíí né mekɔ́ wuú.

¹⁶ Afé mámbámé ne muú ayi achyége jí menyεé ápó, mesa amyε jí dɔ́ ne akεlege ye manyεé ntó uchachuú gasala εbi ukwéndé unyεé

¹⁷ Gébége jí aferé defɔ́ tíí dékeré aké, ‘Bɔ́ utɔ́ nte wa ányé ágbége, ayifó alaá, nlu fá ndere mesa.

¹⁸ Nkerege meso mbaá nte wa nné jí mmyε nnó, Ata, mpyε gabo né égbé εsɔwɔ́, ne gyé eta wyé.

¹⁹ Mfu sé ayi mbεé maá wyé wó. Σε le me nkane muú utɔ́ wyé ama.’

20 Ajógé mbò, akwilé afé mbaá nte wuú.

“Ndere álú tete nte wuú agé ji nkane achwó, gejeé ne meshwe gekwó ji metó, alomé ajye kpá ji atyá ábogéné mme.

21 Maá aké, ‘Ata mpye gabo né égbé Esowò ne eta wyé. Mfu sé mambé maá wyé wó.’

22 Ajógé mbò, nte wuú aké ne baá defwé bií, chóge wáwá dépe nkwú melóméló dechwò défyé ji mmye, ‘Ma fyége ji nkpáganéré ne unó uká.

23 Ma chwóge ne mpò mabò déwá depyé epaá.

24 Mbó mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abó anó ne mmangé ji, éféé ne epaá éló.’

25 “Gébége ányé epaá ewémbò, mámbé mende yimbò alu né mekwó aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó

26 Ne atené agií maá defwé aké ndé mechó élú dachi sé?

27 Agiígé mbò, maá defwé agaré ji ake, ‘Menmó wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metó egó ji awané ji mpò mabò.’

28 Awúge mbò metó esó ji kpaa ashya mánkpe mmu dachi, éféé ne nte wuú achwó né ji mmye nnó akpé mmu.

29 Yémbò atené éshyéné ne nte wuú aké, ‘Gejame ayme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlú dantó mekpò ye dámáa, òchyé me ndé? Ye maá mbyéné myme yi òchyé me nnó nnye ne ajeé ba ne metó megomegò apó.

30 Ne gébége maá wyé yi akwené menya anyéé nka ne andée deno ake achwó ówá ji mpò mabò?’

31 Nte wuú akú ji aké, ‘Maá wa òlu ne me fá yendégebé ne unó uko ebí nwya élé ebyé

32 Yémbò esé abi mmu debò mampye epaá ne metáó megámegá gétúgé menjímó wyé ayi débó déféré nnó agbó ne alu mebè, abó anó ne dégé ji nána.’ ”

16

Jisòs agare nkane muú abó mangbaré ñka jii

1 Jisòs ama garé baá utáó bií nekanémejóó eniné fò aké, “Muú ñka fò abó alu, ayi awyá muú utáó wuú ayi apéle unó ñka bií uko. Gébé gefò, bóó fò áchwá garé ji nnó muú utáó wuú acháó ñka jii.

2 Ne akú muú utáó yimbò, achwógé, agii aké, ‘Ndé gefó genó eyi nwuú mbò nnó òpyéé? Chó, chwá ne bò ñwe ako abi ósamé unó ba, óshuú me nende òpó sé muú utáó wa.’

3 “Muú utáó yimbò agige gemé jii ake, ‘Mpye mbò nyé nnó, nana ayi nte wa áchwá féré me né utáó? Mpò ne eshye mangbaré esaá, ye deko degbóo me mmye.’

4 Eké ewyáge ake: ‘Nana nkaá genó eyigé mpye nyé, nnó gébége nte wa aférége me né utáó, mbe ne ajeé abi ápoóge me né upú bwá.’

5 “Éféé, ne muú utáó yimbò alò mankuúge bóó abi ágbárege nte wuú ujwáó ama ama. Agii muú ayi mbe aké, ‘Ógbaré nte wa nnó?’

6 Muú yimbò aké, ‘Ngbarege ji usaá ndá mawéé uta.’ Muú utáó yimbò aké, ‘Gé ñwe ayi óbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, ókwóré, ósá usaá ndá mawéé upéa meso éfya.’

7 Ama agii ayifò ake, ‘Wò gbare nte wa ujwáó nnó?’ Aké, ‘Ngbarege ji usaá úba Erise uta.’ Muú utáó yimbò ake, ‘Gé ñwe ayi óbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.’

8 “Nte muú utóó yimbó agégé nnó muú utóó wuú anyé ji upwó, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisós anerege nekanémejóó eni ake, bóó mme bina ápye uno bwó ne defóó ápwó nkane bóó Esówó ápyé ébi bwó.

9 Nka elúmbó, ndó yifó epye gabo. Ne nchyege enyú majyé nnó debó nka eyi déwyaá dépyé dejeé ne Esówó nnó gébége nka yina ébyege ásele nyé enyú, ábelé né melu ewé geṅwá eyi gélá gébyeé.

10 “Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbóntó ne anerege metóó ne ji né eyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbóntó ne áfwalége muú né eyigé kpaá.

11 Mbógé enyú dekáge béle fó nka cháṅéné eyi ndófó épyé gabo, epyémbó nnó ne áchye enyú genó gembó?

12 Mbógé dekáge chéré genó eyigé muú ayichá cháṅéné, ndé muú ábóó genó áchyege nnó gébé eyigé enyú?

13 “Maá defwé ama ákáge kpá fó defwé mbaá bóó apea gébé gemaá. Apyegémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifó. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifó. Enyú dekáge nóge fó Esówó ne nka gébé gemaá.”

14 Bóó Farasi fó abi abó álú eféé áwuúge mechó ewé Jisós ajóó, áló manshwá meshwá gétúge ebwó ágbóó ne nka dóó.

15 Eféé Jisós ake ne ebwó, “Enyú delu bóó abi débwólege bóó nnó enyú delu cho, yémbó Ata Esówó akage matóó enyú. Kaáge nnó unó bi bóó afége nnó úló, úlú ukwenkwe né mbe ushu Esówó.”

**Gefwagé Esówó gepwó mabé áyi nyá*

16 Jis̄s amá aké, “Gébé genyá, b̄óó áwúu le *Mabé Mosis ne unó bi b̄óó ekpávé Ēs̄w̄o ábó ásamé. L̄o né gébé eyigé J̄on achw̄óó, b̄óó ágárege abya melóméló gefwa eyigé Ēs̄w̄o ágbárege ne b̄óó ako ámyé ne ēshye mankp̄e mmu gefwa yimb̄o.

17 Yémb̄o, epóf̄o nnó ebé Mosis elá detú. Elú wáwá nnó mfaá ne mme ákwyá epw̄o nnó eké mansá ηwe né ebé ewémb̄o elá detú.”

*Jis̄s alérege dep̄oré ul̄o ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Mak 10:11-12)*

18 “Wyémb̄o ne élú nnó yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mb̄o lé ul̄o. Mende ayi abagé ntó mendée ayi men̄o wuú ábuú ji, akwé mb̄o lé ul̄o.”

Abya Lasar̄s ne mende ayi awyá gefwa

19 Jis̄s ama garé abya yiná aké, “Mende f̄o ab̄o alu ayi awyá gefwa. Afye uchánchá mandée, anyéé genwá yendé bií.

20 Ne mbyá muú f̄o, abó alu ntó ayi akúu ji Lasar̄s. Ayi abó amée mansa. Yéndégébé abelege wyé né menómbi muú gefwa yimb̄o,

21 anyagé gem̄e, ap̄ele wa muú ηka yimb̄o, al̄o mé manyége menyéé nnó eke ekwéne ye mme, ji abó anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, b̄o mamye áchwó álárege upa bií.

22 “Ne bií uma Lasar̄s agbó, makiénné Ēs̄w̄o áchw̄o kpa ji, áfé né mfaánebuú. Ajw̄alé né n̄én̄kúné mmye Abraham, eféé Lasar̄s al̄o manyé menyéé ne ji. Ebélégé muú ηka yimb̄o ntó agbó, áníí ji.

23 Afé né mel̄o áwuú b̄óó, eféé al̄o mangéné efwyalé ewé mebo. Né gébé gefó aηme am̄e agé

Lasarɔs tete, ndere ajwɔlé né nenkuné mmye Abraham.

²⁴ Agége mbɔ, akuú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwε, tó Lasarɔs ajyé fyε enó bwɔ wuú mmu manaá achwó pyε metɔ́ wa ekwené, ngenene gebégé efwyale né mewε ewéna.’

²⁵ “Abraham ashúú ji meko aké, ‘Maá wa, te nderé ɔlu nyá né mme, ɔbó ɔlu gbene, ɔnyéé ɔbwɔlege ayi Lasarɔs álá pó ye ne genó, agene lé efwyale. Nana Lasarɔs anyéé genwá fa ayi wɔ gené gebégé efwyale ewu.’

²⁶ Eɔ́fɔ́ yémbɔ, newú nékaré esé nnó muú ayi akélege manchya áchwɔ wena agége fɔ meti ne ayi akélege manchya ntó áchwɔ ewu agége fɔ meti.’

²⁷ Muú nka yimbɔ, ama kwɔ ji mata ake, ‘Nte ese Abraham, tó Lasarɔs né dachi nte wa,

²⁸ nnó ajyé ajií aɔmɛ ba áta matu nnó ekagé ebwó ákwólé gepɔ ya, áchwó né melú ubalé ewé.’

²⁹ “Abraham ashúú le ji meko aké, ‘Ebwó áwya nwe Mosis ne abi bɔ́ ekpávɛ Eɔwɔ ásamé. Gó ebwó áwuú geno eyigé bɔ́ ekpávɛ Eɔwɔ ajóge.’

³⁰ Muú gefwa yimbɔ ashya ake, ‘Ngba, Atá Abraham, mbɔgé muú ayi agboó mé ne abó ajyεgé gáre ebwó, ákwórege nyé matɔ́.’

³¹ Yémbɔ Abraham aké ne ji, ‘Mbɔge ebwó áshyagé manwú mekomejɔ́ Mosis ne ayi bɔ́ ekpávɛ Eɔwɔ ye lé mewu muú ne ajyε gáre ebwó, awuú nyé fɔ.’ ”

17

Mmuameno mampye gabo
(Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42)

1 Jisəs ajɔ́ ne baá utɔ́ bií ake, “Unó úlú ebi úbwɔ́lege bɔ́ nnó ápyé *gabo. Yémbɔ utónkwa úlú ne muú ayi ábwɔ́lege nyé ayifo nnó apyé gabo.

2 Ebo ebɔ nnó áshíí muú yimbɔ gekpékpégé ntaá né gema, áhémé ji né gentoógé ebéé mega, ne nnó ábé mebe, ábwɔ́légé ye muú ama né bɔ́ bi alú eké ambáné nnó apyé gabo.

3 “Sege gébé nnó ekagé depye gyéé mbaá depɔ tiré na. Mbɔ́gé menmémé wyé apyé gé gabo, ɔ́bɔ́ mankuú ji ɔ́jɔ́ ne ji ne akamégé nnó alu gyéé, ɔ́bɔ́ manjíí ji nte.

4 Ye apyége gyéé eta wyé mánáne akénéama né bií, ne achwógé akamégé yéndégébé nnó, ‘Alu gyéé,’ ɔ́bɔ́ manjinte né ndɔ́ yimbɔ meko.”

Gefɔ́ eyigé bɔ́ Jisəs ábɔ́ mamfyé matɔ́ bwɔ́ ne Eɔ́wɔ́

5 *Angbá Jisəs áwyágé áké ne ji, “Ata pɔ́ ɔ́sɔ́ nnó défyéé matɔ́ ne Eɔ́wɔ́ dépwɔ́ ndere debɔ́ défyéé mé.”

6 Ne Ata Jisəs ashúú ebwɔ́ meko ake, “Metɔ́ ɔ́wé défyéé ne Eɔ́wɔ́ yé ebé elé * hénénéné eke nyiné mbwé ngbon, dekage jɔ́ ne genɔ́ eyina nnó, ‘Kwilé fa ɔ́jye téné né ebéé mega.’ Genɔ́ eyimbɔ gébɔ́ mampyé nkane dejɔ́.

Bɔ́ Jisəs awya utɔ́ ebi bwɔ́

7 “Désé nnó muú nyú ama awya muú utɔ́ wuú. Ne apyé gé utɔ́ bii uko né mekɔ́ yelé membame magɔ́nɔ́mémé. Nnó achwóge mmu agarege ji ténéténé nnó, ‘Chó, kpá menyéé wyé, ɔ́nyé’?”

* 17:6 Elú wáwálé nnó: Gefɔ́gé mbwé ngbon ayina ákuú nnó Musta.

⁸ Ngba agarege nyε le ji nnó, ‘Chó, kwóré mandeé jyé, ɔtyé menyεé, ɔchyé me nyé.’ Nnerégé mé, ɔchwó, ɔféré unó ne ɔfé ɔnyé awyé.

⁹ Mbɔgé apyεgé ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wyé mantámégé ji?

¹⁰ Elú wyé genó gémá ne enyú, depyεgé utɔ́ ɛbi áchyége enyú denérégé, debó manjɔ́ nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depyε lé utɔ́ ɛbi debɔ́ mampyε.’ ”

Jisɔs apyε bɔ́ ubá áfya átoó, ama ne akéré áchwɔ táme ji

¹¹ Ndere Jisɔs abó alu akéne ajyε né Jerosale, akoó melere ayi bɔ́ Samariya ne bɔ́ Galilií.

¹² Gébégé Jisɔs áchwɔ kwóne né maá melo fɔ, agé ande fɔ afya abi amée ubá, ágégé ji átené tete,

¹³ ne álo mankuú ji áke, “Ata Jisɔs, ge εsé meshwε.”

¹⁴ Jisɔs ake agene ɛbwó, áké, “Choge déléré lé mmyε nyú mbaá ámpyé upε Eɔwɔ nnó áchééré enyú.” Ndere bɔ́ bina akene ájyé né meti, ágé nnó ɛbwó ako atóó.

¹⁵ Ne muú ama né geluágé bɔ́ bimɔ agégé nnó atóó, alɔ mankeré meso, akwane kénké, aféége Eɔwɔ, manchwɔ táme Jisɔs.

¹⁶ Akwónégé, ató manó mme né mbε ushu Jisɔs, atamege ji. Mende yina abó alu lé muú Samariya.

¹⁷ Jisɔs agégé ji, alɔ mangií gеме jí aké, “Pó mbɔ mpyε ná bɔ́ áfya átoó ne abi aneneéama álé?

¹⁸ Wyé lé menkéé yiná ne akéré meso manchwó táme Eɔwɔ?”

¹⁹ Ne Jisɔs ake ne mende yimɔ, “Kwilé, chó ejyé geba, ɔtoó mbɔ gétúgé ɔfyéé metɔ́ ne me.”

*Jis̄as agaré nkane *Gefwagé Ēs̄w̄a géchw̄ó*
(*Mat 24:23-28, 37-41*)

²⁰ Né gébé gef̄ó b̄óó Farasi, ágií Jis̄as ake, “Ndé gébé eyige Ēs̄w̄a áchw̄ó gbáre nyé gefwa jíí fá mme? Ashuú ebw̄ó meko ake, ‘Unó f̄ó up̄ó se ebi ulérege nyé nnó Ēs̄w̄a achw̄ó gbáre gefwa jíí.’

²¹ Muú f̄ó ap̄ó ayi akaáge gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Ēs̄w̄a na elé agbaré mé gefwa jíí fa!’ ‘Ge Ēs̄w̄a mb̄ó elé agbare mé Gefwa jíí ewu!’ Kaáge nnó *Gefwage Ēs̄w̄a gelú mé ne enyú.” †

²² Ne ajoó ne baá utóó bíí ake, “Gébé gekw̄ónege nyé eyigé enyú dékélege mangé Maá Nte Mekwaá ye né bíí uma, yémb̄ó degené nye f̄ó jí.

²³ Né gébé eyigemb̄ó, b̄óó bif̄ó ajoóge nyé ne enyú nnó, ‘Gége jí alu fa,’ ‘Gége jí alu éwu.’ Ye ajoóge mb̄ó déjyegé f̄ó mankéle jí.

²⁴ Gébége Maá Nte Mekwaá ake achw̄ó, b̄óó ágéne nyé jí wȳe nkane dasama akéle mamma, egb̄e ewe ne ewe, ne nebuú négénege.

²⁵ Yémb̄ó nsá nnó jí ájyé achw̄ó, ab̄ó mangé gejamége efwyale ne njye eniné na neshyá nyé jí.

²⁶ Ndere epyeé nyá né gébége Nowa, wyémb̄ó ntó ne epyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme.

²⁷ B̄óó áb̄ó ányé, anyúú, abif̄ó ábáne andée, ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíí ebi Nowa ákpené mmu ékpe. Eféé ne manaá akwené d̄óó, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechw̄ó shwa b̄óó bimb̄ó ako, ágbó.

²⁸ Epye nyé ntó wyé nkane eb̄ó epyé né gébé eyigé *L̄ot alu mebe, b̄óó áb̄ó ányé, anyúú, abif̄ó

† **17:21** Elú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwage Ēs̄w̄a gelú mé metóó metóó nyú.

akpóo unó, abifó ánáme, bɔ́o bifó ápyé makɔ́o, abifó áténege upú,

²⁹ ne bií ebi Lɔt alyá melɔ Sodom, Eɔwɔ apyé ndoó mewε atané mfaánebuú achwɔ só melɔ Sodom meko eke *mewε dáwá

³⁰ Wyémbɔ ntó ne epyé nyé mbaá bɔ́o né gébé eyigé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

³¹ “Né bií bimbɔ, mbɔ́gé muú abεgé mfaá gepú, ekagé ashulé mme nnó abɔ́o genó né gepú jíí, ábó ájyé. Wyémbɔ ntó muú yi ajyεgé mekɔ́o ekagé ama kéré mmu gepú jíí.

³² Tége genó eyigé gébó gepyé ne mendée Lɔt.

³³ Muú ayi akélege mampooó geɲwá jíí ebyénnó aníige nyε geji, ne mbɔ́gé muú akamé gé manchyéé geɲwá jíí getú ya, apóme nyε.”

³⁴ Jisɔs ama jɔ́o ake, “Ngarege enyú nnó né utuú bimbɔ, bɔ́o ábelégé né ukwɔ apea, ákpáne nyé ama, ályaá ayifó.

³⁵ Yé andée apeá ake ákwɔ́o nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaá ayifó.”

³⁶ [Yé mbɔ́gé bɔ́o apeá áβεgé né mekɔ́o, áke ápyé utɔ́o, ákpáne nyé ama, ályaá ayifó.]

³⁷ Baá utɔ́o bií áwúgé depɔ́ etirena ágíí ji áke, “Ata unó bína úpyé nyé éfó.” Ne Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko ne neka enína ake, “Yéndé mbaá ayi geɲkwógé genó gebéé, eféé mbɔ́ ne denwyɔne etire denyéé unkwɔ́ unó dénwérege.”

18

Nekanémejɔ́o mekwi mendée ne mémpané mpa

¹ Jisɔs agaré baá utɔ́o bií nekanémejɔ́o eníne fɔ́ manleré ebwɔ́ nnó, muú ábɔ́o fɔ́ mampwa manénemmyε mbaá nte wuú Eɔwɔ́.

² Aké, “Mémpané mpa fɔ abó alú né melo fɔ ayi álá afɔ́ Ɛsɔwɔ ne ye gébé ne bɔ́ abɔ wó.

³ Mekwi mendée fɔ abó alu ntó né melo ɛwémbo. Mendée yimbɔ ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbɔ nnó, ‘Akwyé mechó bwó ne muú mawámé wuú!’

⁴ Ndɔ mbɛ yi mendée yina alɔ manjɔ́ ne ji, abó ashya manwú ne éwyágé, agií gemɛ jíí aké, ‘Yé élé nlá fɔ́ Ɛsɔwɔ ne nlá bɔ́ gébé ne muú wó,

⁵ yémbɔ gétúgé mendée yina achwó yéndégébé, achyége me ɛfwyale, nkwyege nye mechó wuú, mbɔge nlá pyembɔ wó, agɔ́ nyé me mbélé géjyá’.”

⁶ Ne Ata Jisɔs ájógémbɔ aké ne ɛbwó, “Pɔ enyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajɔ́?

⁷ Nɛre mémpané mpa ápoó mendée yina, nnó Ata Ɛsɔwɔ achɔ́ nyɛ gébé mampoó bɔ́ bi ájyá abi álile ɛta wuú utuú ne nwɔ́mésé? Alyágé nyé ɛbwó né ɛfwyale?

⁸ Kaáge, nnó Ɛsɔwɔ achɔ́ nyɛ gébé mampa mpa achyɛ ɛbwó. Yémbɔ gébége Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agene nyé bɔ́ bi áfyéé matɔ́ ne Ɛsɔwɔ?”

Nekanémejɔ́ Muú Farasi ne Menselé nkámakpo

⁹ Jisɔs ama gáre nekanémejɔ́ eníne fɔ́, mbaá bɔ́ abi álérege mmyɛ nnó ɛbwó álú cho ne ápéle abifɔ́ nnó ápɔ́ bɔ́.

¹⁰ “Bíí fɔ́, ande fɔ́ apeá, áfé né ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ ɛwé élú né Jerósále manɛmmyɛ. Mende ayi ama, alu muú Farasi ne ayifɔ́ alu ménselé nkámakpo.

¹¹ Gébége ɛbwó akpéné mmu ɛcha, muú Farasi yimbɔ ajyɛ téne né melu ɛwé bɔ́ akó ákáge gé ji, alɔ manénɛmmyɛ aké, ‘Ata Ɛsɔwɔ ntamé wɔ́ nnó mpó fɔ́ nkane bɔ́ abifɔ́, ye ɛké ménselé nkámakpo

yimbɔ. Me mfɔ́gé fɔ́ genógé muú detú, nnyé fɔ́ manwaá ne nkwené fɔ́ ulɔ́ ne mendée muú.

¹² Nlyage menyéé kpékpé né depɔ́ tyé, ndɔ́ epéa yéndé uwyaá, mma nkarege unó ba né malú afya, nchyege wɔ́ melú ema.’

¹³ Mensélé ñkámakpo yimbɔ, aténé meso, akparé amu mekpo, amo mekpo mme, ajɔge ake, ‘Ata Esɔwɔ́, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo’.”

¹⁴ Jisɔs anérégé, ake ne ebwɔ́, “Bɔ́ bina ákerege meso, muú ayi alú cho mbe ushu Esɔwɔ́ élé Ménsélé ñkámakpo épó fɔ́ muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Esɔwɔ́ awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi alá pɔ́ ne nepá, akwɔ́ ngɔ́.”

Jisɔs ajé ambáné kɔ́

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Né gébé géfɔ́, bɔ́ fɔ́ ákpá ambáné kɔ́ áchwɔ́ etá Jisɔs nnó anéré ebwɔ́ amu makpo ama ama ne ajé ebwɔ́. Baá utɔ́ bii ágégé ndere ebwɔ́ áchwɔ́, ányá ebwɔ́.

¹⁶ Jisɔs awúgé mbɔ, akú bɔ́ bimbɔ nnó áchwɔ́ ne baá bwɔ́. Ne ajɔ́ ne baá utɔ́ bii aké, “Lyáge ambánékɔ́ áchwɔ́ eta wa, ekagé dégbé ebwɔ́ néndé gefwa eyigé Esɔwɔ́ ágbárege gelú eyigé bɔ́ abi álu ndere baá bina.

¹⁷ Ngarégé enyú wáwálé nnó: muú yi alá kamé nnó Esɔwɔ́ ábé mfwa wuú, nkane mamane kɔ́ wɔ́ akpéné fɔ́ né gefwa jíí.”

Abya muú ñka

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Muú kpaá fɔ́ achwɔ́ gií Jisɔs ake: “Ménleré melóméló, mpyéé mbɔ nnó ne mbɔ́ geñwá eyi gélagé byéé?”

19 Jisṓs agíí jì ake, “Ulannó òkuú me muú melóméló? Yé muú yi alómé metṓ apó, ekosé Eṣṓwṓ mbií ne alu melóméló.

20 Pó òkage mabé Eṣṓwṓ ayi áke, ‘ekagé ṓwá muú, ekagé òkwé ulṓ, òjogé ejṓ, ekagé óténé ntésé gebyó. Onyegé manwaá, nógé nte wyéé ne mmá wyéé.’”

21 Mende yimbṓ aké, “Nlṓ mambélé mabé yina mako te dembáné.”

22 Jisṓs áwuúgembṓ, ake ne jì, “Ela genó gema eyi ṓbṓó mampye, cho, kpó unó byé uko òkáré ñka yimbṓ mbaá bṓó gekpo, ne ólṓ mankwólé me. Mbṓgé ṓpyégembṓ, ṓbéé nyé ne gefwa né mfaánebuú.”

23 Mende yina awugé mechṓ ewé, byṓ úkṓré jì, alṓ mansomé gefwa jíí.

24 Jisṓs agégé nnó metṓ egṓó jì wó, aké, “Ejweré ne muú ñka akpe né gefwagé Eṣṓwṓ.

25 Elú wáwá nnó *mpṓ mashwṓne áshwá né embú ábyamé, ne nnó muú ñka akpe né gefwagé Eṣṓwṓ ágbárege.”

26 Bṓó abi awuú mechṓ ewé agíí aké, “Ne ndé muú yi abṓ nyé geṇwá eyi gélagé byéé.”

27 Jisṓs ashúú ebwṓ meko aké, “Genó eyi gepwṓgé ákwaá, gepwṓ fṓ Eṣṓwṓ.”

28 Ne Pita ajṓó aké, “Gé esé delyaá unó sé uko, dékwṓlege wṓ.”

29 Ajṓgé mbṓ, Jisṓs ake ne baá utṓó bíí, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi alyagé gepú jíí, ye mendée wuú, ye baá bíí, ye aṇmé bíí, ye mma wuú ne nte wuú gétúgé gefwage Eṣṓwṓ,

30 abe nyé ne bṓó ne gejamégé unó né mme yina, upwṓ ebi jì abṓ alyáá ne abe nyé ne geṇwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó nyé.”

*Jis̄s ama gáré mánáne aláé nkane ji agboó nyε
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Né gébé gefó, Jis̄s ase baá utóó bií áfyaneápeá, ájye téne melu ewéché, eféé aló mangaré ebwó aké, “Wuúge esé dékwome mbó déjyεé né Jerosale, dekwónégé éwú, unó uko ebí bóó ekpánvé Esowó ábó ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubéε nyé wáwálé.

³² Asá nnó áfyé nyé ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus, abi ájwyaáge nyε ji, áshyé ji, ákpóó ji matyε mmyε.

³³ Atúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbó ndó éléé ékwónégé, akwilége nyε né negbo.”

³⁴ Yé ndere Jis̄s ajóó mbó, ángbá bií ákaá fó ula mechó ewíná wó, ebwó alá tametame ye genó gema ágbaré né metóó wó.

*Jis̄s apyε muú amε nónómé agene
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Jis̄s aké akwonege né mekpóó meti Jeriko, muú amε nónómé fó, ajwólé né mapea meti akóó ŋka.

³⁶ Awúgé nkane gejamégé bóó áwyále, ákóge, mende yimbó agíí aké, Ndé mechó echwóó?

³⁷ Agaré ji aké, “Jis̄s ayi Nasaret ne akóge.”

³⁸ Mende yimbó awúgé mbó, aló mankálegé aké, “Jis̄s, mpyáne Devid, gé me meshwε.”

³⁹ Bóó abi abó ájyé mbe, aló manyáne ji nnó akwéné mejóó. Ndere ányáne mbó ji, élú eké áchyé lé ji eshyε nnó akálé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wó geká, gé me meshwε.”

⁴⁰ Jis̄s awúgé mbó atené, ató bóó nnó ajyé achwó ne muú amε nónómé yimbó. Ebwó áchwógé ne ji, Jis̄s agíí ji ake,

⁴¹ “Ndé genó wó okélege mpyé eta wyé?”

Mende yina aké, “Ata, nkelege nnó ɔpyé me ngéné mbaá.”

⁴² Ne Jis̄s aké ne ji, “Lɔ yé mangéné. Ɔtoó mbɔ gétúgɛ ɔfyéé metɔ́ wýé ne me.”

⁴³ Ténéténé yimbɔ alɔ mángéné mbaá ne akwɔlege ji, ne afege Ɛsɔwɔ. Bɔ́ akɔ ágégé mbɔ, álɔ ntó mamféé Ɛsɔwɔ.

19

Jis̄s ne Sakiȳs

¹ Jis̄s akwónégé melɔ Jeriko, alɔ mankogé.

² Muú kpaá *ánselé nkamakpo fɔ, abó alu eféé ayi akamege Sakiȳs. Alu muú nka.

³ Awúgɛ nnó Jis̄s akoge né melɔ bwó, afé mangé gefɔgɛ muú ayi Jis̄s alú, yémbɔ age ji wó gétúgɛ bɔ́ ájamé ne alu mboó.

⁴ Eféé ne áboó gatélé ajyé kwó mfaá genɔ́ né mbaá yi Jis̄s akóge nyé nnó age ji.

⁵ Jis̄s akwónégé né genɔ́ yimbɔ, ape amɛ mfaá, agé ji. Aténé akú ji aké, “Sakiȳs shúlé mme wáwá. Fina mbó mankpe wɔ unkéé.”

⁶ Sakiȳs awúgɛ mbɔ ashúlé mme ténéténé, ase Jis̄s ne metɔ́ megɔmegɔ.

⁷ Bɔ́ ágégé nkane Jis̄s ajyé ne Sakiȳs, álɔ manmené aké, “Mende yiná ajyé kpé unkéé mbaá muú ubeé.”

⁸ Ɛbwó ne ji ájwólégé mmu, ɛwyage Sakiȳs akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unó ba nchyé geba mbaá bɔ́ gekpo, ye nnyé lé muú manwaá, nshúge nyé mbɔ́ genó ɛyimbɔ né malu ani.”

⁹ Jis̄s awuúge mbɔ ake, “Ngarege enyú nnó, fina bɔ́ bi álú né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgɛ mende yina alú ntó mpyáne Abraham.

10 Maá Nte Mekwaá, achwó le mankele bɔ́ bi ánómé né εgbε εwe Εσωω nnó apyé εbwó átáné né εfwyale gabo.”

Nekanémejɔ́ baá defwε makpo alé
(Mat 25:14-30)

11 Nɔ́ere bɔ́ɔ́ ábɔ́ áwuú mechó εwé, Jisɔ́s ama gáre εbwó nekanémejɔ́ ενίνέ fɔ́, getúgέ ji alé mé kwókwólé ne Jerosale ne bɔ́ɔ́ aférege nnó *Gefwage Εσωω géchwó ló ténéténé fa mme.

12 Ajɔ́ aké, “Né gébé gefɔ́ maá mfwa fɔ́ alyá melɔ́ wuú, afé neke né melɔ́ fɔ́ εwé élú tεtε nnó ákwéré ji elá gefwa ne achwɔ́gέ ábέ mfwa né melɔ́ wuú.

13 Gébé εyige achwó jyé, akú baá defwé bií afya, akaré εbwó ηka. Achyé yéndémuú gébagé ηka, ne aké ne εbwó, ‘Delagé fa, kége gese ne ηka yimbɔ́ kpaá tε nkérege.’

14 “Ne ályaá ájyé, yémbɔ́ bɔ́ɔ́ melɔ́ wuú ápá ji dɔ́ tε átó bɔ́ɔ́ nnó ájyé garé nnó, ‘Ébwó ákélege fɔ́ mende yimbɔ́ ábέ mfwa bwó.’

15 “Yémbɔ́ nɔ́ere mende yimbɔ́ ajyé, ákwéré ji ela εwémbɔ́ nnó achwó ábέ mfwa. Akéregé meso, akú baá defwé bií abi ji abɔ́ achyé εbwó ηka nnó áchwó léré ji nsá ayi εbwó abɔ́ né ηka yimbɔ́.

16 Maá utɔ́ ayi mbε achwó gέ aké, ‘Ata gébagé ηka εyi ɔ́bɔ́ chyé me, gépyε mbó nsá úba ηka úfya.’

17 Mende yina awúgέ mbɔ́, metɔ́ εgɔ́ ji ne aké, ‘Ɔpye dɔ́, ɔ́lu maá utɔ́ melóméló, muú akage nɔ́ere metɔ́ ne wɔ́. Nɔ́ere ɔ́pélé eké genó εwé chánéné, nchyege nyé wɔ́ uto né maló áfya nnó ɔ́pélé ájí.’

18 Ayifɔ́ achwó gέ aké, ‘Ata gébagé ηka εyi ɔ́chyé me, gépyε mbɔ́ nsá uba ηka úta.’

19 Ne ajóó ne ayimbó aké, ‘Nchyege nyé wó maló áta nnó ópélé ájí.’

20 “Ne ayifó achwógé aké, ‘Ata gé gébagé ñka jyé. Mbó mpwé né gebágé ndeé mbelé.

21 Mbélé eji gétúgé nkaá nnó gepó jyé getóo ne mfóó wó. Ne gébé eyigé fó ósele unó detú. Ókpane menyéé né mekóó ayi ólá kágé meso yi ápéne.’ ”

22 Mende yimbó ake né maá defwé yimbó, ‘Óbó gepó, uchuú mejóó ebi ójóó ne nséle mpa, mpa wyé. Ókaá nnó gepó yá getóo ne mma nséle unó detú ne mkpane menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso yi ápéne.

23 Nðere ókaá mbó, ndé óbó ólá fyé ñka yá né gepúgé ñka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa wó?’

24 “Éké ewyage ajóó ne bóó abi áténé eféé aké, ‘Sége gébagé ñka yimbó, déchyeé muú ayi awyaá uba ufya.’

25 Bóó bimbó áshya áké, ‘Ata, ji awya mé úba ñka úfya.’

26 Ajóó ne ebwó aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abógé nsá né genó, ji ne ámage gbéé ji ebwó, ne ayi alá abóó nsá yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa.

27 Nána bóó mawámé ba, abi áshya nnó mbegé fó mfwa bwó, chwóge ne ebwó, dewá né mbe ushu wa.’ ”

*Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jón 12:12-19)*

28 Jisós anérégé manjóó nekanémejóó eni, aló mankwó ajyé né Jerosale.

29 Akwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá malo áyi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utó makpo ápeá nnó ábó mbe,

30 aké ne ebwó, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe, dekwónégé dégene nye maá géjuná ayi áshíí ji ne muú álú danké wye, kaágé déchwó ne geji fa.

31 Ne mbogé muú agigé enyú nnó, ‘Waá aké dekaá *géjuná yimbó?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’”

32 Ne baá utó bimbo áfé, ájyégé ágé yéndégenó ndere Jisós abó ajoó.

33 Gébégé ákaágé maá géjuná yimbó, mbóó géjuná achwó gií ebwó aké, “Waá aké enyú dekaá géjuná yimbó?”

34 Ashuú ji meko aké, “Ata ne akélege.”

35 Achwógé ne géjuná yimbó mbaá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaá mfaá, ábwéé ji ajwólé mfaá.

36 Ndere Jisós ajyé, bóó ájye ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akógé wyé.

37 Akwónégé mekpó Mekwe Olif, aló manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamégé áhkwólé bíí, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áféege Esowó né ufélekpá ebi ebwó ágené.

38 “Mejé ebé ne Mfwa ayi áchwóó né mabó Ata ayi alú né mfaánebuú, eniné mfaá mfaá, ji ne achyége nesó.”

39 Ne bóó Farasi bifó aké, “Ménleré weé baá utó byé ákwéné mejóó.”

40 Jisós ashuú ebwó meko aké, “Kaáge nnó ye mbogé bóó bina ákwenégé mejóó, ye mataá ákálege nyé áféege Esowó.”

Jis̄as ali magbo getúgέ Jerosale

⁴¹ Ndere Jis̄as akw̄anέ kw̄ókw̄ólé ne Jerosale, ape ewu dómee, meshwe akw̄ó ji met̄ó, aló manlilé aj̄oge

⁴² aké, “E é b̄ó Jerosale, fina enyú debó dekaá genó eyi géchyége enyú nes̄o, ne nana dekágέ sé gejí.

⁴³ Gébé gekw̄onege nye eyigé b̄ó mawámé nyú, áchw̄ogέ áténé ekw̄ó gepú ágyaá melo nyú mme, ákelé enyú mmu.

⁴⁴ Apyégemb̄o, ákpéne nye mmu áwá enyú ako, áma amú upú enyú uko ne mbaá ala nye dede nnó ye ntaá nema nélagé mfaá eníne f̄ó. Mb̄o ne ebéé nyé néndé enyú deshá mankaá bíi bi Es̄ow̄o áchw̄ó mamp̄oo enyú.”

*Jis̄as abú b̄ó bi ákp̄oo unó né mmu echa upε Es̄ow̄o
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; J̄on 2:13-22)*

⁴⁵ Jis̄as alyágé melu ewémb̄o, akpe né mmu echa upε Es̄ow̄o, aló mamfwéné b̄ó abi ákp̄oo unó né mmu.

⁴⁶ Ndere ábuú ebw̄ó aké, “Asá né mmu ηwe Es̄ow̄o nnó, Es̄ow̄o aké, ‘Gepú ya gebéé nyé lé gepúgέ mmyemenene.’ Ne nana enyú débw̄olé géjí gelá melu ewé án̄j̄ó ábigé wyéé.”

⁴⁷ Ne Jis̄as alerege wyé b̄ó mmu echa upε Es̄ow̄o yéndé bíi. Né gébé yimb̄o an̄ó baá abi ápyéé upε Es̄ow̄o chóncho ne án̄leré mabé Es̄ow̄o ne ákp̄akpa melo ákélege meti nnó áwá ji.

⁴⁸ Yémb̄o ebw̄ó áge meti w̄ó néndé b̄ó ájw̄ólége yéndégébé áwú mekomej̄ó Jis̄as ne ákélege f̄ó nnó gechu jíi gema gekoó mme detú.

20

*Agii Jisṓs mbaá ayi uto ebi utané
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

¹ Bií fṓ Jisṓs abó alerege bṓṓ né echa upe Eṣṓwṓ, ágarege ebwṓ abya melómélṓ ayi atané mbaá Eṣṓwṓ. Ndere ájógembṓ, anṓṓ baá abi ápyéé upe Eṣṓwṓ chóncho ne Anleré mabé Eṣṓwṓ, ne ákprakpa melṓ, áchwṓ chṓo ne bṓṓ bimbṓ,

² ágii Jisṓs aké, “Ndé uto ebi ṓwyaá mampye unṓ bina? Waá achyéé wṓ uto ubi?”

³ Jisṓs ashúú ebwṓ meko aké “Me ntó nwyáá awa nkwé mangii enyú ayi debṓṓ manshuú me”.

⁴ Ne agii ebwṓ aké, “Waá achye Jṓn uto manwyaá bṓṓ manaá Eṣṓwṓ, Eṣṓwṓ waá akwaá?”

⁵ Alṓ manjṓṓ ne ate aké, “Ebege dejṓṓgé nnó élé Eṣṓwṓ ne achyéé Jṓn uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulanṓṓ ne delá kamé mekomejṓṓ wuú wṓ.’

⁶ Ne mbṓṓgé dejṓṓgé nnó, ‘Utané mbaá akwaá,’ bṓṓ ako áwáne nyé esé ne mataá gétúṓgé ebwṓ ákaá wáwálé nnó Jṓn abó alu *Muú Ekpávé Eṣṓwṓ.”

⁷ Ne aké ne ji, “Ese dekaá fṓ mbaá yi uto bií utane wṓ.”

⁸ Ne Jisṓs ashúú ntó ebwṓ meko aké, “Yé me ntó ngárégé fṓ enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unṓ bina.”

*Nekanémejṓṓ bṓṓ uségé ne mbṓṓ mekṓṓ
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)*

⁹ Jisṓs alṓ mangaré bṓṓ bina nekanémejṓṓ ake, “Mende fṓ abṓ ató mekṓṓ, ape unṓṓ ebi ákuú vine,

ábogé umpome bií ápye mmáó. * Ase bọ́ uségé afyé wye. Atane afé neke né melo fọ́, ewú ne ábélé dọ́.

10 Gébé gekwónégé eyigé ákyé umpómé bimbo, mbọ́ mekọ́ ató maá defwé wuú ama mbaá bọ́ uségé bimbo nnó áchye ebií unó mbwé ebi utane né mekọ́ ewémbọ́. Yémbọ́ ebwó átulé maá defwé yimbọ́, ábú ji akéré amu amu.

11 Ama tó ayifo, ebwó ágégé ji, áse ji ne matulé, áchyé ji mekpo unọ́, ábú ntó ji akéré amuamu.

12 Mende yimbọ́ ama tó maá defwé ayifo, bọ́ bimbo átulé ji, afyé ji upa mmye, ne ája ji mmemme átó ji dafye.

13 Ne mbọ́ mekọ́ yimbọ́ aké, ‘Mpye nyé nnó? Elú galgáló nnó ntó nana maá wa ayi ngboó ne ji dọ́, ndafọ́ ágege nye ji, áchyege ji énogé.’

14 Maá yimbọ́ afé, ne ndere álé kwókwólé, bọ́ bimbo ágé ji ne áké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbọ́ mekọ́ na, chwóge déwá ji, geteé jíí geláa eyigé esé.’

15 Akpégé mmu mekọ́, ája ji átó dafye, áwá ji.”

Jisọ́ anerege nekanémejọ́ eni, agií bọ́ abi alú eféé ake, “Enyú defere nnó mbọ́ mekọ́ yimbọ́ apye nye nnó ne bọ́ uségé bimbo?”

16 Elú wáwálé nnó, abó manchwó awá bọ́ bimbo achyeyé mekọ́ ewémbọ́ mbaá bọ́ abi cha.”

Bọ́ bina áwúge mbo aferé ubée áké, “Esọ́wọ́ akamégé.”

17 Jisọ́ ape ebwó dómeé ne agií aké, “Ne nana genó eyigé ásáme mmu nwe Esọ́wọ́ geke nnó? Asá nnó:

‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néni ne nélaá menọ́ ntaá ayi ágbaré ekwọ́ gepú.’

* **20:9** Elú wáwálé nnó: Genọ́ eyigé bọ́ Isreli ásélé umpomé bií ápyé mmáó ákuú geji né meko mekala nnó, *Grape.

18 Muú akwegé mfaá ntaá ενine mbɔ, atyáge nye ubauba ne mbɔgé nekwége muú mmye, muú yimbɔ alá nye yiliyili.”

19 Jisɔs agárégé nekanémejɔ́ eni, *Anleré mabé Εσωω ne anɔ́ baá bi apye ure Εσωω áwúgé, ákaá nnó ajɔge mbɔ lé ne εbwɔ́, ábɔ́ álú mampye Jisɔs wyé né gébé eyigémbɔ, yémbɔ ágó gétúgé áfɔ́ amé bɔ́.

Agii Jisɔs mechɔ ηkamakpo

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Bɔ́ bina ámalɔ́ mankéle meti ewéchá, ne átɔ́ bɔ́ nnó ájyé pyé eké ábɔ́ mechɔ́ ne Jisɔs wɔ́, nnó mbɔgé Jisɔs akwegé nekwené meno, εbwɔ́ ágbáré ji ájyé mbaá ámpané mpa abi átómé nye ji mbaá góména ayi Rom.

21 Bɔ́ bimɔ́ ájyégé ákú Jisɔs áké, “Ménleré, esé dékaá nnó depɔ́ etiré ɔ́gárege ne ɔ́lérege délu wáwálé. Ɔ́pɔ́ fɔ́ meso ama. Ɔ́lerege bɔ́ unó ndere Εσωω akélege wáwálé.”

22 Esé dekaá wɔ́, “Nnó εbé sé eké nnó déchyégé ηkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé?”

23 Jisɔs akágé nnó ápené mbɔ́ ji lé metáa, aké ne εbwɔ́,

24 “Chwóge me ne sére † ama. Achwóge ne ji, agii εbwɔ́ aké, Mekpo wá na ne mabɔ́ waá na ásamé né ηka eyi?” Aké ne Jisɔs, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabɔ́ mií.”

25 Ne Jisɔs aké ne εbwɔ́, “Chyege Mfwa Rom genó eyí gélu ejii ne chyeye ntó Εσωω genó eyi gélu eyi Εσωω.”

† 20:24 Elú wáwálé nnó: Εpófɔ́ sére elé *denarius, ayi ébɔ́ élu ηká bɔ́ Rom.

26 Gefᵔ́ eyigé Jisᵔ́s akwyé meko ashuú ebwᵔ́ gepyε byᵔ́ ukᵔ́rε ebwᵔ́ mmu, álá nyámé néndé ágé fᵔ́ genᵔ́ eyigé ji apyεé wᵔ́.

*Agíí Jisᵔ́s nkwé ayi muú akwilege né negbo
(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)*

27 *Bᵔ́́ Jus fᵔ́ abi ákú bwᵔ́ *Sadusi. Ebwᵔ́ alú bᵔ́́ bi áké muú agbᵔ́gέ akwilége sé né negbo. Achwᵔ́ gíí Jisᵔ́s áké,

28 “Ménlεré, Mosis abᵔ́ asá εbé εwéna mmú ηwe mabé sé nnᵔ́ ‘Mbᵔ́gέ muú abagé mendée wuú ne agbᵔ́gέ alyagé mendée yimbᵔ́ ayi ebwᵔ́ álá byé maá wᵔ́, menᵔ́mᵔ́ wuú abᵔ́ mansε mendée yimbᵔ́ né ukwi, nnᵔ́ ábyéγέ baá ábélé né mabᵔ́ ami mewené menᵔ́mo yimbᵔ́.’

29 Agare ji neka εni áké, áηmᵔ́ fᵔ́ ákénéama abi ande álú abi átané nte ama. Menᵔ́mᵔ́ yi muú kpaa abᵔ́ abá mendée wuú ne agbᵔ́ ayi ebwᵔ́ álá byε maá wᵔ́.

30 Ayi akwᵔ́lege ji ase mendée yimbᵔ́ né ukwi. Ayi mbᵔ́ agbᵔ́ ntᵔ́ ayi ebwᵔ́ álá byé maá wᵔ́.

31 Epyε wyémbᵔ́ kpaa ebwᵔ́ ákénéama ágᵔ́bᵔ́ ako. Yé muú yi ábyεné maá ne mendée yimbᵔ́ apᵔ́.

32 Ebéléγέ mendée yimbᵔ́ ntᵔ́ agbᵔ́.”

33 Ajᵔ́gέmbᵔ́, ágíí Jisᵔ́s áké, “Ndεre aηmᵔ́ bina ákénéama ábᵔ́ ábané mendée yina, gébégé ebwᵔ́ ako ákwiléγέ né negbo, mendée yina abεé nyε ayi waá?”

34 Ne Jisᵔ́s ashuú ebwᵔ́ meko ake, “Né mme yina ande ábané andée ne andée átᵔ́ anᵔ́.

35 Yémbᵔ́ gébégé bᵔ́́ abi εsᵔ́wᵔ́ asélé nnᵔ́ ákwáné, bᵔ́́ ákwiléγέ né negbo, ákpεγέ né mme yi achwᵔ́ nyε, gébé eyigembᵔ́, yε neba nébεé se.

³⁶ Ndere Ɛsɔwɔ apye ebwɔ ákwilégé né negbo, ámagé gbó sé, néndé álú nkane makiénné Ɛsɔwɔ, ne álú baá Ɛsɔwɔ te kwyakwyá.

³⁷ Mosis ntó aléré wáwálé nkane muú ágbógé ákwilégé né negbo. Asá abya genɔ́ ɛyigé mewɛ ebɔ eluli wyɛ gélá sɔ́ge ne akuú Ata Ɛsɔwɔ né melu ɛwémɔ mmu ηwe wuu nnó, Ɛsɔwɔ ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakɔb.

³⁸ Mosis akúgέ ji mɔ, éleré nnó Ɛsɔwɔ alu ayi bɔ́ abi álú abɛ. Ɛsɔwɔ apɔ́ fɔ́ Ɛsɔwɔ ayi awuu bɔ́, alu ayi bɔ́ abi álú abɛ, néndé bɔ́ ako álú abɛ né mbe ushu wuu.”

³⁹ Jisɔs ajógé mɔ, Anleré mabé Ɛsɔwɔ abifo áké ne ji, “Ménleré ɔlu cho.”

⁴⁰ Ebwɔ áwúgέ mɔ, mano bwɔ ákrɛ né mekɔ́, yé muú ayi ama mua mangí ji nkwé apɔ́.

*Muú ayi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛla gefwa alu mad wad
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Ɛwyage Jisɔs ntó agí ebwɔ awuu nkwé aké, “Bɔ́ ájoge nnó Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛla gefwa alu mpyáne mfwa Devid, ɛwena ébée mɔ nnó?”

⁴² Ɛnyú dekaá nnó mfwa Devid asá né ηwe makwa wuu nnó:

‘Ata Ɛsɔwɔ ajɔ́ ne Ata wa nnó,
jwálé fa né egbé ebwɔnyɛ wa,

⁴³ kpaá te gébé gékwónege nyé ɛyigé mpyɛ bɔ́ mawámé byéé,

álaá eké mboó genɔ́ nnó ónéré uká byéé mfaá.’

⁴⁴ Ɛwéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛla gefwa nnó Ata wuu. Ɛpyemɔ nnó ne *Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛla gefwa ama alú mpyáne Devid?”

Jis̄s akwelé baá utóó bíi mbeé nnó ekage áse gep̄ogé Anleré mabe Es̄w̄o

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Nana Jis̄s aj̄oge lé ne baá utóó bíi ne b̄óo ako áwúu ntó, aké,

⁴⁶ “Sége gébé ne gep̄ogé ánleré mabé Es̄w̄o. Ebw̄o ágb̄oo mamfyégé b̄o nkúu átyé átyé, ákéné, ágyaáge ntoné gese nnó b̄óo átámégé ebw̄o ne énogé. Agboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ajyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege.

⁴⁷ Yémb̄o, mmyé egb̄oo ebw̄o, áfwyálege akwi andée, áf̄oge upú bw̄o, ne ama ákéne malumalu, ánenemmye áwyáge d̄óo nnó ágilégé b̄óo ame. Ndere ápyé mb̄o, áfyé lé getoó né mmye bw̄o. Akpéne nyé né éfwyale ewé mebo.”

21

Echyé mekwi mendée ayi alú mbyá

(Mak 12:41-44)

¹ Ndere Jis̄s alú mmu echa up̄e Es̄w̄o, apele dómee nkane b̄óo ñka áchwó áfȳe manka bw̄o mmu genó eyigé áfȳe ñka Es̄w̄o.

² Agé ntó mbya mekwi mendée f̄o ndere afyé baá ubaá ñgba ápeá.

³ Agégémb̄o aké, “Kaáge wáwálé nnó ñka yi mbyá mekwi mendée yina afȳe, ejá epw̄o eyi b̄óo ako áfyé.

⁴ Yéndémuú áferé ekeke ñka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémb̄o, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jíi achyéé.”

Jis̄as agaré nkane gekpékpé gé éfwyale géchwáa nyé meso gébé

(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

⁵ Baá utáa bifó álo mamfégé echa upé Esáwá nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá unó bi achyé nnó ánógé Esáwá. Eféé Jis̄as aké ne ebwá,

⁶ “Enyú degene unó bi, dema deféége yémbá gébé gékwóné gé nyé eyigé amúu ewú ne yéé ntaá némaá eni nélaá mfaá nte népó.”

⁷ Agíí jì aké, “Menléré, nde gébé eyige depá tiré na depyé nyé? Nde genó eyi gélérege nyé nnó unó bi uchwáa pyé?”

⁸ Jis̄as ashúu ebwá meko aké, “Sége gébé nnó ékagé muú fá ábwólé enyú déno mewaá. Nénde, gejamé gé báa áséle nyé mabá ma áchwá eta nyú, aké, ‘Me ne nlú’ ne ájósge nyé nnó, ‘Gébé gékwóné.’ Ájósge depá tí, déwugé fá ebwá.

⁹ Ne déwuú nyé ntó abya be kwákwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, défó gé fá. Unó bina uko ubáa mbe upye ne epófó nnó mme yina achwá kwyá ténéténé wá.”

¹⁰ Jis̄as amajóa ne ebwá ake, “Malá kpakpa ámmye nyé ne ate ne ate afwa ne báa bwá ámmye nyé ne ate,

¹¹ Ukpékpé unó upyéé nyé mme yina anyíge ne eshye abwólé né gejamé gé malu. Emímí mesa ékwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé báa. Unó bi úgyálege mané upyé nyé né nebuú manléré ubée unó bi uchwá pyé.

Jis̄as agare ángbá bíí éfwyale ewé ebwá agéne nyé
(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

12 “Geméégé nnó unó bi upye; kaáge nnó bɔ́ ́pyéne nye enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unɔ́ mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú denɔ́. Ajyé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bɔ́ góména gétúgέ dékamé nnó delu bɔ́ ba.

13 Gébégé detenégé mbe ushu bɔ́ bimbɔ́, kaáge nnó debɔ́ mbɔ́ élé meti mangaré ebwɔ́ mekomejɔ́ ́sɔ́wɔ́.

14 Yémbɔ́ ekagé dechyé gemé nyú efwyale, mamférégé unó bi dejóge nyé.

15 Gébé gekwɔ́négέ, nchyege nyé enyú denjáré mejɔ́ eti déjógé ye muú mawame nyú ayi anénége geyó ye manyé mbeé ábéé.

16 Kaáge nnó bɔ́ enyú ne ákpóo nyé enyú, ye ébélé ánte nyú, ye áhémé nyú ye bɔ́ ula gepú nyú, ye ajeé nyú. Achyége nye enyú mbaá ákpakpa melɔ́, nnó déténe unɔ́ mpa ne áwáne nye enyú bífó.

17 Bɔ́ ako ápaá nye enyú gétúgέ délú áhkwɔ́lé ba.

18 Ye ehkaá mejwe ewé éjúge nyé né mekpo nyú ekwé, enó epó.

19 Dekamégé metɔ́ ema, dekpéne nyé mmu genwá eyi gelá gebyé.

Jisɔ́s agaré nkane áchɔ́ nye Jerosale
(*Mat 24:15-21; Mak 13:14-19*)

20 “Gébégé degége nnó bɔ́ bee áno melɔ́ Jerosale mme, kaáge nnó gébé gekwɔ́né eyigé áchwɔ́ chɔ́ ewu.

21 Gébégé mechó ewé epyégé, bɔ́ ako abi né gebagé mewaá Judiya ábó ajyé bíí mfaá makwe. Bɔ́ abi álú né melɔ́ ewémbɔ́ áboó ntó. Yéndémuú ayi atanégé mekɔ́, ekage akyaá nnó ajyé mmu.

²² Kaáge nnó gébé eyigémbò, élé bíí bi Èsòwò atóme nyé efwyale né melò Jerosale mampye nnó unó bi ásáme mmu ñwe wuú ubé wáwálé.

²³ È é ebéé nyé mbò nnó ne andeé abi álú ne mané yé ne abi áchyége baá mámbé. Èsòwò asò nyé metòò ne melò ewé, ne bòò ako ágéne nyé gebégé efwyale.

²⁴ Awáne nyé abifò ne desaá, áséle nyé abifò nkane bòò denòré bee, ákaré átó né malò mako. Ne bòò abi alá pò bòò Jus ápwò nyé melò Jerosale, ne áchyége nyé ebwò efwyale, kpaá gébé bwò gébyé.

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Né gébé eyigémbò, ágéné nyé ufòò unó bi upye né ñméé ne mfaá ne ambe. Né mme, gewyágé mgbannyi eyi gétánege né ebéé mega, gepyé nyé gejamégé malò áfòò nnó ebéé échwò kpá ebwò.

²⁶ Bòò áwére nyé ne efò né metòò getúge ákaá nnó unó bi ugyálege mané uchwò pyé né malò mako. Ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nyé,

²⁷ ne ágéne nyé nkane Maá Nte Mekwaá achwòò né mmu gekó ne uto bíí, ne gekpékpégé énogé.

²⁸ Degégé nnó unó bi úlò mampye, ténege, dégilé gétúgé dekaá nnó gébé gékwóné eyigé Èsòwò achwò féré enyú né efwyale.”

Jisòs agaré nkane unòò bi úlálege bya

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Ne Jisòs agaré ebwò nekanémejòò ake, “Pége gepòge genòoge fig ne unòò uko ebi úlálege bya. *

* **21:29** Elú wáwálé nnó: Genòò eyige ásamé né mmu ñwe ákú nnó *fig.

³⁰ Gébégé degεgé nnó unᵔó bimbᵔo úlᵔo mantó bya ukε, dekaá nnó nshwᵔoné alé chwᵔó lᵔᵔo.

³¹ Wyémbᵔo ntᵔo, gébégé enyú dégégé nnó unᵔo bina upyεé, débᵔo mankaá nnó Εσωᵔo achwᵔo gbaré Gefwa jíí.

³² “Ngarege enyú wáwálé nnó njyε eníné na négboᵔo fᵔ kpaá τε unᵔo bina ukᵔo úpyεé.

³³ Mfaá ne mme ákwyáge nyε, yémbᵔo mekomejᵔo wa alaá τε kwyakwya.

Sége gébé

³⁴ “Sége gébé nnó dékagé dényégé genwá, ne dényúgé mmᵔᵔo dékwéné, ékagé matᵔᵔo nyú átáné ne Εσωᵔo. Ékagé dénérégé matᵔᵔo né genwágé mme yina nnó ékagé bíí bimbᵔo úbáné enyú nkane menya akwéne metaá.

³⁵ Ne depᵔo etiré bíí bimbᵔo dégbárege nyé bᵔᵔo ako abi álú fá mme.

³⁶ Kpómege mmyε, dénénémmyε mbaá Εσωᵔo yéndégébé, nnó jí achyé enyú εshyε dékoᵔo né εfwyale εwé εchwᵔo nyε. Depyεgé mbᵔo, detenege nyé mbe ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pó ne deba.”

³⁷ Yéndé bíí Jisᵔs alerege wyé bᵔᵔo né εcha upε Εσωᵔo. Anerégé, yendé nkwale ajyε né Mekwé Olif.

³⁸ Ne yendé dondo bᵔᵔo ako áchwᵔo, ajwᵔolege mmu εcha upε Εσωᵔo manwú mekomejᵔo wuú.

22

Ajᵔᵔo geju manwá Jisᵔs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Jᵔn 11:45-53)

¹ Ne gébé gébᵔo géfíí eyigé ányεé epaá koᵔo upú ne epaá bred yi alá muálé.

² Né gébé eyigémbò, anò baá ámpyéé upε Εσωω ne ánleré mabé Εσωω, ábó ákélege meti nnó áwá Jisòs bibí, nendé, áfó nya bòó melò.

³ Ne danchòmelò akpe mmu metòó Judas ayi ákuú ji ntó Iscarot, maá utòó ama né geluágé abi áfyaneápeá.

⁴ Ajye só ula ne Anò baá ámpyéé upε Εσωω ne bòó kpakpa abi ábáme εcha upε Εσωω, nnó ákpoó εbwó Jisòs.

⁵ Εbwò áwúgέmbò, matòó ágò εbwó ne ákamé nnó áchyége Judas ηka.

⁶ Judas akamé mechó εwé ájòó ne álóó mankélégé meti εwé ji apyéé ne Jisòs akpe εbwó né ámu nkane gejamégé bòó alá kágé.

*Jisòs anyéé επαά κοό upú ne baá utòó bíi
(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jòn 13:21-30)*

⁷ Bíi ebi áwáne maá εgónme gepe mbaá επαά brεd yi alá muálé, úkwónégé,

⁸ Jisòs ató Pita ne Jòn aké, “Chógé depyé menyéé επαά *koó upú nnó εsé deyyé dényé éwú.”

⁹ Agíú ji áké, “Òkelege nnó εsé deyyé detyéé menyéé éfó?”

¹⁰ Ashuú εbwó meko ake: “Wuúge, mbógé deyyé gé, dekpé gé né meló kpaá, degene nyε mende fò ne ηkwó manaá né mekpo, kwólege ji né gepú eyigé ji akpéne.

¹¹ Gébé gé enyú dekpé gé, gárege mbòó gepú nnó: ‘Ménleré aké, léré εsé maá gepú áηkéé, ayi ji anyéé nyé menyéé επαά κοό upú ne baá utòó bíi.’

¹² Ne mbòó gepú yimbò alerege nyε enyú maá gepú ayi alú τε mfaá enyón ayi ákwyé mé ábéle. Pyé gé menyéé yimbò éwu.”

13 Afé, ágé wyε yéndégenó nkane Jisᵋs abó agaré εbwó. Ne átyé ntó menyéé epaá koó upú yimbᵋ.

Menyéé Ata Jisᵋs

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kᵋr 11:23-25)

14 Gébé gékwónégé, Jisᵋs ne ángbá bíí áchwó álo manyé menyéé yimbᵋ.

15 Ne Jisᵋs aké ne εbwó: “Mbó gejigé metᵋᵋ manjwálé chóncho ne enyú nnó dényé epaá koó upú ne ngé εfwyale.

16 Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaá εwéná kpaá te depᵋ εtiré epaá εwé débéε wáwálé, gébége Εᵋᵋᵋᵋ agbárege nyé gefwa jíí.”

17 Ne abwéé amó ne mmᵋᵋ né mmu, achyégé matame mbaá Εᵋᵋᵋᵋ, achyéé mmᵋᵋ mimbᵋ mbaá ángbá bíí aké: “Sége dényú, déchuú áte.

18 Ngarege enyú wáwálé nnó, élo nana ejyégé mbε, nnyú sé mmᵋᵋ mina te gébé εyígé Εᵋᵋᵋᵋ aké agbarege gefwa jíí.”

19 Abó ntó brεd, áchyεgé matame mbaá Εᵋᵋᵋᵋ, agyá nto brεd yimbᵋ ubauba achyéé bwó aké, “Gége menyammyε wa [ayi nchyége né gétúgé enyú. Pyégé wyé na mantégé negbo na.”

20 Ake ánerege manyéé menyéé, ama bó amó ne mmᵋᵋ né mmu, aké, “Amo yina, élé *menomenyéé meke εwé Εᵋᵋᵋᵋ anyéé nyε ndere manoó ma magbélege nyé né mme né gétúgé enyú.]

21 Yélé njógembᵋ, muú ayi akpóo nyé me alu fá né ujwólé bina.

22 Kaáge nnó Maá Nte Mekwaá agbóo nyε wyε nkane Εᵋᵋᵋᵋ améé abelé, yémbᵋ utonkwa ubε ne muú ayi akpóo nyé jíí.”

23 Anḡbá bií áwúgé mbɔ, álo mangií ate áké, “Waa alú né geluáge sé ayi apyé nyé gefɔ́ genó eyígé na?”

Anḡbá Jisɔs ányé mbeé mechó dékpakpa

24 Né gébé gefɔ́, anḡbá Jisɔs álo mbeé manyéḡé ne ate, nnó waá alú muú kpaa né geluáge bwó.

25 Jisɔs awúgé mbeé bwó, ajɔ́ ne ebwó aké, “Gé na ne afwa mme abi alá pɔ́ bɔ́ Jus ápyeé. Agárege nnó uto melɔ meko úlú ebwó né ámu, ájyárege bɔ́ ne uká, ne ama ákélege nnó bɔ́ ákwáné galógáló ayi ebwó ápye.

26 Yémbɔ, ébéḡé fɔ́ mbɔ ne enyú. Muú kpaa nyú abe nkane mamáné ne menɔmbe abeé nkane ménkpané defwé.

27 Waá alú muú kpaa? Muú ayi áchóge ji menyéé nnó anyé waá muú ayi áchwɔ́ ne menyéé? Elé ji ayi áchóge ji menyéé nnó anyé pɔ́ mbɔ? Yémbɔ me nlu né geluáge enyú ndere menkpané menyéé.”

28 Jisɔs aké, “Yé ndere ngéne efwyale, enyú ne délú wyé ne me.

29 Gétú eyigémbɔ, mpye nyé enyú nnó débé afwa wyé nkane nte wa apye me ntó nlú Mfwa.

30 Denye nyé, denyú ne me né gefwa ya. Dejewlege nyé ntó ndere afwa mampáné depɔ́ né matoó áfyáneápeá ayi bɔ́ Isreli.”

Jisɔs agaré ndere Pita áshyáa nyé ji

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jɔn 13:36-38)

31 Jisɔs akú Pita aké, “Simun, Simun! Gé ngarege wɔ́ nnó danchɔmeló ase uto nnó amuá enyú, mamféré matɔ́ nyú ne me nkane ácháge esa, áférege ukwɔ́.

³² Ne me nnemmye mbaá Esɔwɔ nnó ékagé wɔ ɔfére metɔ́ wyé ne me kánká. Metɔ́ wyé emagé béne, fyé aɲmé byé eshye.”

³³ Pita ajó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye denɔ ne wɔ ne ye mangbó ne wɔ.”

³⁴ Jisɔs ake, “Pita gé, gó ngaré wɔ nnó, gemégé nnó menɔ mekwɔ akú fina wɔ ɔshyaá nyé nnó ókágé me kraáte ukúkúle uléé.”

Jisɔs agaré baá utɔ́ bií nnó ákpómé mmyé

³⁵ Ne Jisɔs ama jɔ́ ne áɲgbá bií aké, “Tége nkane ntɔmé nyá enyú neke ɲka pó, geba pó ne unó uká ebichá pó, genó geli nya enyú?”

Ne ebwó áke, “Ngba, ye genó eyi geli esé gepó.”

³⁶ Agaré ebwó áke, “Nana muú yi awya ɲká menyéé jíí abó, ne geba ntó. Ne muú yi álá pó ne esaá akpó nkú wuú asé ɲka yimbɔ ana esaá.

³⁷ Wuúge, Asá genó gefó mmu ɲwe Esɔwɔ nnó, ‘Afyé nyé ji né geluágé bɔ́ nchye.’ Genó yina gépye nyé me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajó atome ne me gébó mambé wáwálé.”

³⁸ Ne áɲgbá bi aké, “Ata dewyá desaá depeá fa.” Jisɔs ake, “Lyáge mechó ewémbɔ.”

*Jisɔs anemmye né Mekwe Olif
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Jisɔs ályágé gepú eyigémbɔ, afé né Mekwe Olif nkane ji apye mé, ne baá utɔ́ bií, ákwólé ji ntó.

⁴⁰ Aké ákwonege né melu ewémbɔ, agaré ebwó aké, “Négemmye mbaá Esɔwɔ nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno.”

⁴¹ Ne alyá ebwó afé mbe gachyé, ató manó mme alɔ manemmye mbaá Esɔwɔ aké,

42 “Nte, mbogé ejigé wò, féré amó efwyale yina né eta wa ábé tete, yémbò pye genó eyigé wò òkelege, epófó eyigé me nkélege.”

43 [Gébégé anémmye mbaá Èsòwò, ekiénné Èsòwò étané mfaánebuú echwò fyé ji metòó.

44 Ne gekpékpégé mesómé né metòó, Jisòs anemmye ne eshye kpaá njúnjú atáné ji mmye achyege mme nkane denkáré manóó.]

45 Ji ánerégé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi ángbá bíí álú. Abané ebwò ndere ábélege géjyá gétúgέ άpwa né masómé.

46 Ape ebwò agíí aké, “Debelege nde? Kwélégέ ka, négemmye mbaá Èsòwò nnó ékágé dékpé né mmuameno.”

Apye Jisòs

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)

47 Ndere Jisòs alu jòóge, njuné bòó néchwò ne Judas, ngba ama né geluágé abi áfyaneápeá. Judas aja ebwò meti, achwógé, afé mbe atyá Jisòs.

48 Atyágé ji mbò, Jisòs ajòó ne ji aké, “Judas òkpó lé Maá Nte Mekwaá né mantyá ji nnó bòó ákaá ne ápye ji?”

49 Gébégé ángbá Jisòs ágené nnó mechó kpaa élé chwò, agíí aké, “Ata debó desaa delò úmye?”

50 Ne ngbá Jisòs ama né geluágé bwò, ajuú aparanja, alò manké memfwé *Etúkpe ámpyεé upe Èsòwò, asó etu ewé egbé ebwònye.

51 Ne Jisòs agaré bòó bíí aké, “Dépyegé sé mbò, lyáge ebwò.” Aferé ebwò wuú ata etu memfwe yimbò, eferé.

52 Ne Jisòs abwólé eta *Anòó baá ámpyεé upe Èsòwò ne ámbamé echa upe Èsòwò ne ákpakpa

melɔ abi áchwɔ mampye ji. Agíí ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bɔ aparanja ne mámbó unóó mampye me nnó me nlu menjó?”

⁵³ Ndɔ ndɔ ne ndɔ njwɔlege ne enyú né echa ure, enyú deta me ebwɔ mmye wó. Yémbɔ gébé eyige nyú gékwané nana, dechwó né uto dánchɔmeló ayi mfwa utuú.”

Pita ashya nnó ji akágé fɔ Jisɔs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jɔn 18:15-18, 25-27)

⁵⁴ Ne bɔó bina ápye Jisɔs áfé ne ji né dachi etúkpe ampye ure Esɔwɔ. Ne Pita ala te meso, akwɔlege ebwó gachyεé, gachye.

⁵⁵ Akwónégé, abané bɔó bí ásené mewε né dachi áwya. Pita achwɔ jwóle ntó né geluáge ebwó.

⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbɔ ayi alú mendée, agégé Pita né gengbógé mewε nkane ajwɔle, ape ji domeé, aké, “Mende yina ntó abó alu ne Jisɔs.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaá-ó! Mesɔ mendée nkágé ji.”

⁵⁸ Ewya ye wó, mende fɔ agé Pita ake, “Wó ntó ɔlu muú bwó ama.”

Pita ake, “Me detuú-o!”

⁵⁹ Ewya genógé nchwáneke, mende ayifɔ aké, “Wáwálé gebíí gepó mmu mende yiná ntó abó alu ne Jisɔs, ji ntó atané gebagé Galilíí.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Ge da, me kágé ewe wɔ jóge mbɔ.”

Wye nkane ji alú jóge mbɔ, menɔ mekwɔ akú kɔkɔgólókóó.

⁶¹ Ata Jisɔs akó geme apé Pita. Ame bwó átuú, ne Pita ate mekomejɔó ayi Ata Jisɔs abó agaré ji nnó,

“Gemégé nnó menᵔ mekwᵔ ákú, ᵔshya nyé ukúkúle uléé nnó ᵔkágé me.”

⁶² Gébégé Pita áteé mekomejᵔᵔ yimbᵔ, afe dafye, anyᵔ meko ngbᵔ ali segé segé.

⁶³ Bᵔᵔ bi ábáme Jisᵔs, álᵔ manjwyá Jisᵔs, ne átúlege ji.

⁶⁴ Awé ji ndeé né amε, ne ágiige ji áké, “Waá adoó wᵔ? Garé εsé mbᵔgé ᵔkage.”

⁶⁵ Ne εbwᵔ áma jú ji mashyε mmyε né gejamégé mati.

Jisᵔs akpε unᵔᵔ mpa

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jᵔn 18:19-24)

⁶⁶ Bii újyágé, *ákpakpa melᵔ, ne Anᵔᵔ baá ampyε upε εsᵔwᵔ ne *Anleré mabé εsᵔwᵔ áchomé né εso. Achwᵔ ne Jisᵔs né mbε ushu bwᵔ.

⁶⁷ Agii ji áké, “Wᵔ ne ólú Muú yi εsᵔwᵔ akweré ji elá gefwa?”

Jisᵔs ashuu εbwᵔ meko áké, “Mbᵔge ngarégé enyú, dekámgé nyε fᵔ ne me.

⁶⁸ Ne mbᵔgé ngiiégé enyú nkwé dekámgé nyé fᵔ manshuú me meko.

⁶⁹ Yémbᵔ lᵔ nana chó mbε, εsᵔwᵔ ayi áwya uto uko abelege Maá Nte Mekwaá né mfaá geluógé énogé né εgbé εbwᵔnyε wuu.”

⁷⁰ Ajógé mbᵔ, εbwᵔ ako ágií áké, “Wᵔ ne ólú Maá εsᵔwᵔ?”

Jisᵔs áké, “Elú wyé nkane enyú dejᵔᵔ mbᵔ.”

⁷¹ Ne εbwᵔ áke ne atε, “Ndé gécha démage kéle bᵔ ntésé? Ésé ambᵔᵔ dewú mé genᵔ εyi getané jimᵔᵔ meno.”

23

Afɛ né Jisɔs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1-5; Jɔn 18:28-38)

¹ Eɓwó ájógé mbɔ, ɛchomele meko ɛkwelé ká ɛfɛ ne Jisɔs mbaá Palet.

² Akwónégé éwu, álɔ maáma ji depɔ mmyɛ áké, “Dépyé ményákwó yi ndere achó melɔ ɛsé, achoge ɓó uká mme nnó áhyegé fɔ ŋkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege ɓó nnó ji ne alú Muú yi ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa.”

³ Palet agí Jisɔs aké, “Wɔ ɔlu Mfwa ɓó Jus wáwálé?”

Jisɔs aké, “Elu nkane ɔjɔ.”

⁴ Ne Palet ajó ne anó baá abi ápye ure ɛsɔwɔ ne gejamégé ɓó, áké, “Ngéfɔ gabo ayi mende yina apyé wó.”

⁵ Yémbɔ áshii wyé ne ɛwú aké mende yina achoge ɓó uká mme, aléré né mme Judiya meko, alɔ né melɔ Galilii kpaá akwóné fá melɔ ɛwe.

Palet ató Jisɔs mbaá mfwa Herɔd

⁶ Palet awúgé mbɔ, agí aké, “Mende yina ele muú Galilii?”

⁷ Akámégé, Palet ató Jisɔs mbaá Herɔd néndé Herɔd ne agbaré mboó melɔ yimbɔ. Né gébé ɛyigembɔ Herɔd abó alu né Jerosale.

⁸ Gébége Herɔd agené Jisɔs, metó ego ji dɔó, élé ji abɔ akelege mé mangé ji te gachií, néndé, ji abó awuú mé ŋɔ Jisɔs. Ne abó awya uméé nnó ji agé ufélekpá ebi Jisɔs apye.

⁹ ɛwyágé Herɔd agí Jisɔs ɓɔ ŋkwé dɔó, ne yeé meko Jisɔs ashúú ji wó.

10 Agígé mbò, *Anò baá ampye upe Esòwò ne *Anleré mabé Esòwò áwò áchwò mbe, álò manjòó depò eti Jisòs apyé ne eshye.

11 Mfwa Heròd ne bòó bee bií álò manjwyagé Jisòs, áchyege ji mekpò unòó. Abó nkúu mfwa áfyé ji mmye, ámá átó ji akeré meso mbaá Palet.

12 Né bií ebi mbò dejeé Palet ne Heròd delò. Te gachi ebwò ábó alú máwámé ne ate.

Palet asó mpa nnó áwá Jisòs

(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jòn 18:39–19:16)

13 Gébégé ákeré meso ne Jisòs, Palet akú ánòó baá abi ápyé upe Esòwò, ne ákpakpa melò,

14 áchwògé, áké ne bwò, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwò ne ji eta wa deké achòó melò. Ngíí ji bò nkwé né mbe ushu nyú, yémbò ngefó gabo yi mende yina apyé né depò etiré enyú déké ji akwé ebe wó.

15 Yé Mfwa Heròd ntó age nnó mende yina akwé ebe wó, nkawú ne ji akeré meso eta esé. Góge ngaré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fó ayi abò mangbó wó.

16 Yémbò nchyege nyé enyú ebwònye nnó átúlé ji ályá ji, ajoyé.”

17 [Nkane gepògé gébé yimbò gélu, yendégébége epaá kwyakwya defwé, Palet aferege muú denò ama nkane bòó bií ákelege.]

18 Ne ákalé ebwò ako áké, “Wá mende yina, esé dekelege élé Barabas.”

19 (Barabas abó akpe denò gétúgé achwòó ne efwyale né melò ne muú ayi ji ama wá.)

20 Palet akélege meti manlyá Jisòs ajoyé, ne ama ajòó ne ebwò.

21 Ne εβwó ako ákalé áke, “Wó ji né gekwa, wó ji né gekwa.”

22 Né maḡáne alεé Palet ama gií ake, áwó ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji ápyεé?” Nge ye genó eyigé ji apyé ne njóó nnó áwó ji né gekwa wó. Ngarege ádo ji ályá ji ajyé.

23 Né εβwó ádo delúlú áké, “Áwó ji né gekwa.” Makálé bwó áwerí uto Palet.

24 Akamé ne asó mpa aké, “Ápye ne Jisḡs ndere εβwó ákelege.”

25 Aferé muú yi εβwó ákélege ayi abó akpené denḡ gétúgé, εfwyale εwe ji achyé ne muú ayi ji awáné. Gébégé áféré ji, Palet agbaré Jisḡs achyé εβwó, nnó ápye ndere ejíí εβwó.

Áwó Jisḡs né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jḡn 19:17-27)

26 Bóó bee áse Jisḡs né dachi Palet ále jyéé, ne nkane εβwó ákéne ájyεé, átuú ne mende fḡ ayi akú ji Simun, muú melḡ Sereḡ, atané dondo yimbḡ né mewaá ajyεé Jerosale. Agbaré ji ánére ji gekwagé Jisḡs né máḡkḡó nnó ji akpá akwólege Jisḡs meso.

27 Ne gejamégé bḡó ákwólege ji meso. Abifḡ élé andée, abi ákparé amú mekpo, álile, áyiage ne masómé ndere áteé εfwyale wuu.

28 Ne Jisḡs abwólé aké ne εβwó, “Andée Jerosale, déligé sé gétú ya, lige lé geme enyú ne baá enyú.

29 Kaáge nnó né meso gébé bḡó ájḡge nyé nnó, ‘Éfwó ébé ne andée abi ákwené dénkwḡ ne abi ála alú danchyεé baá mámbé!’

30 Né gébé eyigémbḡ, bḡó áshyáge nyé mmye nnó, ‘Échyε mfaánebuú ashulé esé mmye, ye mme aníí ese.’

31 Apyegémbɔ na ne genɔ́ eyi gélu gebɛ, ne ebéé nyɛ nnó ne gegbógbógé genɔ́?”

32 Gébégé ájyɛ wó Jisɔs, áse ntó bɔ́ ubée apéa manjyɛ wá choncho ne ji.

33 Akwónégé melú ewé ákuú nnó, “Uḡkónkó makpo,” áwó Jisɔs né gekwa. Ne ama wó bɔ́ ubée bimɔ mfaá ukwa upea, ama né egbé ebwɔnyɛ wuú, ne ayifɔ né egbé ebwɔbe wuú.

34 Jisɔs aké, “Ntɛ́, gé ebwó meshwɛ, jinte gabo áyi ebwó ápyémbɔ, néndé ákágé.”

Bɔ́ bee bina, ákpyá megyaá ákáré mandeé Jisɔs áfyé ate amú.

35 Bɔ́ átɛné éféé ápéle nkane áwóme Jisɔs né gekwa. Ne ákpakpa bɔ́ Jus, álɔ manjwyágé ji aké, “Apoóge bɔ́ bí chachá, akaágé poó fɔ́ ntó gemɛ jí mbógé alú Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.”

36 Bɔ́ bee ntó ájwyá Jisɔs, áchyéé ji mmɔ́ amí mamýáme,

37 ne aké, “Mbógé nnó ɔlu Mfwa bɔ́ Jus wáwálé, poó gemɛ jyé.”

38 Asá ntó ḡwé ába né gekwa né mfaá mekpɔ Jisɔs. Asá wyéé aké, “Gé Mfwa bɔ́ Jus na.”

39 Muú ubée ama ayi áwómé ji ntó né gekwa ejí, alɔ manjwya ntó Jisɔs aké, “Pó ɔlu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa? Poó yé gémé jyé, ɔpoó esé ntó.”

40 Ne ayifɔ ashúlé ji yimbɔ ndo aké, “Wɔ́ ɔfɔ́ fɔ́ Esɔwɔ? ɔlu ntó mmú efwyale nkane mende yina.

41 Esé ne wɔ́ debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégéne efwyale ewé. Ne mende yina apyé gabo wó.”

42 Ne ajó́ ne Jisɔs aké, “Ata te me gébégé ɔchwógé gbáre gefwa jyé.”

43 Jis̄s āshuú ji meko aké, “Ngarege w̄o wáwálé nnó fina ɔbe nyé ne me né meló Ɛs̄w̄o.”

Negboné Jis̄s

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; J̄n 19:28-30)

44 Kálánká efyáneépeá eké ékwónege, ñm̄é enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká élé.

45 Ñm̄é énomégé, ekat ewé ekaré metó ɛcha ure Ɛs̄w̄o egyptalé ubaá úpeá.

46 Eké éwyáge, Jis̄s aló mankále kénké aké, “Nte mfyɛ gemɛ ya né amú jyé.” Ajogé mb̄o, ashulé kwyakwya geféré h-ɛ-m metó ekwé.

47 Muú kpaá b̄o bee ayi abó atené eféé, agégé genó eyi gepyé, aféé Ɛs̄w̄o aké, “Wáwálé, mende yina abó apyé gabo w̄o.”

48 Gejámégé b̄o abi abó áchomé eféé ápéle, ákeré upú bw̄o amu meso kpákpáré, mashu mme tóntó né genó eyigé ebwó ágené.

49 Ajeé Jis̄s ako áténé tete ágéne dep̄o etiré na. Abif̄o alú andée abi abó átané Galilíi ákwólé ji.

Anī Jis̄s

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; J̄n 19:38-42)

50-51 Mendef̄o abó alu, akamege Josef, atané né meló Arimatya né gebagé mewaá Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé Ɛs̄w̄o. Abó agile gébé eyigé Ɛs̄w̄o achwó gbáre gefwa jíi. Yé élé alú ntó muú ama né geluágé ákpakpa b̄o Jus, apó nyá meko ama ne ebwó nnó áwá Jis̄s.

52 Nkane Jis̄s agboó, afé mbaá Palet, ajye gii nnó achyé ji genkwógé Jis̄s.

53 Palet achyégé ji ebw̄onye, ajye féré genkwógé Jis̄s né mfaá gekwa, afyalé géjí ne éshyé ndeé, ajye

níi mmu menome εwé ábó áchomé te gachií mmu εtaravé, εwé ála álu ganíi muú wyε.

⁵⁴ Afyé ji mmu menome, nénde ákpomege mmyε nnó bíi uwyaá εbwó εbi uló nkwale yimbó.

⁵⁵ Andée abi átane ne Jisós né Galilíi, ákwólé Josef ne ágé ntó menome ne áma ágé ntó nkane áfyé ji né mmu.

⁵⁶ Akérégé meso né úpú bwó ákwyé mawéé gébé ami malómáló ami awáage mewu muú.

Bíi uwyaá bwó úkwónégé, εbwó ágbeé mmyε nkane εbé bwó élu.

24

Jisós akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jón 20:1-10)

¹ Bíi mbε né uwyaá, andée bimbó ákpá mawéé gébé ami εbwó ákwyé, dondo gemmuá mme áfé né menome εwé aníi Jisós.

² Akwónégé wyé, áge nnó, ábogéné mé ntaá égbé éma ενiné ábó ákweré εmbú menome.

³ Ne gébégé ákpené mmu menome, ákelé genkwógé Atá Jisós áge wó,

⁴ ákwé tametame, áké ápélé ágé bós makpó apéa ne mandeé áyi áshwánege áteneé εbwó nenkuné mmyε.

⁵ Εfó εκwó bwó metós, ámmo makpo mme. Bós bimbó ágií bwó áké, “Ndé ενyú dékεlege muú yi alú meε né geluagé abi ágboó?”

⁶ Apó fa, akwilé né negbó, atane. Tége genó εyigé ji agaré ενyú gébégé ενyú delú né Galilíi.

⁷ “Abó aké, ‘Achyége nyé Maá Nte Mekwaá mbaá bós ubeé, áwóme nyé ji né gekwa, ne εκwónégé ndó ελεέ, akwilége nyé né negbo’.”

⁸ Andée bina áte unó bí Jis̄s abó ajóó,

⁹ átané né menome áfé mangaré unó bi úpyé mbaá ángbá bíí abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntó áṅkwólé Jis̄s ako.

¹⁰ Andée bimbó élé, M̄eri muú meló Magdala, ne Joana ne M̄eri ayi Mmá J̄emsi chóncho ne andée abifó ntó, ágaré ángbá Jis̄s genó eyigé ebwó ágené.

¹¹ Ne ángbá ákamé wó, áse nnó élú gebyó.

¹² Yémbó, Pita akwilé ka abó afé né menome, abyélé mme aṗe, agé lé mandeé áyi abó afyalé geṅkwógé Jis̄s. Ala meno mekpó fuú, ne akere meso mmu gepú jíí.

Agé Jis̄s né meti meló Emaeus

(Mak 16:12-13)

¹³ Wyé bíí bimbó, bóó abi ákamé ne Jis̄s apéa, álya meló J̄erosale ájye né maá meló ayi ákú Emaus. N̄eke nelu genógé *ṅkpá n̄eke ekénéama.

¹⁴ N̄dere ájyé, ádóó abya né depó deko etiré depyé.

¹⁵ Nkane ádóó abya ákéne ajye, Jis̄s atané ebwó né meso ne aló manké ne ebwó.

¹⁶ Yémbó áge jí, ne ákaá fó nnó élé Jis̄s wó.

¹⁷ Jis̄s agíí bwó aké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédóó ne dembyó né matóó enyú?”

Atené nyámeé, mmye meshwé meshwé.

¹⁸ Muú bwó ama, ayi ákú jí Klyopas agíí jí aké,

“Wó mbi ne òlu meṅkéé fá meló J̄erosale ayi òlá kágé depó etiré depyé mboó ndó eyína?”

¹⁹ Jis̄s agíí aké, “Nde depó depye?”

Ashuú jí meko áké, “Depó eti depye mbaá mende yi akámege Jis̄s ayi muú Nasaret. Alu nyá gekpékpége *Muú Ekpávé Esowó. Ne aṗye ukpékpé

ufélekpá ne agarege nyá meko mejóó Ἐσωω. Ἐσωω aféé utóó bií, ye bóó ntó aféé utóó bií.

²⁰ Yémbó anóó baá abi ápye ure Ἐσωω ne ákprakpa melo ágbare ji áchyéé nnó áwá ne áwó ji né gekwa.

²¹ Ne esé debó débelé uméé nnó ji ne Ἐσωω atóme nnó achwó áfééré bóó Isreli né efwyale. Elé mbó ndó éléé fi, eyi depó etíré na depyé.

²² Ekwyá mbó wó, andée fó abi alú né geluágé sé ápye esé dela meno mekpo fuú. Afé né menomé gejyéjyé gé bí.

²³ Yémbó áge fó genkwógé Jisós wó, ne ákere meso, ágare esé nnó ebwó ábó áge makiénné Ἐσωω eké élé *ame gejyá, ágaré ebwó nnó Jisós alu mebe.

²⁴ Bóó bifó abi álu né geluágé esé áfé né menome ne ágé yéndégenó wyé nkane andée bimbó abó ájóó, yémbó ebwó áge Jisós wó.”

²⁵ Jisós aké ne ebwó, “Enyú dekenege, matóó nyú álu dembyó mankamé unó bi bóó ekpávé Ἐσωω ásámé.

²⁶ Enyú dekaá fó nnó Muú yi Ἐσωω akweré ji elá gefwa abó mangé efwyale ne akpé mmu gefwa jíí wó?”

²⁷ Jisós aló mampye nnó ebwó ákaá unó uko ebí ásámé átome ne ji né mmu ηwe Ἐσωω, manló né ηwe ayi Mosis asamé, okwóné né abi bóó ekpávé Ἐσωω ntó ásámé.

²⁸ Wyé nkane ála kwókwólé ne melo ewé ebwó abó ájyéé, Jisós apye eké achwó koó,

²⁹ ebwó ágbé ji áké, “Bélé fá ne esé néndé bií ukoó, gemmua géle chwó.” Akame, ne afé mámbelé ne ebwó.

³⁰ Gébégé ajwólé ka mányé menyéé ne ebwó, abó nto bréd achyé matame mbaá Eṣṓwṓ agyá achyé ebwó.

³¹ Ténéténe yimbṓ amε ákaá ebwó mekpṓ, ebwó ákaá nnó gé Jisṓs na. Ne eke ewyage aseé ebwó né amε.

³² Alágé meso, áké ne atε, “Pṓ manε magyalé esé gébégé ábáné esé né meti agárege ese depṓ etiré délú mmu ηwe Eṣṓwṓ?”

³³ Ténéténé yimbṓ, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utṓ afyaneama choncho ne áηkwólé Jisṓs abifṓ.

³⁴ Abi afyaneama áke, “Elú wáwálé, Ata akwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbṓ ápeá ágaré ntó ebwó ewé ebó épyé né meti, ne gébégé Jisṓs agyálé bréd ne ebwó álé ká ji.

Jisṓs aléré mmyε mbaá áηgbá bií

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jṓn 20:19-23; Anḡ 1:6-8)

³⁶ Gébégé ebwó álu garégé depṓ tí, Jisṓs jimbo akpe atené metṓ metṓ bwó aké, “Nesṓ nébé ne enyú.”

³⁷ Yémbṓ ebwó ábó efṓ, áferege nnó ebwó ágéne mbṓ le muú nefeó.

³⁸ Jisṓs agíí ebwó aké, “Nde manε magyálege enyú? Enyú debyṓme mbṓ ndé?”

³⁹ Pége amu ya, ne uká bá ne dekaá nnó élé me mbṓ. Tage menyammyε wa dewú ndere alú, muú nefeó ábéé fṓ ne menyammyε ne ugoó nkane enyú degene mbṓ me.”

⁴⁰ Jisṓs ajógé mbṓ, aléré ebwó amu jíí ne majya jíí.

41 Yémbò ákwé tametame mmu nechóchó ne ákélégé fò mankamé. Efée mbò Jisàs agií bwó aké, “Dewyaá menyéé fò fá manyé?”

42 Abó mboó meshuú ayi ábó átyé, áchyéé ji.

43 Ase anyé né mbe ushu bwó.

44 Ake yé ne ebwó, “Genó eyigé enyú dégéne fina élé eyigémbò ngaré enyú gébégé debó délú choncho. Nké unó uko ebi ábó ásamé átome ne me né mmu ηwe Mosis ne abi bòó ekpávé Εσωω ne ebi ásamé nto né mmu ηwe makwa Εσωω, úbó mambé wáwálé.”

45 Ndere Jisàs ajóó mbò, anené ebwó defóó nnó ákaá mekomejóó ayi alú né mmu ηwe Εσωω.

46 Ne ajóó ne bwó aké, “Abó ása nnó, Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa abó mangé efwyale ne ágbó, ne ndó ekwónégé eléé, akwilege nyé né negbo.

47 Alò nyé né Jerosale ne ájye né malò mako mangáragé mekomejóó Εσωω né mabò mií nnó bòó ákwóré matóó bwó ne Εσωω ajinte gabo bwó.

48 Enyú delu bòó bí degéné unó bina, ne debó mangaré bòó ubi.

49 Ntóme nyé enyú echye ewé nte wa abó anyémeno manchye enyú. Yémbò jwólege fa né meló kpa ewé, kpaá té gébé gékwónene nyé eyigé uto bimbò utánege mfaánebuú uchwò enyú mmye.”

Jisàs akwó afé mfaánebuú

(Mak 16:19-20; Anj 1:9-11)

50 Jisàs ase ebwó áfé kwókwólé né melò Betani, efée mbò abweé amu mfaá ajé ebwó.

51 Ndere ajéle ebwó, alya bwó alò mankwó ajye né mfaánebuú.

⁵² Εφεμβό, baá utóó bi álo mamfeé ji ne ákeré meso né Jerosalε ne gejamégé nechóchó.

⁵³ Ne yendégébé ájwólege mmu εcha upε Εσωω, áféεge Εσωω.

Ν_{WE} menomenyεέ mekέ
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d773c38c-82ca-51fa-b995-6754070ca57e